

REFERAT Magistraten_2018-21 d. 03-05-2021

Mødedato Mandag d. 03. maj 2021 kl. 17:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra borgmesteren.....	3
Borgerrådgiverens årsberetning 2020.....	4
Om KBS-spørgsmål.....	7
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om at sexismen får selvstændigt fokus i pe	10
Opsamling på mødet i Bæredygtighedsrådet.....	12
Merudgift ved indkøb af grøn strøm.....	13
Midler til indfasning af minimumsnormeringer dagtilbud.....	15
Evalueringsplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022.....	18
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om vaccinationer.....	23
Status på udmøntning af Ingeborggårdens provenu med fokus på "Min Dialog".....	28
Pulje til Uddannelsesløft 2021.....	32
Ansøgning om at oprette privat daginstitution.....	34
Nedlæggelse af fonden Ville Christensens Legat og uddeling til Frederiksberg Kommune.....	36
Henvendelse fra skolebestyrelsen ved Skolen ved Bülowvej om mulig klassesammenlægning.....	39
Status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg.....	43
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmand Lone Lol	46
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Mich	49
Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Ze	53
Loppetorv på Frederiksberg 2021-2023.....	56
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om at loppetorvet ved Fred	60
Indsamling af haveaffald.....	63
Strategi for Ren Luft 2030.....	67
Lukket.....	72
Lukket.....	73

Punkt 167: Meddelelser fra borgmesteren

00.22.00-P35-2-21

Sagsfremstilling

Meddelelser fra borgmesteren på magistratens møde den 3. maj 2021

a) Om en vundet sag i Højesteret

En orientering om at Højesteret har afsagt dom den 27. april 2021 og givet Frederiksberg Kommune medhold i sag om opkrævning af betaling for opstilling af byggemateriel, blev taget til efterretning.

b) Om dom i sag anlagt mod Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i arbejdsskadesag

En orientering om at Retten på Frederiksberg frifandt ved dom af 13. april 2021 Arbejdsmarkedets Erhvervssikring blev taget til efterretning, og kommunen anker således ikke dommen.

c) Om stævning af huslejenævnet om § 5, stk. 2-lejemål

En orientering om at 2 ud af tidligere oplyste 4 sager er hævet af modparten, blev taget til efterretning.

d) Om genudpegning af formand til Metroselskabet I/S' bestyrelse

En orientering om genudpegning af formand til Metroselskabet I/S' bestyrelse blev taget til efterretning.

e) Om tilrettelæggelse af proces vedrørende ny erhvervsstrategi

En orientering om at arbejdet med en ny erhvervsstrategi påbegyndes i den nye kommunalbestyrelse med udgangspunkt i en evaluering af den nuværende strategi og arbejdet med løbende handleplaner, blev taget til efterretning.

f) Om ejendommen på Lejrvej 47, 3500 Værløse

En orientering om ejendommen på Lejrvej 47, 3500 Værløse blev taget til efterretning, idet forvaltningen blev anmodet om at vurdere en mulig salgspris med det nuværende plangrundlag.

g) Om genåbning af Borgerservice

En orientering om genåbning af borgerservice og ventetider grundet den lange nedlukning blev taget til efterretning.

h) Om metrostøj

Magistraten forelægges en sag om metrostøj på mødet den 10. maj.

Punkt 168: Borgerrådsgiverens årsberetning 2020

00.07.00-A26-1-21

Resume

Gennemgang af borgerrådsgiverens årsberetning, herunder borgerrådsgiverens anbefalinger og hvordan forvaltningen vil imødekomme dem.

Beslutning

Magistraten indstiller, at godkende borgerrådsgiverens årsberetning, idet det er magistratens forventning, at anbefalingerne følges op og implementeres.

Magistraten anmodede om en halvårsstatus medio 2022 og bad endvidere om at få afdækket Borgerrådsgiverens evt. direkte adgang til kommunens sager set i persondataperspektiv.

Indstilling

Direktionen indstiller:

at magistraten indstiller at godkende borgerrådsgiverens årsberetning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede med vedtagelsen af budget 2019 at oprette en funktion som borgerrådsgiver.

Pr. 1. februar 2020 blev Maja Ekberg-Hansen ansat som Frederiksberg Kommunes borgerrådsgiver.

Borgerrådsgiveren opererer på baggrund af styrelsesvedtægten og ud fra Vedtægt for Frederiksberg Kommunes borgerrådsgiver. Borgerrådsgiverens funktion er at bidrage til at forbedre kommunens dialog med borgerne og sagsgangene i forbindelse med klager. Borgerrådsgiveren skal endvidere bidrage til sikring af borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunens sagsbehandling og faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det fremgår af vedtægten, at borgerrådsgiveren afgiver en årlig afrapportering til kommunalbestyrelsen via magistraten. I årsberetningen redegør borgerrådsgiveren for sin virksomhed og kan påpege eventuelle forhold, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling og betjening efter forudgående høring og dialog med forvaltningen. Årsrapporten skal indeholde en oversigt over alle indkomne skriftlige klager. Beskrivelsen af forhold, som giver anledning til kritik mv. ledsages af konkrete anbefalinger fra borgerrådsgiveren.

Det er indtrykket, at ledere og medarbejdere generelt er positivt indstillet over for borgerrådsgiveren og det løft, som dennes vejledning, undervisning og anbefalinger giver. For eksempel holder Familieafdelingen faste månedlige statusmøder med borgerrådsgiveren med henblik på at drøfte konkrete sager, hvor borgerrådsgiveren har fået henvendelser, og for at Familieafdelingen kan tage generel læring af disse sager.

Tal fra årsberetningen

Det fremgår af borgerrådsgiverens årsberetning, at der har været 188 henvendelser, der har omhandlet 237 forhold. I 37 % af henvendelserne har det været anmodninger om vejledning. De resterende 149 forhold har primært omhandlet utilfredshed med afgørelser (49), langsommelig sagsbehandling (31) og manglende vejledning (14), men også bl.a. utilfredshed med samtaler, manglende inddragelse og manglende svar.

Henvendelserne fordeler sig således opdelt på de enkelte områder:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet: 118

Børne- og Ungeområdet: 57

By-, Kultur- og Miljøområdet: 15 og

Kommunaldirektørområdet: 9

De resterende 38 henvendelser relaterer sig til andre myndigheder, f.eks. Udbetaling Danmark. Der har været 74 henvendelser på Arbejdsmarkedsafdelingens områder, hvilket ifølge borgerrådsgiveren er naturligt, "da det er et område, som har kontakt til rigtig mange borgere og træffer mange afgørelser. Samtidig er det et område, der bærer præg af "ret og pligt". "

Fire anbefalinger

Borgerrådsgiveren er kommet med fire anbefalinger på baggrund af borgerhenvendelserne:

1. Beregning af sagsbehandlingsfrister
2. Retningslinjer for brugerindflydelse
3. Opmærksomhed på skriftlig omtale af borgerne
4. Fokus på kommunens Åbenhedspolitik

Nedenfor fremgår forvaltningens bemærkninger til borgerrådsgiverens anbefalinger.

xt-decoration: underline;">

1. Beregning af sagsbehandlingsfrister

Borgerrådgiveren anbefaler: "at sætte fokus på, at kommunens sagsbehandlingsfrister skal beregnes korrekt i henhold til retssikkerhedsloven og være realistiske, så man opnår forventningsafstemning og gennemsigtighed i forhold til borgerne. Der bør tages højde for den tid, det tager at oplyse sagen, inden der træffes afgørelse og for at sikre hurtig behandling af sagerne kan det være hensigtsmæssigt at overveje, hvorvidt man kan screene sagerne, når ansøgning modtages, med henblik på at vurdere om der er behov for yderligere oplysninger i sagen og anmode om dem hurtigst muligt."

Borgerrådgiveren har desuden set eksempler på, at borgere ikke er blevet orienteret om, at sagsbehandlingstiden ikke kunne overholdes, og at der mangler offentliggjorte frister for enkelte sagstyper. Borgerrådgiveren konkluderer, at det vil være: "hensigtsmæssigt med en generel gennemgang og revision af sagsbehandlingsfristerne i kommunen."

Det er det generelle indtryk i områderne, at sagsbehandlingsfrister i langt størstedelen af sagerne overholdes. Det har dog i nogle afdelinger i visse perioder ikke været muligt at overholde sagsbehandlingstiden fuldt ud, f.eks. grundet udfordringer med nye sagsbehandlingssystemer og grundet sygdom blandt medarbejdere. Det er ikke vurderingen i forvaltningen, at der er et generelt behov for at ændre på sagsbehandlingstiderne.

Der er kommet enkelte tilbagemeldinger på, at det er korrekt, at der har været sagsområder, hvor der har manglet sagsbehandlingstider. Dagtilbudsafdelingen har således oplyst, at nye sagsbehandlingsfrister snarest vil blive lagt på hjemmesiden. Social- Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet har senest revideret sagsbehandlingsfristerne i ultimo 2017/primo 2018 og vil inden sommerferien 2021 iværksætte en proces for at sikre, at sagsbehandlingsfristerne er opdaterede med nye afgørelsesområder i den sociale lovgivning samt eventuelle punktvis justeringer eller opdatering af de offentliggjorte frister. De relevante udvalg vil få forelagt en eventuel opdatering af frister. På samme måde er Familieafdelingen ved at revidere sine sagsbehandlingstider.

Alle afdelinger har meldt tilbage, at der er fokus på at gennemgå sager ved modtagelsen for på et tidligt tidspunkt at sikre, at alle nødvendige oplysninger er medsendt.

2. Retningslinjer for brugerindflydelse

Borgerrådgiverens bemærkninger:

"Det fremgår af servicelovens § 16, at kommunen skal sørge for, at brugere af tilbud efter serviceloven får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene. Endvidere skal kommunen fastsætte skriftlige retningslinjer for brugerindflydelsen.

Frederiksberg Kommune arbejder med temaet på forskellig vis, men har ikke sådanne skriftlige retningslinjer, og det anbefales derfor, at forvaltningen igangsætter et arbejde med at udforme retningslinjer for området."

Borgerrådgiveren oplyser desuden, at: "der er således mulighed for fri tilrettelæggelse af, i hvilket omfang man vil inddrage brugerne, Udsatterådet m.fl. i udarbejdelsen af retningslinjerne."

På baggrund af borgerrådgiverens anbefaling om udarbejdelse af retningslinjer for brugerindflydelse, jf. servicelovens § 16, har Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet (SSA) igangsat en proces for udarbejdelsen og implementeringen af retningslinjer for brugerindflydelse. SSA har på nuværende tidspunkt udarbejdet et udkast, som er drøftet med Borgerrådgiveren, og som nu skal drøftes og kvalificeres yderligere i Udsatterådet og Handicaprådet. Retningslinjerne forventes forelagt til politisk behandling i august 2021.

3. Opmærksomhed på skriftlig omtale af borgerne

Borgerrådgiverens bemærkninger:

- "Borgerrådgiveren har på tværs af kommunens afdelinger fået henvendelser fra borgere, som føler sig stødt over den måde de omtales på i journalnotater, referater og andre skriftlige fremstillinger."
- "Som professionel skal man være opmærksom på at adskille beskrivelse og vurdering, for hvis det undlades, er det uigennemsigtigt for borgeren, hvad den professionelle bygger sin vurdering på. Dvs. hvilke oplysninger og observationer der ligger til grund for vurderingen. Det er retssikkerhedsmæssigt problematisk. Vi må derfor ikke glemme borgernes perspektiv på dette, selvom man har en travl dag med mange bolde i luften og mange hensyn at forholde sig til. For borgerne kan det opleves som svært grænseoverskridende at se sig selv omtalt negativt på skrift og det er oplysninger, der kommer til at stå i papirerne i mange år frem. Dermed ligger der et professionelt og etisk ansvar i, at vi til hver en tid skal kunne stå på mål for det, vi skriver om borgerne i diverse dokumenter og systemer. Der er ligeledes borgere, som klager over, at de ikke bliver citeret korrekt i journalnotaterne og det medvirker til, at borgerne mister tillid til medarbejdernes professionalisme."

Borgerrådgiveren konstaterer, at: "man skal være opmærksom på at skrive letforståeligt og nøgternt i borgersagerne, med relevant adskillelse af beskrivelse og vurdering."

Det er fundamentalt for at sikre borgerens tillid til Frederiksberg Kommune, at der kommunikeres med og om borgerne på en respektfuld måde, i et sprog som de forstår, og så de føler sig hørt. Det er der løbende fokus på i områder og der lægges stor vægt på at oplære/genopfriske medarbejderne i god borgerkommunikation, herunder på vores tværgående interne kurser om sagsbehandling og gennem kurser ude i afdelingerne, herunder også afholdt af borgerrådgiveren.

Familieafdelingen er med input fra borgerrådgiveren ved at udarbejde nye brevs-kabeloner, hvor der er fokus på at skrive til borgerne i et venligt, imødekommende og letforståeligt sprog.

I Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet er der et stærkt ledelsesmæssigt fokus på dialogen, kommunikationen samt beskrivelsen af borgerne i skriftlige fremstillinger. Der er således konkrete projekter i såvel

Arbejdsmarkedsafdelingen som i Socialafdelingen. Projektet Borgerdialog i fokus gennemfører kompetenceudvikling for

alle Arbejdsmarkedsafdelingens medarbejdere med henblik på at styrke og videreudvikle borgerdialogen. Projektet udvikler blandt andet et opfølgingskoncept, der fremadrettet vil gøre det muligt for afdelingen at følge udviklingen i borgernes vurdering af den oplevede kvalitet i borgerdialogen. Derudover gennemføres der i SSA flere digitale udviklingsprojekter, der fremadrettet i endnu højere grad vil give borgene adgang til at læse egne sager, hvilket naturligt stiller krav til og aktualiserer, at der kommunikeres i et let og forståeligt sprog.

4. Fokus på kommunens Åbenhedspolitik

Borgerrådgiverens bemærkninger:

”Frederiksberg Kommune har en Åbenhedspolitik, der sætter retning for, hvordan medarbejderne skal møde borgerne. Heri lægges der bl.a. vægt på, at man skal sørge for gennemsækelighed for borgerne og i den forbindelse skabe samarbejde på tværs af fagområderne. Man skal være ordentlig, venlig, hjælpsom, imødekommende og lyttende. Man skal involvere borgerne mest muligt og tidligst muligt. Man skal dele sin viden og være ærlig, troværdig og tillidsskabende. Alt sammen vigtige målsætninger, som skal omsættes til praksis inden for kommunens mange borgerrettede funktioner, hvilket nok må betragtes som en kontinuerlig opgave.

En del af henvendelserne til borgerrådgiveren viser, at der er borgere, der oplever, at Åbenhedspolitikken ikke altid bliver efterlevet, idet nogle borgere f.eks. klager over måden de bliver mødt på ved diverse samtaler, klager over manglende vejledning og inddragelse samt manglende svar på henvendelser til kommunen mv. Det anbefales derfor, at der sættes fokus på Åbenhedspolitikken og hvordan den kan omsættes meningsfuldt inden for de forskellige forvaltningsområder.” Medarbejderne i Frederiksberg Kommune kommer i kontakt med borgere fra alle samfundslag og i alle livssituationer, og der tilstræbes generelt en respektfuld og venlig kontakt i mødet med borgeren og et fokus på at være opmærksom på den enkelte borgers situation og til enhver tid at søge den positive dialog. Som konkret eksempel herpå har Familieafdelingen i 2021 i forbindelse med kommunikationen med borgerne særligt fokus på at blive bedre til, at foretage en løbende forventningsafstemning med borgeren i forhold til forløbet af sagsbehandlingen. På samme måde tilstræbes det at standardbreve favner den meget brede målgruppe, som kommunen servicerer og derfor skrives i et nutidigt og letforståeligt sprog.

Kommunalbestyrelsen har netop fået forelagt en evaluering af åbenhedspolitikken og i den forbindelse besluttet, at åbenhedspolitikken skal synliggøres. Dette udmønter sig i flere indsatser i de kommende måneder. Blandt de vigtigste er:

- artikler på kommunens intranet om de vigtigste pointer i politikken
- kurser og workshop om god kommunikation, skriftlig såvel som mundtlig, baseret på åbenhedspolitikens værdier
- en særlig indsats for at sikre, at nye medarbejdere gøres bekendt med åbenhedspolitikken
- lokale drøftelser af, hvad åbenhedspolitikken betyder på den enkelte arbejdsplads, og hvordan den kan implementeres bedre

- drøftelser på Lederforum, hvor kommunens øverste ledelseslag drøfter, hvordan de på deres område kan sætte mere fokus på politikken.

Desuden blev der i et brev fra kommunaldirektøren til alle medarbejdere primo 2021 kommunikeret om vigtigheden af at kende til og efterleve en række politikker og retningslinjer, herunder åbenhedspolitikken.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen

Bilag

Borgerrådgiverens årsberetning for 2020

Punkt 169: Om KBS-spørgsmål

00.01.00-A00-11-21

Resume

Sagen omhandler en række spørgsmål vedrørende KBS-ordningen med særligt fokus på svartider. Der foreslås en ny frist for enkle spørgsmål på 8 hverdage.

Beslutning

Magistraten tog sagen til efterretning med de faldne bemærkninger, idet magistraten understregede nødvendigheden af en gensidig forventningsafstemning på området mellem kommunalbestyrelsens medlemmer og forvaltningen. Magistraten anmodede forvaltningen om en statusorientering i det tidlige efterår 21.

Indstilling

Det indstilles, at magistraten tager sagen til efterretning.

Sagsfremstilling

Magistraten anmodede den 18. januar 2021 forvaltningen om jævnlige statusorienteringer om svartider på KBS-spørgsmål, idet magistraten den 18. januar 2021 tog en redegørelse om KBS-ordningen til efterretning med en bemærkning om vigtigheden af, at KBS-spørgsmål bliver besvaret relativt hurtigt.

Derudover har der været spurgt til, om svartiderne i to konkrete KBS-spørgsmål var for lange, og der har mere generelt været spurgt til mulighederne for at optimere forvaltningens procedurer for besvarelse af KBS-spørgsmål med henblik på at forkorte svartiderne. Med denne sag lægges som et konkret skridt op til, at svarfristen for enkle spørgsmål forkortes fra aktuelt 14 dage til fremadrettet 8 hverdage.

Endelig indeholder sagen en generel gennemgang af de særlige forhold der gør sig gældende når kb-medlemmer stiller spørgsmål, hvor svaret indeholder følsomme personoplysninger.

Status for svartider

Vedhæftede oversigt viser modtagne KBS-spørgsmål til og med 21. april 2021.

Af de besvarede KBS-spørgsmål er 83 % af de såkaldt "enkle" spørgsmål besvaret inden for fristen, mens dette tal er 87,50 % for de "komplekse", idet svarfristerne er henholdsvis 14 dage for enkle spørgsmål og 28 dage for komplekse spørgsmål. Den gennemsnitlige svartid i perioden var 11,67 dage for enkle spørgsmål og 25,81 dage for komplekse spørgsmål.

Det bemærkes, at der i løbet af 2021 har været en væsentlig stigning i antallet af KBS-spørgsmål. Til og med 21. april er der således stillet 71 KBS-spørgsmål, hvilket kan sammenholdes med, at der i hele 2020 blev stillet 111 KBS-spørgsmål, heraf 18 spørgsmål i første kvartal. Stigningen skal formentlig ses i sammenhæng med flere forhold, herunder også, at der anlægges en mere konsekvent linje i forhold til at sikre, at spørgsmål stilles som KBS-spørgsmål, jf. sag til Magistraten fra 18. januar 2021.

Spørgsmål til svartiden for to konkrete KBS-spørgsmål

Der er spurgt til baggrunden for svartiden i to konkrete KBS-spørgsmål.

Spørgsmål stillet den 18. februar 2021 af 2. viceborgmesteren om Bispeengbuen

Svaret sendes den 16. marts 2021 - altså inden for fristens udløb, da der var tale om et "komplekst" svar. Svaret vedhæftes. Som det fremgår af det vedhæftede materiale, angår spørgsmålet, hvor mange husstande afgrænset på bestemte gader og veje, der vil få glæde af en eventuel nedrivning af buen.

Spørgsmålet blev sat til besvarelse som "komplekst", da det på forhånd blev vurderet, at spørgsmålet kunne give anledning til nærmere afklaring og overvejelser. Det er også efterfølgende fagområdets vurdering, at der ikke var tale om et forholdsvist simpelt spørgsmål.

Hvis der var svaret direkte på spørgsmålet, ville der efter fagområdets opfattelse være givet et misvisende svar i forhold til den klare intention med spørgsmålet.

Det blev derfor overvejet at sende det tilbage til præcisering, men fagområdet valgte i stedet at svare dobbelt: Både på det eksakt stillede spørgsmål og på det, der efter forvaltningens opfattelse var retvisende – givet intentionen.

Der blev således til svaret udarbejdet et særligt dataudtræk for et andet afgrænset område, som blev vurderet i særlig grad at blive påvirket af en nedrivning. Det bemærkes, at det var et andet geografisk område end det af spørgeren angivne, og at sagen således var noget mere kompliceret, end spørgeren antog - altså konkret nogle andre gader og veje, der var relevante at nævne, end de gader mv., som spørgeren havde anført.

Spørgsmål stillet af rådmand Laura Lindahl om fejl i p-afgifter

Forvaltningen modtog pr. mail af 23. februar 2021 et spørgsmål fra Laura Lindahl om fejl i p-afgifter. Forvaltningen svarede først den 29. marts 2021, altså efter svarfristens udløb, hvilket er beklaget.

Generelle spørgsmål til KBS-ordningen.

Der er spurgt til mulighederne for at optimere forvaltningens procedurer for besvarelse af KBS-spørgsmål med henblik på at forkorte svartiderne. Der i den sammenhæng spurgt til, hvorfor borgmesteren godkender svarene, samt hvor mange

medarbejderressourcer, der typisk medgår til at udarbejde et svar.

Direktionen har drøftet mulighederne for at optimere procedurer vedr. besvarelse af KBS-spørgsmål. Det er vurderingen, at det væsentligste forbedringspunkt er et skærpet fokus i hele organisationen på, at indkomne KBS-spørgsmål ikke "ligger stille", men er i fortsat fremdrift til rette direktør. Det er desuden vigtigt, at arbejdet tilrettelægges på en sådan måde, at der er tid til et par tilbageløb, idet der ofte er behov for at kvalificere de først modtagne udkast, således at Kommunalbestyrelsens medlemmer modtager korrekte, fyldestgørende og præcise svar. Det er på denne baggrund direktionens vurdering at svarfristen for enkle spørgsmål kan forkortes fra aktuelt 14 dage til fremadrettet 8 hverdage. Enkle KBS-spørgsmål vil være spørgsmål, som umiddelbart kan besvares uden nogen egentlig større sagsbehandling. Der vil desuden være fokus på at få nedbragt de gennemsnitlige svartider i forhold til i dag. Herudover vil der fremadrettet blive fulgt tættere op på svartider, herunder ved, at direktionen ugentligt forelægges en oversigt over KBS-spørgsmål, hvor fristerne er overskredet.

Det bemærkes blot for en god ordens skyld, at forvaltningen i øjeblikket oplever en betydelig stigning i antallet af KBS-spørgsmål, jf. ovenfor, samt en betydelig stigning i antallet af beslutningsforslag (der er i 2021 fremsat 40 indtil videre mod 86 i hele 2020). Dette indebærer samlet set, at sagspresset i øjeblikket er større end normalt, hvilket i nogle tilfælde udgør en udfordring i forhold til at levere hurtige svar.

Det bemærkes også, at forvaltningen løbende modtager et stort antal anmodninger om aktindsigt fra parter og offentligheden samt borgerhenvendelser, hvor der er lovbestede frister, og som følge heraf, skal være højt prioriteret i forvaltningens daglige arbejde.

Borgmesterens rolle

KBS-spørgsmål og anden formel korrespondance fra forvaltningen til det politiske niveau forelægges borgmesteren som politisk leder af forvaltningen. Da KBS-ordningen i sin tid blev indført, var det som supplement til styrelseslovens regler om, at spørgsmål fra Kommunalbestyrelsesmedlemmer blev stillet direkte til borgmesteren. Formålet med KBS-ordningen er at sikre en klar ramme og gennemsigtighed for, hvordan spørgsmål stilles og besvares, herunder så alle kommunalbestyrelsens medlemmer oplyses på samme niveau. Men KBS-ordningen ændrer ikke på, at der principielt set fortsat er tale om, at spørgsmål stilles til borgmesteren, sådan som det også fremgår af styrelsesloven. Det bemærkes, at det i praksis er særdeles sjældent, at borgmesteren har bemærkninger til forvaltningens udkast til svar – og der er i disse ganske få tilfælde tale om, at borgmesteren gør opmærksom på en udeladelse eller fejl, som ikke er fanget i den almindelige godkendelsesproces.

Tidsforbrug

Det er ikke muligt at opgøre det tidsforbrug, der medgår til besvarelse af de enkelte KBS-spørgsmål, idet dette ville forudsætte en detaljeret tidsregistrering. Det er dog vurderingen, at tidsforbruget varierer ganske væsentligt fra spørgsmål til spørgsmål. Nogle KBS-spørgsmål kan besvares ved involvering af ganske få medarbejdere og med en beskedent indsats. Andre KBS-spørgsmål forudsætter involvering af et større antal medarbejdere i flere/alle områder samt en betydelig ressourceindsats.

Baggrund om rammer og procedure for spørgsmål fra kommunalbestyrelsens medlemmer

Som bekendt kan kommunalbestyrelsens medlemmer stille spørgsmål til forvaltningen, ligesom kommunalbestyrelsens medlemmer har ret til sagsindsigt.

Retten til sagsindsigt er omfattende, jf. bestemmelsen og er knyttet til varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem, og materialet, som der anmodes om sagsindsigt i, må derfor vedrøre en sag, som vil kunne indbringes for kommunalbestyrelsen som kompetent organ, jf. den kommenterede styrelseslov, side 94.

Retten til sagsindsigt omfatter alle endelige dokumenter, som vedrører sagen, og er således mere vidtgående end reglerne om aktindsigt efter lovgivningen og omfatter således også fortrolige oplysninger og endelige interne notater, jf. den kommenterede styrelseslov, side 95. Der gælder ikke nogen begrænsning i medlemmets adgang til at benytte materialet, bortset fra reglerne om tavshedspligt, jf. kommenteret styrelseslov, side 95.

Som lokalt supplement til reglerne om sagsindsigt er der i 2010 etableret den ovenfor nævnte KBS-ordning.

Hvis der fremsættes spørgsmål som er enkle, faktuelle spørgsmål, og som vedrører information, der er lettilgængelig for alle fx. på kommunens hjemmeside, kan der udenom KBS-ordningen rettes henvendelse mere uformelt til den ansvarlige direktør. Denne mulighed bør dog forbeholdes et snævert anvendelsesområde, da den uformelle form ikke i sig selv sikrer ligebehandling og transparens. Det vurderes på denne baggrund væsentligt at fastholde, at KBS-ordningen er hovedindgangen for spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlemmer til forvaltningen

Derudover kan forvaltningen i få tilfælde besvare spørgsmål med særdeles følsomme oplysninger, og som har været behandlet udenom KBS-ordningen - efter en helt konkret vurdering - med svar direkte til spørgeren. Denne praksis skal helt klart have undtagelsens karakter. Hvis der fx. er tale om en børnesag, omfattet af børn- og ungeudvalgets kompetence, er der ikke adgang til indsigt i sagens oplysninger, og besvarelse af en anmodning fra et medlem af børn- og ungeudvalget følger derfor denne særlige procedure.

I det omfang, der indgår følsomme personoplysninger, vil det af et KBS-svar fremgå, at der er tale om fortrolige oplysninger, som er undergivet tavshedspligt. KBS-ordningen bør derfor også anvendes i tilfælde af svar, hvor der videregives fortrolige oplysninger. I nogle tilfælde med særlige følsomme oplysninger vil forvaltningen dog alene sende svaret til spørger og med orientering til relevant udvalg, gruppeformænd og tilmeldte, således at svaret ikke tilgår flere end nødvendigt. Hvis et kommunalbestyrelsesmedlem ønsker efterfølgende kopi af svaret, vil dette naturligvis være muligt under respekt af tavshedspligtsreglerne.

Supplerende kan tilføjes, at der naturligvis er mulighed for et medlem at rejse spørgsmål om yderligere tilvejebringelse af oplysninger til behandling af en sag, men dette forudsætter enten beslutning i kommunalbestyrelsen eller relevante udvalg, jf. kommenteret styrelseslov, side 107.

Afslutningsvis kan anføres, at et kommunalbestyrelsesmedlem endelig har mulighed for at optræde som partsrepræsentant for en borger med fuldmagt- ligesom alle andre borgere. Medlemmet vil her blive stillet som en borger, og får alene et svar, som være kunne givet til borger eller borgerens repræsentant fx. advokat. Interne oplysninger undergivet tavshedspligt i forhold til kommunen eller begrundet i hensynet til andre borgere mv. vil ikke fremgå af svaret.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten.

Bilag

Oversigt over KBS-spørgsmål i 2020 pr. 19. april 2021

KBS-svar til 2. viceborgmester om naboveje til Bispeengbuen

KBS-svar til rådmand Laura Lindahl

Punkt 170: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om at sexismen får selvstændigt fokus i personalepolitikken og MED-systemet.

81.00.00-G01-6-21

Resume

Sagen handler om et beslutningsforslag stillet af SF, hvor det foreslås, at sexismen indskrives i et selvstændigt afsnit i personalepolitikken og årligt inddrages som fokuspunkt i MED-systemet.

Hovedudvalget vedtog i november en ny retningslinje for krænkende handlinger i Frederiksberg Kommune med fokus på bl.a. seksuel chikane. Retningslinjen blev grundigt forberedt og drøftet i MED-systemet som del af arbejdet med arbejdsmiljøhandlingsplanen i 2020, og den er nu under implementering. Der vil blive fulgt op på retningslinjen som del af det tilbageværende arbejde i arbejdsmiljøorganisationen i MED-systemet.

På den baggrund vurderes, at intentionerne bag beslutningsforslaget allerede er imødekommet – om end i en lidt anden form. Forslaget indstilles derfor ikke tiltrådt.

Beslutning

Magistraten indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der i personalepolitikken skrives en reference til retningslinjerne om krænkende adfærd.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- beslutningsforslaget om at sexismen får et selvstændigt afsnit i personalepolitikken og årligt inddrages som fokuspunkt i MED-systemet ikke tiltrædes, idet der ultimo november 2020 er udarbejdet ny retningslinje med fokus på krænkende adfærd, herunder sexismen, i hovedudvalget, og at hovedudvalget har præciseret, at det skal indgå som en integreret del af arbejdsmiljøorganisationens arbejde.

Sagsfremstilling

På Kommunalbestyrelsens møde den 28. september 2020 fremsatte rådmand Balder Mørk Andersen følgende beslutningsforslag.

"SF foreslår, at sexismen indskrives i et selvstændigt afsnit i personalepolitikken og årligt inddrages som fokuspunkt i MED-systemet.

Begrundelse:

I denne tid er der med rette fokus på udfordringer med sexismen på arbejdspladser. Frederiksberg Kommune bør være en arbejdsplads, hvor der er nultolerance over for sådan opførsel, og hvor man trygt kan stole på, at der gennem personalepolitikken er en sådan grundfæstet tilgang, der løber som en rød tråd gennem hele kommunens virke. En sådan klarhed vil kunne have en forebyggende virkning og understøtte, at det bliver nemmere at sige klart fra, såfremt man skulle opleve noget negativt.

SF forudsætter, at de givne tilføjelser til personalepolitikken og faconen for opfølgning på samme vil skulle formuleres med inddragelse af MED-repræsentanterne."

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

På mødet i Magistraten den 9. november 2020 redegjorde forvaltningen for den aktuelle indsats mod sexismen, herunder også et – på daværende tidspunkt – igangværende arbejde i regi af MED-organisationen om udarbejdelse af nye retningslinjer for forebyggelse af krænkende handlinger.

Magistraten tog orienteringen til efterretning, idet det konstateres, at der pågår en proces i MED-systemet om nye retningslinjer.

Som opfølgning herpå kan forvaltningen oplyse, at der både generelt og konkret er fokus forebyggelse og håndtering af sexismen.

Retningslinje for krænkende handlinger

Hovedudvalget arbejdede i 2020, som en del af arbejdsmiljøhandlingsplanen, med udarbejdelse af ny retningslinje for krænkende handlinger (chikane, seksuel chikane, mobning m.v.) og blev på mødet den 11. november 2020 enig om ny retningslinje for krænkende handlinger på arbejdspladsen.

Retningslinjen vedlagt som bilag.

Som led i implementering og anvendelse af retningslinjen vil det fremadrettet være en integreret del af arbejdsmiljøorganisationens arbejde at sikre registrering af eventuelle sager i det såkaldte IPLK-system, som anvendes af arbejdsmiljøorganisationen til at håndtere arbejdsmiljøproblemstillinger.

Brev til alle medarbejdere

I februar 2021 modtog alle medarbejdere et brev fra Kommunaldirektøren, hvori der blev orienteret om en række tiltag, som skal bidrage til, at Frederiksberg Kommune er en god og tryk arbejdsplads for alle medarbejdere.

Alle medarbejdere blev orienteret om de nye retningslinjer for krænkende adfærd og for digital chikane. Derudover blev der gjort opmærksom på den allerede etablerede whistleblowerordning og åbenhedspolitikken. ”Formålet med disse retningslinjer og politikker er at sikre nogle klare rammer for, hvordan vi bedst muligt kan agere som medarbejdere og ledere på vores fælles arbejdsplads. Og så er formålet ikke mindst at skabe klarhed om, hvordan man kan få hjælp og støtte, hvis man oplever problemer. Det er derfor vigtigt, at du og dine kollegaer i Frederiksberg Kommune kender disse rammer.”

Introduktion af nye medarbejdere

Orienteringen om bl.a. retningslinjer for krænkende adfærd vil fremadrettede blive en del af introduktionen af nye medarbejdere i Frederiksberg Kommune.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten den 3. maj, Kommunalbestyrelsen den 17. maj 2021

Bilag

Frederiksberg Kommunes retningslinje for krænkende handlinger

Punkt 171: Opsamling på mødet i Bæredygtighedsrådet

00.01.00-A30-1-19

Resume

Bæredygtighedsrådet bidrog d. 24. februar 2021 med inputs til Frederiksberg Kommunes fortsatte arbejde med at bidrage til at indfri FNs Verdensmål frem mod 2030

Beslutning

Sagen blev udsat.

Indstilling

Direktionen indstiller, at magistraten
- drøfter opsamlingen fra Bæredygtighedsrådets møde

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i budget 2020 at etablere et bæredygtighedsråd, som rådgiver magistraten inden for den brede bæredygtighedsdagsorden i form af miljø- og klimamæssig, social og økonomisk bæredygtighed. På rådets tredje møde var der fokus på alle bæredygtighedsdimensioner.

Det tredje møde i Bæredygtighedsrådet blev afholdt d. 24. februar 2021 med FNs Verdensmål som ramme for mødet. Eksperterne i Bæredygtighedsrådet bidrog denne gang med individuelle oplæg omhandlende udvalgte Verdensmål samt konkrete forslag til, hvad Frederiksberg Kommune kan gøre for at bidrage til indfrielsen af Verdensmålene frem mod 2030. Efterfølgende deltog hele rådet i en debat, hvor der ligeledes blev formuleret konkrete forslag til en styrket bæredygtighedsindsats.

Eftersom rammen for mødet var FNs Verdensmål - og dermed den brede bæredygtighedsdagsorden - bærer rådets forslag også præg af at være brede og forskelligartede inden for både miljø- og klimamæssig, social og økonomisk bæredygtighed. Forvaltningen har udarbejdet en oversigt i bilag 1, hvor alle forslagene indgår, og hvor der ligeledes er givet en kort introduktion til, hvordan Frederiksberg Kommune arbejder med bæredygtighed inden for det tema, som forslagene relaterer sig til.

Økonomi

Ingen som følge af denne indstilling

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten

Bilag

Opsamling på møde 3 i Bæredygtighedsrådet_V10 (Kopi)

Punkt 172: Merudgift ved indkøb af grøn strøm

88.00.00-S00-2-15

Resume

Markedsprisen for køb af oprindelsescertifikater fra nye vindmøller er steget og påvirker prisen for at sikre den politiske beslutning om at købe 100% grøn strøm fra egne vindmøller. Det afsatte budget rækker til omtrent 50 procent af kommunens elforbrug. Da der maksimalt må medregnes 10 procent grøn strøm i kommunens grønne regnskab, påvirkes dette ikke af beslutningen. Forvaltningen foreslår at prioritere 0,15 mio. kr. i 2021 og 2022 i klimafonden for fortsat at kunne sikre den politiske beslutning om 100 procent grøn strøm.

Beslutning

Magistraten tiltrådte den foreslåede håndtering af indkøb af grøn strøm i 2021 og 2022.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet samt Kommunaldirektørområdet indstiller, at Magistraten tiltræder den foreslåede håndtering af indkøb af grøn strøm i 2021 og 2022.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede på møde d. 30. januar 2017 (sag nr. 12), at kommunen skulle indkøbe grøn strøm via indkøb af oprindelsescertifikater knyttet til Frederiksberg Energis vindmøller ved St. Røttinge. I forbindelse hermed blev det muligt at øge andelen af grøn strøm fra 50 procent til 100 procent, og budgettet til indkøb af grøn strøm blev nedreguleret til 0,1 mio. kr. som følge af, at indkøb af omtalte oprindelsescertifikater var en mere prisgunstig løsning end den tidligere løsning.

I perioden frem til 2020 anskaffede kommunen oprindelsescertifikater fra Frederiksberg Energis vindmøller svarende til kommunens samlede elektricitetsforbrug. Dette inden for rammerne af det vedtagne budget. Kort fortalt er salg af oprindelsescertifikater knyttet til Frederiksberg Energis vindmøller et aftaleforhold mellem Frederiksberg Energi og selskabet Dansk Vindenergi, der står for salg af certifikater til markedet. Frederiksberg Kommune køber oprindelsescertifikater til markedspris.

Ved udgangen af 2020 fik Frederiksberg Kommune en henvendelse fra Frederiksberg Energi, hvoraf det fremgik, at det ikke længere var muligt at anskaffe certifikaterne til samme favorable vilkår som oprindeligt. Dette skyldes, at markedsprisen pr. kWh er steget kraftigt for oprindelsesgarantierne fra Frederiksberg Energis møller som følge af øget efterspørgsel på vedvarende energi og særligt fra nyere anlæg.

Frederiksberg Kommunes nuværende grøn-strøms-budget på de 0,1 mio. kr. rækker under de nuværende markedsforhold alene til indkøb af oprindelsescertifikater, der udgør omkring halvdelen af kommunens samlede elektricitetsforbrug.

Det bemærkes, at der, jf. kommunens status som klimakommune, er mulighed for at medregne 10 procent af kommunens elforbrug som grøn strøm i forbindelse med kommunens grønne regnskab. Det skyldes, at der ønskes incitament til elbesparelser i kommunens aktiviteter. En evt. nedbringelse af indkøbet af grøn strøm til 50 procent af kommunens samlede elektricitetsforbrug vil således ikke indvirke negativt på kommunens grønne regnskab.

Nedbringelse af grøn strøm-indkøbet vil dog betyde, at certifikaterne bliver tilgængelige på markedet, og at andre dermed vil kunne benytte dem til at dokumentere, at de benytter grøn strøm. Dermed vil det ændre den politiske beslutning om at indkøbe grøn strøm svarende til 100 procent af kommunens elforbrug.

For at imødegå sidstnævnte har forvaltningen undersøgt håndteringsmulighederne ift. grøn strøm, der kan muliggøre fortsat indkøb af oprindelsescertifikater svarende til 100 procent af kommunens samlede elektricitetsforbrug. En mulighed er at finansiere udgiften via kommunens Klimafond.

Klimafonden har til formål at understøtte projekter, som sikrer Frederiksbergs målsætning om CO₂-neutralitet i 2030. Det vurderes, at anskaffelse af oprindelsescertifikater kan ses i tråd med klimafondens formål, men at det ikke er et højt prioriteret tiltag, da vindmøllernes effekt i forhold til kommunens mål om CO₂-neutralitet indregnes på baggrund af selve investeringen i vindmøllerne og ikke ud fra oprindelsescertifikater.

Det anbefales derfor at finansiere de manglende 0,15 mio. kr. til grøn strøm via klimafonden, hvor projektet vil blive vægtet i forhold til andre mulige projekter.

For at sikre at klimafondens midler bruges hensigtsmæssigt foreslås det at tidsbegrænse bevillingen til anskaffelse i 2021 og 2022 og herefter vurdere om det vil give mening at fortsætte denne praksis, eller om der er andre tiltag som vil være højere prioriterede i klimafonden.

Økonomi

Vedtagelse af indstillingen er forbundet med en merudgift i størrelsesorden 0,15 mio. kr., som håndteres inden for rammerne af klimafonden.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten.

Punkt 173: Midler til indfasning af minimumsnormeringer dagtilbud

28.00.00-G01-20-21

Resume

Den 5. december 2020 blev der indgået politisk aftale mellem regeringen og støttepartierne om minimumsnormeringer i dagtilbud. Aftalen ændrer forudsætningerne for de statslige midler, da der både kan forventes, at Frederiksberg Kommune vil modtage et højere beløb end hidtil antaget, samt at fra 2021 skal de statslige midler indgå i beregningen af tilskud til privatinstitutioner og tilskud til private pasningsordninger, samt indgår i beregningen af forældrebetaling således at Frederiksberg Kommune kan vælge at hæve forældrebetalingen.

Beslutning

Sagen blev drøftet ved en første behandling og herefter udsat.

Indstilling

Direktionen indstiller til Magistraten,

1. at de ekstra midler afsættes til at udvide den afsatte pulje til efterværn mod udgiftsvækst på på det specialiserede område,
2. at det besluttes, hvorvidt der skal opkræves yderligere forældrebetaling i 2021.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen behandlede dagsordenspunktet på møde den 15. marts 2021, sag nr. 98, hvor det blev besluttet at sende sagen retur til Magistraten til fornyet behandling.

Sagsfremstilling fra Magistratens møde den 8. marts 2021 og Kommunalbestyrelsens møde den 15. marts 2021:

Med vedtagelsen af budget 2020 blev det besluttet, at indføre en normering på 3 børn pr voksen i vuggestuerne og 6 børn pr voksen i børnehaven i 2021. Der blev afsat 15,3 mio.kr. til formålet baseret på en forudsætning om en statslig medfinansiering på 11,6 mio.kr. inklusive takstkonskvenser.

Der er den 5. december 2020 indgået politisk aftale mellem regeringen og støttepartierne om lovbundne minimumsnormeringer. Ud over de 600 mio.kr. i allerede afsatte midler i 2021 på Finansloven for 2020, afsættes der med denne aftale yderligere 200 mio.kr. i 2021 på Finansloven for 2021. Midlerne fordeles efter kommunens forventede børnetal (0-5 årige) i 2021.

En foreløbig forventet fordeling af midlerne er meldt ud på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside, og det fremgår her, at Frederiksberg Kommune kan forvente at modtage 14,8 mio.kr. i 2021.

Udover flere afsatte midler til normeringer, betyder den indgåede aftale mellem regeringen og støttepartierne også, at fra 2021 skal de statslige midler indgå i beregningen af tilskud til privatinstitutioner og tilskud til private pasningsordninger, samt indgår i beregningen af forældrebetaling således at Frederiksberg Kommune kan vælge at hæve forældrebetalingen.

Dette betyder, at Frederiksberg Kommune skal genberegne tilskuddet, der udbetaltes til private daginstitutioner, samt private pasningsordninger. Dette skal gælde med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2021. Derudover vil det også være muligt at hæve forældrebetalingen, hvilket i givet fald skal varsles med 3 måneder, og derfor reelt først kunne ske med virkning fra 1. juli 2021.

Den højere statslige medfinansiering end forventet indebærer, at der er afsat flere midler (ca. 2 mio. kr. ved forudsætning om uændret forældrebetaling) i kommunens budget end nødvendigt for at indfri den besluttede målsætning om højere normeringer. Disse overskydende midler kan frigøres til finansiering af andre prioriteringer.

En konkret mulighed er at anvende de overskydende midler til at den pulje til efterværn mod yderligere opdrift på de specialiserede områder, herunder det specialiserede børneområde, som blev afsat på budget 2021. Puljen udgør 9,6 mio. kr. I 2021 og vil med et sådant løfte således kunne øges til 11,6 mio. kr.

Baggrunden for dette forslag er, at der på trods af det betydelige bevillingsløft til de specialiserede områder, som blev gennemført på budget 2021, fortsat vurderes at være en risiko for, at budgetterne på de specialiserede områder i 2021 er utilstrækkelige. Det bemærkes i den forbindelse, at de afsatte budgetter på det specialiserede børneområde er baseret på, at de forudsatte effektiviseringer gennemføres fuldt ud. Det indstilles derfor, at det frivogne beløb tilføres denne reserve, og således kan indgå i håndteringen af eventuel yderligere udgiftsvækst på de specialiserede områder.

Forældrebetaling

Som nævnt er det med den nye aftale muligt at indregne den statslige finansiering i beregningen af forældrebetalingen. Konkret er det muligt at ændre forældrebetalingen pr. 1. juli 2021.

Vælges det at sætte forældrebetalingen op med virkning fra 1. juli 2021, så vil isoleret betyde, at det frigjorte beløb udgør 3,5 mio.kr. i stedet for 2,0 mio. kr. Her er der taget højde for det øgede tilskud til privatinstitutioner og privat pasning, samt afledte konsekvenser i form af øgede udgifter til friplads- og søskendetilskud. Det vil betyde en månedlig forøgelse af forældrebetalingen på 66 kr. for en vuggestueplads, samt 33 kr. for en børnehaveplads.

Fravælges en stigning i forældrebetalingen i 2021, vil der som nævnt kunne frigøres et beløb på 2,0 mio. kr. Her er der taget højde for det øgede tilskud til privatinstitutioner og privat pasning, og da forældrebetalingen ikke øges, vil der ikke være afledte konsekvenser i form af øgede udgifter til friplads- og søskendetilskud.

Kommunalbestyrelsen har med vedtagelse af Budget 2019 besluttet, at forældrebetalingsandelen skal udgøre 25 pct. Med den første udmelding om den statslige finansiering af minimumsnormeringer til 2020, var det ikke lovligt at indregne det statslige tilskud i beregningen af forældrebetaling. Derfor blev der ikke indregnet en forældrebetaling for den statslig finansierede opnormering i budget 2020 og 2021. Med regeringens og dens støttepartiers nyligt indgåede aftale om lovbundne minimumsnormeringer, er det nu muligt alligevel at fastholde Kommunalbestyrelsens tidligere beslutning om en forældrebetalingsandel på 25 pct. Ved indregning af det statslige tilskud i beregningsgrundlaget for forældrebetaling og ved en uændret opkrævning af forældrebetaling i 2021, da vil forældrebetalingsandelen i 2021 blive 24,5 pct. Det lægges til grund, at uanset hvilken beslutning, der træffes fsva. forældrebetaling i 2021 i denne konkrete sag, så udgør den fremadrettede forældrebetalingsandel fra 2022 og frem igen 25 pct. (medmindre andet beslattes).

Økonomi

I budget 2021 var der forudsat en statslig finansiering til normeringer i dagtilbud på 11,6 mio.kr., denne forventes nu at blive 14,8 mio.kr. Beløbet er ikke endeligt bekræftet, men Børne- og Undervisningsministeriet har meddelt, at de forventer udsendelse af bevillingsbrev snarest her i 2021. Såfremt beløbet justeres i bevillingsbrevet tilpasses beregningerne af de frigjorte beløb.

Fastholdes den nuværende forældrebetaling i hele 2021 frigøres et beløb på 2,0 mio.kr. Heri er taget højde for, at der vil være afledte konsekvenser i form af øget tilskud til private institutioner og privat pasning på 1,3 mio.kr. Driftstilskuddet til privatinstitutioner vil stige fra 9.030 kr. pr. måned til 9.293 kr. pr. måned for 0-2 år og fra 4.646 kr. pr. måned til 4.778 kr. pr. måned for 3-5 år.

Ved en ændring i forældrebetalingen med virkning fra 1. juli 2021 frigøres et beløb på 3,5 mio.kr. Heri er der indregnet, at der vil være afledte konsekvenser i form af øgede indtægter på forældrebetaling, øgede udgifter til friplads- og søskendetilskud samt øget tilskud til private institutioner og privat pasning på 1,0 mio.kr. Forældrebetalingen vil stige fra 3.622 kr. pr. måned til 3.688 kr. pr. måned for en vuggestueplads med mad og fra 2.256 kr. pr. måned til 2.289 kr. pr. måned for en børnehaveplads. Driftstilskuddet til privatinstitutioner vil stige fra 9.030 kr. pr. måned til 9.228 kr. pr. måned for 0-2 år og fra 4.646 kr. pr. måned til 4.745 kr. pr. måned for 3-5 år.

De bevillingsmæssige konsekvenser af beslutningen indarbejdes ved 1. forventede regnskab vedr. indeværende år og finansiell orientering vedr. kommende år.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Magistraten, kommunalbestyrelsen.
Børneudvalget.

Historik

Indstilling 8. marts 2021, pkt. 92:

Direktionen indstiller til Magistraten,

1. at de ekstra midler afsættes til at udvide den afsatte pulje til efterværn mod udgiftsvækst på på det specialiserede område,
2. at det besluttes, hvorvidt der skal opkræves yderligere forældrebetaling i 2021

Direktionen indstiller til Børneudvalget,

1. at Magistratens beslutninger tages til efterretning

Beslutning fra Magistraten_2018-21, 8. marts 2021, pkt. 92:

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen, Balder Mørk Andersen og Mette Bram)

1. indstiller, at de ekstra midler afsættes til at udvide den afsatte pulje til efterværn mod udgiftsvækst på det specialiserede område, idet de kan anvendes til at styrke Fællesrådgivningen / indsatser overfor udsatte børn og unge efter covid19-krisen og
2. idet det indstilles, at der ikke skal opkræves yderligere forældrebetaling i 2021.

Et mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt og Thyge Enevoldsen) stemte imod og et andet mindretal i magistraten (Lone Loklindt) tog forbehold.

Indstilling til kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021, pkt. 98:

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen, Balder Mørk Andersen og Mette Bram)

1. indstiller, at de ekstra midler afsættes til at udvide den afsatte pulje til efterværn mod udgiftsvækst på det specialiserede område, idet de kan anvendes til at styrke Fællesrådgivningen / indsatser overfor udsatte børn og unge efter covid19-krisen og
2. idet det indstilles, at der ikke skal opkræves yderligere forældrebetaling i 2021.

Et mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt og Thyge Enevoldsen) stemte imod og et andet mindretal i magistraten (Lone Loklindt) tog forbehold.

Beslutning kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021, pkt. 98:

Sagen blev sendt retur til magistraten.

Punkt 174: Evaluering af handleplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022

29.09.04-P22-3-21

Resume

Hvert år vedtager fagudvalgene en handleplan, som støtter op om Frederiksberg Kommunes tværgående Sundhedspolitik 2019-2022. I sagen evalueres handleplanen for 2020 og handleplanen for 2021-22 præsenteres – opdelt på hvert enkelt fagudvalgs indsats. På grund af COVID-19 blev udarbejdelsen af handleplanen for 2021 udskudt til foråret 2021. På denne baggrund forelægges med denne sag udkast til én to-årig handleplan for 2021 og 2022. I 2021-22 er der i alt 34 indsats bredt fordelt på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022, som forelægges til godkendelse.

Beslutning

Magistraten

1. tog evalueringen af handleplan for 2020 til efterretning,
2. godkendte udvalgets indsats i handleplanen for 2021-22 og
3. tog øvrige fagudvalgs indsats til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Undervisningsudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Magistraten

1. tager evalueringen af handleplan for 2020 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsats i handleplanen for 2021-22 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsats til efterretning.

Sagsfremstilling

I november 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022 (KB, 12. november 2018, pkt. 256), herunder plan for implementering af sundhedspolitikken. Planen for implementering beskriver organiseringen med direktionen som styregruppe og en tværgående "Sundhedspolitikgruppe," som faciliterer implementeringen i alle forvaltningsområder. Implementeringsplanen beskriver endvidere, at hvert fagudvalg vedtager en årlig handleplan for, hvordan politikken skal implementeres.

Sundhedspolitikken er også en del af Frederiksberg Kommunes strategi for implementering af fase VII i kommunens medlemskab af WHO *European Healthy Cities Network*. Implementeringen støtter endvidere op om flere af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, ikke mindst mål 3 - "Sundhed og trivsel."

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 4), Børneudvalget (pkt. 9), Undervisningsudvalget (pkt. 7), Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 5), Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2), Socialudvalget (pkt. 2), Kultur- og Fritidsudvalget (pkt. 6) samt By- og Miljøudvalget (pkt. 25) behandlede den 13. januar 2020 sag om handleplan for 2020.

På baggrund af corona-nedlukningen blev handleplanen for 2020 forlænget til foråret 2021 (Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 10. august 2020, pkt. 33). Af samme årsag forlænges dette års handleplan, så den også omfatter 2022. Handleplanen bliver således den sidste i politikens levetid. En handleplan for 2023 skal drøftes i en ny kommunalbestyrelse i forlængelse af drøftelsen af en ny sundhedspolitik for 2023-2026. I løbet af 2021 vil forvaltningen gennemføre en faglig evaluering af Sundhedspolitik 2019-2022, som forelægges en ny kommunalbestyrelse primo 2022. Denne vil være en del af grundlaget for en politisk drøftelse af det fremtidige behov for sundhedspolitikken.

I denne sag forelægges evaluering af handleplan for 2020 med fokus på graden af implementering. Endvidere forelægges handleplan for 2021-22 til godkendelse i fagudvalgene.

Evaluering af handleplan 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022

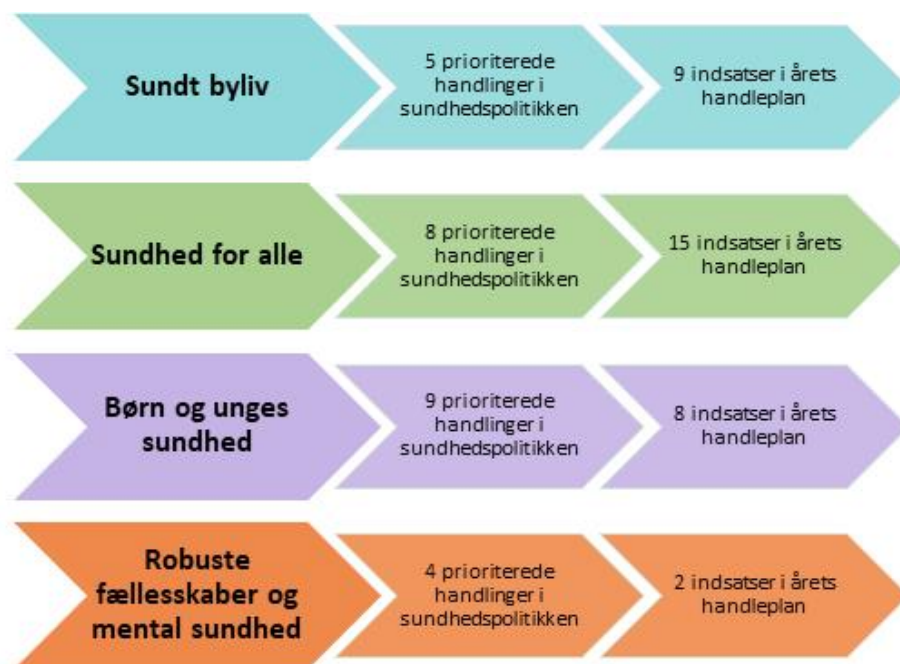
Evalueringen af de 29 indsats i fagudvalgenes handleplan for 2020 fremgår af bilag 1. Bilag 1 giver en kort beskrivelse af hver af de 29 indsats, status for implementeringsgrad (rød, gul, grøn), samt bemærkninger til, hvad implementeringen har indebåret, og hvad eventuelle udfordringer har været. Konklusionen er, at otte indsats er implementeret fuldt ud som planlagt, at 18 indsats blev implementeret delvist, og at tre ikke er implementeret.

I forhold til Handleplan 2019 er færre indsatser fuldt implementeret, mens flere er delvist implementeret. COVID-19-nedlukning og restriktioner nævnes som den primære årsag til manglende eller mangelfuld implementering i ni af indsatserne.

Handleplanen 2021-22 for Sundhedspolitik 2019-2022

Der er planlagt i alt 34 indsatser i 2021-22 som led i implementeringen af Sundhedspolitik 2019-2022. Fagudvalgene får forelagt indsatser på eget udvalgsområde til godkendelse og indsatser på øvrige udvalgsområder til orientering. Hvert enkelt fagudvalgs indsatser er kort opsummeret nedenfor og nærmere beskrevet i bilag 2.

De 34 indsatser i Handleplan 2021-22 er udvalgt, så de støtter implementeringen af de prioriterede handlinger (i afsnittene 'Vi når vores mål ved at...') for hvert af de fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022: Sundt Byliv, Sundhed for alle, Børn og Unges sundhed samt Robuste fællesskaber og mental sundhed. I bilag 2 er det angivet hvilken prioriteret handling, den enkelte indsats støtter op om. Farvekoderne angiver de fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022.

Mange opgaver i kommunens drift bakker op om Sundhedspolitik 2019-2022 – alt fra plejecentre over vedligeholdelse af veje til vuggestuer. Handleplanen er derfor heller ikke i år en beskrivelse af alt det forebyggende og sundhedsfremmende, der sker i Frederiksberg Kommune, men snarere en lejlighed til at fremhæve det nye, den særligt styrkede indsats eller de komplekse, tværgående indsatser. Hermed omhandler handleplanerne ikke alle de øvrige sundhedsfremmende og forebyggende tiltag i Frederiksberg Kommune – selvom disse samlet set har afgørende betydning for, at Frederiksberg er en sund by at leve i.

Mange indsatser i 'Bevæg dig for livet' kunne endvidere potentielt ligge i handleplanen for Sundhedspolitik 2019-2022, men er ikke inkluderet, da de i stedet beskrives, når alle fagudvalg efter planen behandler Bevæg Dig For Livet-indsatser den 31. maj 2021. Eksempler er Playmakerordning ift. Åben Skole (Undervisningsudvalget), udvikling af Frederiksberg Hospitals område, så det også fremmer muligheder for idræt og bevægelse (By- og Miljøudvalget) samt forskellige tiltag med indbygget motion i bl.a. beskæftigelsesindsatserne (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget).

Indsatser under hvert enkelt fagudvalg i Handleplan 2021-22

By- og Miljøudvalgets indsatser

De seks indsatser falder alle inden for indsatsområdet "Sundt byliv," hvor de dækker alt fra planlægningen af byen, skabelsen af grønne og attraktive byrum over miljøvenlig og sikker trafikafvikling til det fysiske miljø i byen. Alle indsatserne er såkaldt strukturelle indsatser, der gennem sunde rammer for borgerne gør det nemt at træffe sunde valg, eller de beskytter borgerne mod faktorer – fx luftforurening – som er uden for borgernes individuelle kontrol eller indflydelse.

En enkelt indsats (nr.7) er tværgående og godkendes også i andre udvalg.

- 1 – Bedre forhold for cykeltrafikken
- 2 – Fremme aktive og grønne transportformer
- 6 – Bynaturens / grønne områders positive indvirkning
- 7 – Grønne lommer

- 8 – Sikker trafik
- 9 – Forbedret luftkvalitet.

Kultur- og Fritidsudvalgets indsatser

De seks indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Her er fokus på at give information om de lokale muligheder for at være fysisk aktiv ved anlæg i byrummet, på at skabe nye byrum og anlæg, og på at skabe bedre adgang og lige muligheder for at benytte byens idræts- og kulturtilbud gennem fokus på specifikke målgrupper. Fem af de seks indsatser (nr. 5, 7, 15, 25, 34) er tværgående og godkendes også i andre udvalg.

- 3 – Flere selv-organiserede bevægelses-aktiviteter i KU.BE
- 5 – Øget fokus på fritidspas til børn og unge
- 7 – Grønne lommer
- 15 – Bevægelsesindsatser med fokus på mænd
- 25 – Gamle gymnastiksale – nye muligheder
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Socialudvalgets indsatser

Fem af Socialudvalgets seks indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle.” Her er fokus på at integrere sundhed i tilbuddene inden for handicap og socialpsykiatri. Dette sker blandt andet gennem tidligere opsporing og bedre behandling af somatiske sygdomme; gennem bedre adgang til sundhedstilbuddene for borgerne og gennem fokus på blandt andet demensproblematikker og seksuel sundhed for borgere i handicaptilbud. Endelig falder en indsats ind under indsatsområdet ”Robuste fællesskaber og mental sundhed.” Her er fokus på at forebygge social isolation og ensomhed for udsatte borgere.

- 10 – Samarbejdsgruppe om sundhedsprocedurer for udførerinstitutionerne under socialpsykiatri og handicap
- 11 – Uddannelse af demenskoordinator på handicapområdet
- 12 – Afdækning af behov for seksualvejleder
- 19 – Støtte til virtuel kommunikation med praktiserende læge
- 22 – Bedre adgang til ydelserne / forebyggelsestilbuddene i Sundhedscentret til borgere med psykisk sygdom / psykisk sårbarhed og livsstilsrelaterede somatiske sygdomme
- 33 – Bedre sociale fællesskaber til udsatte borgere i social ensomhed.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets indsatser

De fire indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” To integrerer sundhedsindsatser i beskæftigelsesindsatser. En har fokus på at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv. Endelig sigter en mod at forebygge, at unge står uden for uddannelse eller job. En af indsatserne (nr. 24) er tværgående og godkendes også af magistraten.

- 20 – Psykisk velvære gennem stresscoachingforløb
- 21 – Fit for job – fokus på fysisk og psykisk sundhed i beskæftigelsesindsatsen
- 24 – Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen
- 29 – En styrket tværfaglig indsats for udsatte unge.

Børneudvalgets indsatser

De syv indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Flere af indsatserne er ekstra relevante i kølvandet på COVID-19, idet de handler om at styrke udsatte børn og unges deltagelse i fritidslivet, styrke lokal kommunikation om børnevaccinationsprogrammet, styrke hygiejne og fysisk aktivitet i daginstitutioner, inddrage børn og unge i arbejdet med grønne lommer i byrummet, forebygge overvægt i førskolealderen samt skabe lettere adgang til teateroplevelser for byens børn og på denne vis give børnene en mulighed for at lave noget aktivt og meningsfuldt sammen med andre.

Alle indsatserne er tværgående og godkendes også af andre udvalg.

- 5 – Øget fokus på fritidspas til børn og unge
- 7 – Grønne lommer
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 26 – Fokus på hygiejne i daginstitutioner og skoler
- 27 – Flere børn skal være fysisk aktive
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Undervisningsudvalgets indsatser

De otte indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. De tager i vid udstrækning udgangspunkt i skolen som vigtig arena for forebyggelse og sundhedsfremme. Enkelte indsatser omfatter individuelle samtaler med og hjælp til børn, unge og deres forældre, mens flere indsatser tager udgangspunkt i hele klasser eller forældregrupper. Endelig har nogle indsatser fokus på mere strukturelt at skabe sunde rammer for børn og unges liv. Syv af indsatserne er tværgående (nr. 7, 16, 25, 26, 27, 28, 34) og godkendes også af andre udvalg.

- 7 – Grønne lommer
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 25 – Gamle gymnastiksale – nye muligheder
- 26 – Fokus på hygiejne i daginstitutioner og skoler
- 27 – Flere børn skal være fysisk aktive
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 30 – Flere børn og unge skal være i mental trivsel
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Ældre- og Omsorgsudvalgets indsatser

De tre indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv” og ”Sundhed for alle.” Indsatserne sigter mod at styrke sundheden for byens ældre borgere gennem fysisk aktivitet, forebyggelse af ensomhed og forbedret tandsundhed. To af indsatserne er tværgående (nr. 4 og 18) og godkendes også af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

- 4 – Motion og ældre
- 17 – Opsporing af ensomhed hos ældre +65 år
- 18 – Forbedret mund- og tandsundhed hos sårbare ældre.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets indsatser

De ti indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv”, ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” Som forventet i lyset af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets brede ansvar for sundhedsfremme og forebyggelse spreder indsatserne sig over alle livsstadier – fra barndom over ungdom og voksenliv til alderdom – og mange arenaer. Seks af indsatserne er tværgående (nr. 4, 7, 15, 16, 18, 28) og godkendes også af andre udvalg.

- 4 – Motion og ældre
- 7 – Grønne lommer
- 13 – Livet med kronisk sygdom
- 14 – Rekruttering og fastholdelse af mænd til sundhedstilbud
- 15 – Bevægelsesindsatser med fokus på mænd
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 18 – Forbedret mund- og tandsundhed hos sårbare ældre.
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 31 – Partnerskab for bedre sundhed og trivsel, vol.2
- 32 – ”Sov godt – bedre søvn” målrettet unge på ungdomsuddannelser på Frederiksberg.

Magistratens indsatser

For første gang behandler magistraten handleplan for Sundhedspolitik 2019-2022 som personaleudvalg. De to indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle,” og handler om at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv. En af indsatserne er tværgående (nr. 24) og godkendes også af Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

- 23 – Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i hovedudvalget og lokale MED-udvalg
- 24 – Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen.

Indsatserne i lyset af de prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022

Samlet set lægger indsatserne i handleplanen for 2021-22 sig op af 17 af de i alt 24 prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022. Sammenholdt med indsatserne i 2019 og 2020 betyder dette, at i alt 21 ud af 24 prioriterede handlinger har tilknyttede indsatser i handleplanerne for årene 2019-22. Da det er en del af implementeringsplanen, at alle prioriterede handlinger bør implementeres i sundhedspolitikens levetid, er her et overblik de tre tilbageværende.

”Arbejde med tidlig opsporing og hjælp til borgere med alkoholproblemer” fra indsatsområdet ”Sundhed for alle” er en vigtig prioritering, idet borgere med alkoholproblemer i gennemsnit har problemer i 10-15 år før de tager imod et tilbud om behandling. Alkoholforbrug kan sammen med tobak forklare en stor del af uligheden i sundhed i Danmark. Arbejdet med tidlig opsporing af borgere med alkoholproblemer har ikke haft indsatser i nogle handleplaner, men er dog et kontinuerligt fokus i Frederiksberg Kommune, blandt andet i kraft af det tilbagevendende kursus til frontpersonale ”Når en borger drikker”. Tidlig opsporing af alkoholproblemer i børnefamilier fremlægges desuden som en del af handleplanen for ”Rusansvarlig ungdom.”

”Skabe en socialt bæredygtig by i samarbejde med civilsamfundet. En socialt bæredygtig by er en inkluderende, tryk by med plads til diversitet” fra indsatsområdet ”Sundhed for alle.” En socialt bæredygtig by forebygger ulighed i sundhed, og er derfor en vigtig sundhedspolitisk indsats. Imidlertid henviser ingen indsatser direkte til denne prioriterede handling – sandsynligvis fordi det er en abstrakt formulering. Alene i årets handleplan bidrager flere indsatser dog til at skabe større social bæredygtighed, gennem eksempelvis indsatser for at skabe bedre psykisk arbejdsmiljø (nr. 20, 23 og 24) og indsatser for at inddrage borgere og foreninger i at løfte lokalområder (nr. 7).

”Indgå forskningssamarbejder med henblik på at få bedre viden om effektive metoder, der kan styrke mental sundhed” fra indsatsområdet ”Robuste fællesskaber og mental sundhed” blev en del af Sundhedspolitik 2019-2022 fordi forebyggelse af mental sundhed stadig er et udviklingsområde. Selvom indsatsen ikke har været en del af en handleplan for sundhedspolitikken, har Frederiksberg Kommune siden 2016 været en del af et partnerskab med Syddansk Universitet, Psykiatrifonden og en række danske kommuner om at afprøve den forskningsbaserede metode ”ABC for mental sundhed” i dansk kontekst.

Indsatserne i lyset af øvrige politiske ønsker

Kommunalbestyrelsen ønsker fokus på mænds sundhed i Sundhedspolitikken, i forlængelse af beslutning i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 14. september 2020 (pkt. 45). Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 14, ’Rekruttering og fastholdelse af mænd til sundhedstilbud’ og nr. 15, ’Bevægelsesindsatser med fokus på mænd.’

Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 5) og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2) imødeså den 13. januar 2020 yderligere indsats overfor ensomme ældre, der tager højde for eksisterende indsatser. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 17, ’Opsporing af ensomhed hos ældre +65 år.’

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 4) opfordrede den 13. januar 2020 Magistraten til, at der også fremover vil være fokus på medarbejdernes mentale sundhed. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 23, ’Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i hovedudvalget og lokale MED-udvalg’ samt indsats nr. 24, ’Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen’

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2) imødeså den 13. januar 2020 yderligere indsats overfor ensomme sårbare unge, der tager højde for eksisterende indsatser. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 29, ’En styrket tværfaglig indsats for udsatte unge’ samt i indsats nr. 30, ’Flere børn og unge skal være i mental trivsel.’

Kultur- og Fritidsudvalget (pkt. 6) bemærkede den 13. januar 2020, at kultur spiller en vigtig rolle for den sociale og mentale sundhed. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 34, ’En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.’

Bemærkninger til implementeringsprocessen

Handleplan 2021-22 er blevet til i en proces, hvor hvert enkelt forvaltningsområde med den tværgående Sundhedspolitikgruppe som tovholdere, har udviklet de indsatser, det har været relevant og muligt at arbejde med i det kommende halvandet år. Hvor det har været relevant, er de enkelte indsatser blevet forankret på tværs af afdelinger og dermed ofte på tværs af fagudvalg.

Direktionen spiller fortsat en vigtig rolle, idet Direktionen er garant for, at det tværgående sundhedsfremmende arbejde prioriteres i en travl hverdag, både i form af udvikling og implementering af indsatser i handleplanen, og i form af udpegning af medlemmer i den tværgående Sundhedspolitikgruppe. Pt. er alle forvaltningsområder repræsenteret med mindst to medlemmer i Sundhedspolitikgruppen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten, arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget den 3. maj 2021, samt børneudvalget den 10. maj 2021.

Bilag

Bilag 1 Evaluering af Handleplan 2020

Bilag 2 Ny Handleplan 2021_22

Punkt 175: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om vaccinationer

00.15.00-G01-1-21

Resume

Kommunalbestyrelsen har oversendt et beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om, at der udarbejdes en kommunal vaccinationsplan, som sikrer, at borgere, der ikke har adgang til digital post fra det offentlige, eller som må formodes at have vanskeligt ved at overskue posten, alligevel får tilbud om corona-vaccinationer. Sagen genforelægges nu til beslutning efter, at sundheds- og forebyggelsesudvalget valgte at udsætte sagen efter drøftelse på mødet den 22. marts 2021 (pkt. 14), idet udvalget ønskede dialogen med borgere med sproglige barrierer (af anden etnisk oprindelse) uddybet yderligere.

Beslutning

Magistraten og sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. indstiller, at Frederiksberg Kommune henholder sig til den vaccinationsplan og -kalender, der er udmeldt via Sundhedsstyrelsen, samt den logistik, der udmeldes via Region Hovedstaden, og
2. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes for så vidt angår den del, der omhandler en skærpet dialog med borgerne vedrørende muligheden for at blive corona-vaccineret for at sikre bedst mulig indvilligelse heri.

Indstilling

Sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. indstiller, at Frederiksberg Kommune henholder sig til den vaccinationsplan og -kalender, der er udmeldt via Sundhedsstyrelsen, samt den logistik, der udmeldes via Region Hovedstaden, og
2. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes for så vidt angår den del, der omhandler en skærpet dialog med borgerne vedrørende muligheden for at blive corona-vaccineret for at sikre bedst mulig indvilligelse heri.

Sagsfremstilling

Sundheds- og forebyggelsesudvalget drøftede den 22. marts 2021 (pkt. 14) beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om, at der udarbejdes en kommunal vaccinationsplan, som sikrer, at borgere, der ikke har adgang til digital post fra det offentlige, eller som må formodes at have vanskeligt ved at overskue posten, alligevel får tilbud om corona-vaccinationer. Sundheds- og forebyggelsesudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet udvalget ønskede dialogen med borgere med sproglige barrierer (af anden etnisk oprindelse) uddybet yderligere.

Sagen genforelægges nu til udvalgets behandling efter, at sagen under afsnit d) 'Sproglige barrierer (borgere med anden etnisk oprindelse)' er uddybet yderligere.

Kommunalbestyrelsen oversendte på møde den 25. januar 2021 (pkt. 6) følgende beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg:

"Socialdemokratiet foreslår, at der hurtigt udarbejdes en kommunal vaccinationsplan, som sikrer, at borgere, der ikke har adgang til digital post fra det offentlige, eller som må formodes at have vanskeligt ved at overskue posten, for eksempel på grund af psykisk sygdom, alligevel får tilbud om coronavaccinationer. Dette kan eksempelvis ske via hjemmehjælpen, i dialog med de praktiserende læger og boligsociale medarbejdere mv.

Begrundelse:

Det er vigtigt, at alle borgere får tilbud om corona-vaccinationer, så hurtigt som muligt, og i takt med at vaccinationerne ruller ud i samfundet. På basis af de første erfaringer med ældre i eget hjem, som er undtaget fra digital post, ses der at være et behov for en mere håndholdt kommunal indsats for at sikre, at udsatte grupper vaccineres som nogle af de første i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens vaccinationsplan. Derfor foreslås det, at der straks iværksættes en sådan plan."

Forvaltningens bemærkninger

I beslutningsforslaget fremsættes et ønske om, at der hurtigst muligt udarbejdes en kommunal vaccinationsplan, som sikrer, at borgere, der ikke har adgang til digital post fra det offentlige, eller som må formodes at have vanskeligt ved at overskue posten, for eksempel på grund af psykisk sygdom, alligevel får tilbud om corona-vaccinationer.

I indeværende vurdering af beslutningsforslaget fortolkes forslaget som det, at der er et ønske om, at der iværksættes målrettede indsatser, der understøtter en udvidet dialog med borgerne om de tilbud der er for at få hjælp til at tilgå digital post samt mulighederne for støtte i forhold til at blive corona-vaccineret.

Frederiksberg Kommune, og kommunerne generelt, har ikke en aktiv rolle i selve planlægningen af rækkefølgen for, hvornår hvilke borgergrupper tilbydes en corona-vaccine. Denne planlægning sker i regi af de nationale myndigheder, hvor regionerne har ansvaret for udmøntningen heraf. Overordnet set ligger der en stor opgave hos kommunerne i at orientere sig i og hjælpe med at viderebringe den information, der løbende meldes ud vedrørende udrulningen af corona-vaccinerne og corona-retningslinjerne generelt. Det er en kompleks opgave, da den løbende kommunikation kommer som nationale meldinger ud til landes fem regioner, der efterfølgende skal omsættes, så de målrettes de enkelte kommuners særlige lokale behov og udfordringer.

I Frederiksberg Kommune er der generelt etableret understøttende indsatser, både i regi af for eksempel hjemmeplejen, støtte- og kontaktpersonordningen, den boligsociale indsats, borgerservice og bibliotekerne målrettet borgere, der har behov for ekstra støtte og hjælp til at tilgå digital post. Der er her tale om veletablerede indsatser, der har kørt gennem en årrække i takt med ibrugtagningen af digital post som primær kommunikationskilde fra det offentlige, jf. Lov om Offentlig Digital Post, der trådte i kraft pr. 1. november 2014. En lov, der blandt andet indebærer, at alle borgere over 15 år skal have en digital postkasse til brug for at modtage breve fra det offentlige.

I indeværende besvarelse af beslutningsforslaget er der sat særligt fokus på de målgrupper, der netop anses for ikke at have adgang til digital post, eller som formodes at have vanskeligt ved at overskue posten:

a) Ældre borgere i eget hjem, der ikke tidligere eller kun i et meget lille omfang har anvendt it, og derfor ikke er trygge ved den stigende digitalisering – og som derved har behov for støtte i forhold til at kunne tilgå digital post.

b) Borgere med funktionsnedsættelse (fysisk og psykisk), som af varierende årsager vil have svært ved at begå sig i den digitale verden. Borgere der ikke nødvendigvis er it-begyndere, men som i et stort omfang vil skulle have støtte og vejledning for at kunne anvende og forstå eksisterende og nye digitale løsninger – herunder digital post.

c) Socialt udsatte (sociale og psykiske udfordringer, hjemløse), som ligeledes af varierende årsager vil have svært ved at begå sig i den digitale verden og som vil have behov for støtte og vejledning for at kunne tilgå og forstå den digitale post.

d) Sproglige barrierer (borgere med anden etnisk oprindelse), hvilket gør det svært for borgeren at begå sig digitalt på grund af manglende sproglige forudsætninger – herunder at tilgå og forstå den post, der modtages via digital post.

Som supplement til hjælpen med at tilgå og forstå den digitale post er der igangsat en særlig kommunikationsindsats vedr. corona-relaterede emner, således at der løbende bliver kommunikeret til borgerne via diverse kommunikationskanaler, lige fra den generelle kommunikation på kommunens hjemmeside til den individuelle kommunikation mellem fx en borger og dennes socialpædagogiske støtteperson. Der er her tale om kommunikation med fokus på at få stoppet smittespredningen ved at efterleve de retningslinjer, der løbende bliver meldt ud fra national hold. Herunder også kommunikation om muligheder for at få foretaget en corona-test mv.

Med overgangen til den 'nye fase' i arbejdet med at komme corona-smitten til livs via corona-vaccinerne, er der behov for yderligere tiltag, således at der arbejdes systematisk og målrettet med at sikre, at så mange borgere som muligt bliver bevidste om muligheden for at få en corona-vaccine og støttes i/bliver mindet om at tilgå digital post. Fortsat med respekt for, at det er borgerens eget frie valg, hvorvidt borgeren ønsker at tage imod tilbuddet om at blive vaccineret.

Forvaltningen har i den forbindelse været i dialog med de ansvarlige afdelinger for de enkelte indsatser målrettet de ovennævnte målgrupper med henblik på at få et overblik over, hvilke greb der iværksættes.

Nedenfor er identificeret en række tiltag, der igangsættes, idet de hver i sær understøtter en styrket dialog med borgerne vedrørende mulighederne for at blive corona-vaccineret.

Opmærksomheden henledes på, at der grundet corona-situationen er tale om en agil planlægning, der løbende vil blive justeret eller suppleret med yderligere indsatser, således at de tilpasses de konkrete behov, der måtte opstå i relation til de enkelte målgrupper og udviklingen i corona-situationen generelt.

Ad a) Ældre borgere i eget hjem

Borgere i eget hjem: Frederiksberg Kommune har siden udrulningen af digital post været opmærksomme på, at der er ældre borgere, som har svært ved eller ikke ved egen hjælp kan tilgå digital post. Dette understøtter Frederiksberg

Kommune blandt andet med tilbuddet ”Kom trygt i gang” samt ved den løbende dialog med de borgere, som Frederiksberg Kommunes hjemmepleje er i kontakt med. ”Kom trygt i gang” er en indsats, hvor uddannede ressourcepersoner fra hjemmeplejen støtter og hjælper borgere i eget hjem med anvendelsen af ny teknologi samt digitale tilbud og løsninger – herunder digital post.

For de borgere, der er over 65 år og modtager både praktisk hjælp og personlig pleje, er der allerede igangsat en systematisk indsats, hvor borgeren bliver kontaktet af borgerens hjemmehjælpsleverandør med spørgsmål om, hvorvidt borgeren ønsker vaccinen, og om der er behov for transport til og fra vaccinationscenteret. Hvis borgeren ønsker hjælp til transporten, koordineres dette via Visitation og Hjælpemidler, som kontakter borgeren og bestiller kørslen. I disse tilfælde skal borgeren ikke selv bestille tid til vaccinationen.

Der vil i vaccinations-udrulningsperioden blive sat styrket fokus på, at medarbejderne i hjemmeplejen løbende taler med borgerne om, at få tjekket digital post for at se, om der er kommet invitation til vaccination – herunder hjælp hertil ved behov.

Ad b) Borgere med funktionsnedsættelse (fysisk og psykisk)

BPA-ordningen: I BPA-ordningen hjælper hjemmevejlederne med at få struktur på hverdagen og skabe overblik over borgerens situation. De kan for eksempel hjælpe med at læse post, holde kontakten til offentlige myndigheder, pårørende og venner, planlægge hverdag og ferie etc. Der er således allerede etableret støtte og vejledning i forhold til at få læst og reageret på den post der modtages digitalt fra det offentlige.

På nuværende tidspunkt kan der ikke tilbydes vaccination i eget hjem, hvilket betyder, at vaccination sker i vaccinationscentre eller andre vaccinationssteder som sygehus eller på midlertidige decentrale vaccinationssteder. Når borgeren bliver tilbudt vaccine, er det således borgerens hjælpehold, som borgeren selv har ansat (finansieret af det offentlige), der hjælper pågældende med at blive vaccineret.

Ad c) Socialt udsatte (sociale og psykiske udfordringer)

Borgere på herberg og botilbud: Pædagogerne på både herberg og botilbud læser allerede i dag digital post sammen med borgerne ved behov. På denne måde sikres det, at de personer, der er i et botilbud eller på et af kommunens herberg, og som ønsker at blive vaccineret, bliver dette, når der er mulighed herfor. Der er således på dette område allerede etableret den fornødne støtte via de eksisterende indsatser, der naturligt kommer til at omfatte kommunikationen vedr. mulighederne for corona-vaccinationerne.

Der vil dog i den kommende vaccinationsperiode løbende blive kommunikeret ud til personalet på både kommunens herberg og bostederne om at have særligt fokus på at støtte op om, at borgerne bliver vaccineret således, at der også her spørges systematisk ind til dette hos de borgere, der er her.

Der arbejdes fortsat på, om selve vaccinationen kommer til at foregå på samme måde som på kommunens plejecentre, således at borgerne får mulighed for at blive vaccineret på herberget eller botilbuddet.

Frederiksberg Kommunes Støtte- og kontaktpersonsordning: Er målrettet borgere over 18 år, der bor i egen bolig, er hjemløse, og som er belastet af sindslidelser, misbrugsproblemer og/eller andre svære psykosociale problemstillinger. Ordningen yder også støtte til borgere med personlighedsforstyrrelser, ADHD og Aspergers syndrom. Der er her tale om socialpædagogisk støtte af varierende karakter – herunder hjælp til at læse post.

Den enkelte støttekontaktperson udstyres med et særligt brev, der skal støtte op om, at der i perioden med mulighed for corona-vaccinen spørges systematisk ind til, om borgeren, der er i kontakt med, er bevidst om mulighederne for at blive corona-vaccineret. Herunder at borgeren får den rette støtte i at tilgå posten samt støtte og vejledning i forhold til at dukke op på vaccinationsstedet.

Frederiksberg Kommunes Rådgivningscenter (FKRC): Også i relation til borgere, der er i misbrugsbehandling hos FKRC er der i dag særligt fokus på, hvilke borgere, der skal vaccineres hurtigt, da der kan være særlige helbredsmæssige omstændigheder, der her gør sig gældende. Dette sker i et tæt samarbejde med de tre faste læger, der er tilknyttet FKRC.

Der arbejdes således her målrettet med de borgere, der er i en særlig risikogruppe og som vurderes at skulle have en corona-vaccine hurtigt. Her kommunikeres der generelt, for borgerne, der er en del af misbrugsbehandlingen på FKRC, systematisk om vigtigheden af, at blive vaccineret – herunder at få tjekket sin digitale post.

Aktivitets- og samværstilbud (Flinten, Cafe Paraplyen, Bakspejlet mv.): Er et andet område, hvor der kan kommunikere systematisk ud til brugerne om mulighederne for at blive corona-vaccineret og om at huske at få læst sin digitale post. Der

kommunikeres bredt ud til medarbejderne på værestederne med en opfordring om at kommunikere med værestedernes brugere herom.

Boligsocial indsats: For at imødekomme en mere systematisk kommunikation og dialog vedr. vigtigheden af corona-vaccinen og om at læse sin digitale post, foreslås det at medarbejderne i den boligsociale indsats, ud over den løbende dialog med borgerne i området, går i dialog med lokalafdelingerne om at få lagt et brev ud på lokalafdelingernes facebook-sider (som er velbesøgte) samt fysiske opslag i opgange om at huske at tjekke digital post og se om der er kommet invitation til corona-vaccination.

Ad d) Sproglige barrierer (borgere med anden etnisk oprindelse)

Som led i håndteringen af de corona-relaterede problemstillinger deltager Frederiksberg Kommune i Task Force Storkøbenhavn med 16 andre kommuner i et tværkommunalt netværk, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed har formandsrollen og andre relevante myndigheder er tilknyttet ad hoc. I netværket, der mødes en gang om ugen, deler kommunerne løbende erfaringer vedrørende, hvorledes man som kommune kan håndtere de corona-retningslinjer, der bliver udstukket fra sundhedsmyndighedernes side, planlægning og håndtering af vaccinationsudrulningen, løbende gennemgang af data og smittetal samt håndteringen af dette mv.

I netværket drøftes ligeledes, blandt andet, med inspiration fra kommunerne på Københavns vestegn, hvorledes man bedst muligt når ud med corona-relevant information til borgere med anden etnisk oprindelse – uden samtidig at sætte målet om en motiverende frem for en formanende kommunikation vedr. vaccinationsindsatsen over styr. I forhold til borgere med anden etnisk oprindelse viser erfaringerne således, at en god måde at kommunikere på er via en mere målrettet og direkte dialog (blandt andet via lokale aktører og netværk, der er i kontakt med målgruppen) frem for, at der udelukkende kommunikeres via digital post.

Dette praktiseres allerede i Frederiksberg Kommune, der blandt andet via den boligsociale indsats har særlig fokus på den nære dialog via lokale netværk, så som Bydelsmødre og -fædre (Baba), således at kommunen i samarbejde med de lokale aktører sikre bedst mulig dialog og kommunikation vedr. blandt andet de corona-relaterede emner og opmærksomhedspunkter, der fylder meget for tiden.

Bydelsmødre og -fædre (Baba) i områderne omkring Danmarksgården, Stjernen og Søndermarken: Bydelsmødre er primært kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som gør en frivillig indsats i lokalområdet for at støtte kvinder, som ofte er isolerede og som det etablerede system kan have vanskeligt ved at nå. Baba bringer etniske minoritetsfædres ressourcer i spil, så de bliver aktive rollemødre.

Via den boligsociale indsats samarbejdes der løbende med Bydelsmødre og Baba i Frederiksberg Kommune. Der afholdes blandt andet månedsmøder, mellem medarbejderne i den boligsociale indsats og Bydelsmødre og Baba, hvor de corona-relaterede emner og opmærksomhedspunkter drøftes – herunder dialog om, hvorledes vigtige budskaber bringes videre ud i netværkene.

Udgangspunktet for den kommunikation, der er på dagsordenen, baserer sig blandt andet på de løbende udmeldinger og det kommunikationsmateriale, der meldes ud fra Sundhedsstyrelsens side. Heriblandt kommunikationsmateriale, der i højere grad er af visuel frem for skriftlig karakter, som med fordel kan anvendes til at få spredt de corona-relaterede budskaber så bredt ud som muligt. Via den boligsociale indsats printes og opsættes materialet i lokalmiljøerne.

Ud over den løbende dialog, der pågår via den boligsociale indsats i samarbejde med de lokale netværk, har der været igangsat et initiativ, hvor der er blevet delt muleposer ud omkring udvalgte ejendomme, f.eks. på Stjernen. Muleposerne indeholdt desinfektionsservietter til hænder, 2-3 stk. mundbind, nogle karameller ligesom poserne indeholdt telefonnumre på corona-hotlines, der tilbyder vejledning på forskellige sprog samt den generelle corona-vejledning. Herudover en lille hilsen fra den boligsociale medarbejder med kontaktinfo og opmuntring.

På Stjernen har en pigegruppe tillige med støtte fra den boligsociale medarbejder skrevet og omdelt et lille omsorgsbrev til beboere, som de vurderede havde særligt brug for lidt opmuntring og vejledning i forbindelse med efterlevelse af corona-retningslinjerne.

Ud over de nævnte eksempler på dialogbaserede indsatser skal det nævnes, at Frederiksberg Kommune generelt har et godt samarbejde med de praktiserende læger i kommunen – også vedrørende corona-relaterede problemstillinger. Forvaltningen vil, som en del af den løbende dialog med de praktiserende læger, sørge for, at lægerne gøres opmærksomme på de tiltag, som Frederiksberg Kommune igangsætter.

På denne baggrund anbefaler forvaltningen, at forslaget tiltrædes, i og med, at der sættes forstærket fokus på at sikre, at borgere, som Frederiksberg Kommune er i kontakt med, og som ikke har adgang til digital post eller som formodes ikke

at kunne overskue det, bliver mindet om og støttet i at tilgå og reagere på informationerne vedr. muligheden for corona-vaccination.

Økonomi

Det forventes, at udgifterne hertil kan holdes inden for de eksisterende budgetmæssige rammer i henholdsvis Socialafdelingen og Sundheds- og Omsorgsafdelingen.

For så vidt der er merudgifter, vil dette blive håndteret som corona-relaterede udgifter.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Sundheds- og forebyggelsesudvalget den 22. marts 2021

Sundheds- og forebyggelsesudvalget den 12. april 2021

Magistraten den 3. maj 2021

Kommunalbestyrelsen den 17. maj 2021

Historik

Indstilling til Sundheds- og forebyggelsesudvalget den 22. marts 2021, pkt. 14:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. indstiller, at Frederiksberg Kommune henholder sig til den vaccinationsplan og -kalender, der er udmeldt via Sundhedsstyrelsen samt den logistik, der udmeldes via Region Hovedstaden, og
2. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes for så vidt angår den del, der omhandler en skærpet dialog med borgerne vedrørende muligheden for at blive corona-vaccineret for at sikre bedst mulig indvilligelse heri.

Beslutning fra Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 22. marts 2021, pkt. 14:

Sundheds- og forebyggelsesudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet udvalget ønskede dialogen med borgere af anden etnisk oprindelse uddybet yderligere.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 20:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. indstiller, at Frederiksberg Kommune henholder sig til den vaccinationsplan og -kalender, der er udmeldt via Sundhedsstyrelsen, samt den logistik, der udmeldes via Region Hovedstaden, og
2. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes for så vidt angår den del, der omhandler en skærpet dialog med borgerne vedrørende muligheden for at blive corona-vaccineret for at sikre bedst mulig indvilligelse heri.

Beslutning fra Sundheds- og Forebyggelsesudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 20:

Sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. indstiller, at Frederiksberg Kommune henholder sig til den vaccinationsplan og -kalender, der er udmeldt via Sundhedsstyrelsen, samt den logistik, der udmeldes via Region Hovedstaden, og
2. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes for så vidt angår den del, der omhandler en skærpet dialog med borgerne vedrørende muligheden for at blive corona-vaccineret for at sikre bedst mulig indvilligelse heri.

Punkt 176: Status på udmøntning af Ingeborggårdens provenu med fokus på "Min Dialog"

00.22.00-P35-377-18

Resume

Ældre- og omsorgsudvalget behandlede på møde den 3. juni 2019 (pkt. 75) sag vedrørende iværksættelse af og bevilling af midler til projekter inden for den tidligere (21. januar 2019, pkt. 17) godkendte "Ramme for anvendelse af salgsprovenu for salget af Ingeborggårdens ejendom". Provenuet på 22,6 mio. kr. udmøntes inden for rammen i perioden 2019 til 2024. Der er medio 2019 i forlængelse af den seneste bevilling af midler fra provenuet iværksat projekter inden for rammens fire temaer. Temaerne har som formål at sætte borgeren i centrum gennem dialog, civilsamfund og teknologi. Udvalget blev orienteret om status for disse projekter på møde 2. marts 2020 (pkt. 16). Denne sag redegør for igangsatte projekter - med særlig fokus på projektet "Min Dialog" - samt den nødvendige ønskede driftsbevilling til de projekter, der helt eller delvist drives af Frederiksberg Kommune.

Beslutning

Magistraten og ældre- og omsorgsudvalget

1. godkendte aktiviteterne i forbindelse med provenuet for salget af Ingeborggården godkendes, og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 1,82 mio. kr. i 2021 fordelt på henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,52 mio. kr. på ÆOU og en indtægts- og udgiftsbevilling på 0,3 mio. kr. på MAG.

Indstilling

Ældre- og omsorgsudvalget

1. godkendte aktiviteterne i forbindelse med provenuet for salget af Ingeborggården godkendes, og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 1,82 mio. kr. i 2021 fordelt på henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,52 mio. kr. på ÆOU og en indtægts- og udgiftsbevilling på 0,3 mio. kr. på MAG.

Sagsfremstilling

Ældre- og omsorgsudvalget behandlede på møde den 3. juni 2019 (pkt. 75) sag vedrørende iværksættelse af og bevilling af midler til projekter inden for den tidligere (21. januar 2019, pkt. 17) godkendte "Ramme for anvendelse af salgsprovenu for salget af Ingeborggårdens ejendom". Se vedlagte bilag. Provenuet på 22,6 mio. kr. udmøntes inden for rammen i perioden 2019 til 2024. Midlerne fra salgsprovenuet administreres af Samvirkende Menighedsplejer i en selvstændig økonomi uafhængig af Samvirkende Menighedsplejers drift. Salgsprovenuet skal anvendes til formål, som ikke i dag har finansiering fra kommunal eller anden side.

Fremdriften af projekterne følges af en styregruppe bestående af udvalgsformand Thyge Enevoldsen og Flemming Brank fra ældre- og omsorgsudvalget; Kirsten Jørgensen, Provst for Frederiksberg Provsti; Mette Møbjerg Madsen, Generalsekretær for Samvirkende Menighedsplejer; Ole Foldberg, formand for Ingeborggårdens bestyrelse samt social-, sundheds- og arbejdsmarkedsdirektør Henning Daugaard. Styregruppen mødes to gange årligt senest den 28. januar 2021, hvor der blev gjort status på de iværksatte projekter samt drøftet ønsker til fremadrettede bevillinger.

Der var oprindeligt iværksat fire projekter. Projekt "udviklingsarbejde i Frederiksberg Kommune vedrørende omsorgsbesøg, sorggrupper og peer-to-peer-arbejde i forhold til ældre" er blevet afsluttet som følge af, at der ikke var tilstrækkeligt med udækkede behov inden for sorgstøtte. Som erstatning for projektet er der etableret projekt 4 jf. nedenfor med en understøttende indsats for psykisk sårbare. De fire projekter har som formål at sætte borgeren i centrum gennem dialog, civilsamfund og teknologi:

1. Borger-, pårørende- og netværksvendt kommunikation med "Min Dialog"
2. Den gode ældre- eller plejebolig understøttet med velfærdsteknologi
3. Helhed og sammenhæng - understøttende frivillig indsats for udsatte og sårbare ældre
4. Psykisk sårbarhed - en understøttende indsats for psykisk sårbare

Der gøres i nedenstående rede for de projekter, der er igangsat og den nødvendige ønskede bevilling til de projekter, der helt eller delvist drives af Frederiksberg Kommune.

Projekt 1) Borger-, pårørende og netværksvendt kommunikation med ”Min Dialog”

Projekt ”Min Dialog” (tidligere ”Borgerdialog”) er forankret i Frederiksberg Kommune. Formålet med projektet er at udvikle en web-applikation til borgere visiteret til indsatser på sundheds- og omsorgsområdet samt på sigt på socialområdet. Løsningen fremmer, at den enkelte borger bliver mere aktiv, deltagende og informeret blandt andet gennem selvbetjening, adgang til data om eget forløb og med mulighed for kommunikation med kommunen. Systemet både henter og gemmer data i fagsystemet ”Cura”, der er kommunens sundheds- og omsorgssystem.

”Min Dialog” sigter indledningsvist mod borgere, som er visiteret til sygeplejeklinik, samt borgere som har et genoptræningsforløb på Frederiksberg Sundhedscenter. Løsningen vil i andet halvår af 2021 blive udbredt til øvrige borgere i hjemmeplejen og på plejecentre.

”Min Dialog” befinder sig i øjeblikket i en version 1, hvor borgere blandt andet vil få mulighed for at se og aflyse kommende aftaler samt være i dialog med træningsterapeut eller sygeplejerske på sygeplejeklinikkerne. Borgeren får ligeledes mulighed for at give en pårørende adgang til løsningen, så de er orienteret om borgerens forløb. Løsningen indeholder en oversigt over aktiviteter i nærområdet - i første omgang inden for træningsområdet - men på sigt kan løsningen indeholde forskellige typer aktiviteter herunder frivillige aktiviteter.

Den første version af ”Min Dialog” idriftsættes primo maj 2021 i enheden for ambulant genoptræning og i kommunens sygeplejeklinikker. Disse enheder er udvalgt som første områder med henblik på at opbygge erfaring hos en mindre gruppe borgere, der samtidig er forholdsvis ressourcestærke, og derigennem opbygge erfaringer før yderligere udbredelse. I de kommende måneder skal løsningen gennemtestes. Derudover forberedes opdaterede arbejdsgange for medarbejderne kombineret med, at kommunikationsindsats over for medarbejdere og borgere tilrettelægges. De første borgere, der tager løsningen i brug, gennemgår introduktionsforløb via dialog med medarbejdere med henblik på sikring af en god proces.

Udover udviklingen og implementering af ”Min Dialog” version 1 har Frederiksberg Kommune fået nye muligheder for udvikling af ”Min Dialog” version 2 med samme målgruppe som version 1. Udvalget blev på møde 1. februar (pkt. 7) præsenteret for, at Sundhedsstyrelsen i udmøntning af ”Pulje til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen” har imødekommet forvaltningens ansøgning ”Et digitalt afsæt for stærkere samarbejde og øget omsorg og nærvær” og bevillingstilkendegivet støtte på 14,4 mio. kr. til indsatsen. Udvalget godkendte den foreslåede udmøntning af midlerne, hvilket har igangsat et ambitiøst og agilt projektudviklingsforløb af ”Min Dialog” version 2 med understøttelse af kompetenceudvikling for fagprofessionelle og borgere i nye forbedrede arbejdsgange.

Med udgangspunkt i udvikling af nye arbejdsgange bliver der identificeret brugsscenerier, som omsættes til afprøvning og udvikling af nye funktioner i web-applikationen, hvilket vil finde sted ud under overskrifterne ”øget selvbestemmelse”, ”dialog og samarbejde” samt ”nye måder at mødes på”. Konkret kan borgerne og deres pårørende få mulighed for:

- at booke og aflyse aftaler
- at beskrive status og udvikling i sygdomsforløb med afsæt i egne oplevelser og erfaringer
- at få adgang til egne data fra kommunens sundheds- og omsorgssystem (Cura)
- at få løbende information om aktuelle aktiviteter og hvilke fagprofessionelle, de kan forvente at få hjælp af i løbet af dagen
- nye dialog- og mødeformer med medarbejdere og civilsamfund gennem virtuelle eller online baserede redskaber i web-applikationen

Udviklingen og implementeringen sker i et tæt samspil med centrale interessenter på området, herunder Ældegerådet, med henblik på at sikre bred forankring. Ambitionen er at sætte en ny standard for dialogen med borgere på området. På grund af bevillingen fra Sundhedsstyrelsen er indsatsen i regi af udmøntning af Ingeborggårdens provenu i denne periode primært fokuseret på afklaring af mulighederne for at udvikle ”Min Dialog” på socialområdet. Konkret vil der blive gennemført indledende behovsanalyser, systemanalyser og markedsafklaring.

Projektets forventede effekter er forbedret hjælp og omsorg til borgerne og styrket sammenhæng i kommunikationen mellem borgere, pårørende og kommune. Yderligere tilsigtede effekter er at forøge borgerenes fleksibilitet og handlemuligheder i mødet med kommunen. I forhold til dokumentation af effekter afsøges mulighederne for etablering af baseline i forhold til specifikke effektparametre med henblik på måling ved projektets foreløbige afslutning.

Bevilling

For at gennemføre projektet er der behov for, at ældre- og omsorgsudvalget godkender en indtægts- og udgiftsbevilling på 100.000 kr. Midlerne skal anvendes til indledende undersøgelse af udvikling af ”Min Dialog” til borgere, der modtager indsatser i Frederiksberg Kommunes socialafdeling. Bevillingen gives for perioden juni 2021 til december 2021.

Projekt 2) Den gode ældre- eller plejebolig, understøttet med velfærdsteknologi
Projektet, der er forankret i Frederiksberg Kommune, har ”digitalt univers” og ”fysiske læringsrum”, som primære indsatser. Formålet med projektet er at understøtte, at borgere, pårørende og medarbejdere får øget kendskab til og viden om teknologiske løsninger med henblik på øget anvendelse deraf og selvhjulpenhed til følge.

I projektet skal der udvikles et digitalt univers, som giver målgruppen information om teknologier, herunder om hvor de kan anskaffes. Dette sker via en lettilgængelig webplatform, hvor der vil være hjælpeværktøjer og videoer, som inspirerer og hjælper målgruppen til at benytte teknologi i højere grad.

Derudover (re)etableres der fysiske læringsrum, som målgruppen kan besøge og deri afprøve teknologiske løsninger. Her vil de få uddannelse, udveksle erfaringer og finde inspiration om teknologiske løsninger og ibrugtagningen heraf. Derudover skal læringsrummene fungere som teststed for implementering af teknologi i kommunens sundheds- og omsorgsafdeling samt socialafdeling.

Bevilling

For at gennemføre projektet er der behov for, at ældre- og omsorgsudvalget godkender en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.511.276 kr. Midlerne skal anvendes til (re)etablering og fornyelse af læringsrum, udvikling af digitalt univers, kompetenceudviklingsindsats, udarbejdelse af rådgivningsmateriale om ældrevenlig bolig samt projektmæssig understøttelse. Bevillingen gives for perioden juni 2021 til december 2021.

Projekt 3) Helhed og sammenhæng – understøttende frivillig indsats for udsatte og sårbare ældre
Projektet er forankret hos Samvirkende Menighedsplejer, og udmøntes i tæt samarbejde med Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering. Formålet med projektet er at give udsatte og sårbare ældre under sygdomsforløb mulighed for at knytte en relation til et medmenneske i form af en frivillig støtteven.

Der er siden iværksættelsen af projektet i august 2019 etableret et positivt samarbejde mellem rehabiliteringsenheden og de frivillige, der rekrutteres fra udvalgte kirker via Samvirkende Menighedsplejer. Indsatsen består af fælles aktiviteter og individuelle besøg, der imidlertid har været udfordret af besøgsbegrænsninger, som blev implementeret med henblik på bekæmpelse af COVID19-pandemien.

Borgere i målgruppen får forbedret sociale forhold gennem relationsskabende aktiviteter med frivillige personer. Der opbygget fælles sprog og viden inden for området ”åndelig omsorg”, der omfatter ledelse, personale og frivillige. Ydermere har projektet udarbejdet arbejdsbeskrivelser for de forskellige frivilligindsatser til både personale og frivillige, hvilket har muliggjort etablering af fællessprog.

Bevilling

For at gennemføre projektet er der behov for, at ældre- og omsorgsudvalget godkender en indtægts- og udgiftsbevilling på 204.166 kr. til projektleder på Frederiksberg Kommunes Rehabiliteringsenhed. Bevillingen gives for perioden juni 2021 til december 2021.

Projekt 4) Psykisk sårbarhed - en understøttende indsats for psykisk sårbare

Projektet, der igangsættes august 2021, har til formål at understøtte enlige og sårbare ældre med stress, stressrelateret angst eller depression. Følgende aktiviteter er under planlægning: ”Stressfri i Folkekirken” hvor Skt. Thomas Kirke og Solvang Kirke vil planlægge pilgrimsvandringer for psykisk sårbare ældre. I regi af indsatsen etableres der aktivitet, hvor meditation og havearbejde går hånd i hånd. Derudover vil projektet tilbyde korarrangement for psykisk sårbare samt spisefællesskaber, peer-to peer projekt og kurser i stresshåndtering.

Økonomi

I forbindelse med Frederiksberg Kommunes deltagelse i ovenstående aktiviteter, der finansieres via provenuet fra salg af Ingeborggården, gives der en samlet driftsindtægts- og udgiftsbevilling på 1,82 mio. kr., fordelt på hhv. en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,52 mio. kr. på ÆOU og en indtægts- og udgiftsbevilling på 0,3 mio. kr. på MAG. Nettoeffekten udgør dermed 0 kr. Bevillingen fordeler sig således:

Helhed og sammenhæng – understøttende frivillig indsats for udsatte og sårbare ældre: Indtægts- og udgiftsbevilling på 204.166 kr. i 2021.

Borger-, pårørende og netværksvendt kommunikation med nye hjælpemidler: Indtægts- og udgiftsbevilling på 100.000 kr. i 2021.

Den gode ældrebolig, understøttet af velfærdsteknologi: Indtægts- og udgiftsbevilling på 1.511.276 kr. i 2021.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Ældre- og omsorgsudvalget den 12. april, magistraten den 3. maj og kommunalbestyrelsen den 17. maj.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 20:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at ældre- og omsorgsudvalget

1. godkender aktiviteterne i forbindelse med provenuet for salget af Ingeborggården og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 1,82 mio. kr. i 2021 fordelt på henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,52 mio. kr. på ÆOU og en indtægts- og udgiftsbevilling på 0,3 mio. kr. på MAG.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 20:

Ældre- og omsorgsudvalget

1. godkendte aktiviteterne i forbindelse med provenuet for salget af Ingeborggården godkendes, og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 1,82 mio. kr. i 2021 fordelt på henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,52 mio. kr. på ÆOU og en indtægts- og udgiftsbevilling på 0,3 mio. kr. på MAG.

Bilag

Bevillingsskema udmøntning af Ingeborggårdens provenu status 2021

Ramme for anvendelse af salgsprovenu fra salget af Ingeborggårdens ejendom til 2021 statussag

Punkt 177: Pulje til Uddannelsesløft 2021

00.30.00-000-6-21

Resume

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har åbnet for ansøgninger til puljen til uddannelsesløft. Puljen har til formål at give ledige med størst behov mulighed for et uddannelsesløft fra ufaglært til faglært niveau. Frederiksberg Kommune har ansøgt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og fået bevilliget 973.000 kr., med forbehold for politisk godkendelse. Sagen forelægges til godkendelse.

Beslutning

Magistraten og arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget

1. godkendte, at de statslige midler udmøntes som foreslået, og
2. indstiller, at der på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings tilsagnsskrivelse gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 937.000 kr. i 2021 på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets ressortområde.

Indstilling

Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget

1. godkendte, at de statslige midler udmøntes som foreslået, og
2. indstiller, at der på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings tilsagnsskrivelse gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 937.000 kr. i 2021 på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets ressortområde.

Sagsfremstilling

Som følge af reform af beskæftigelsesindsatsen af juni 2014 er der afsat en årlig pulje til uddannelsesløft. Med beskæftigelsesreformen fra 2014 er intentionen, at uddannelsesindsatsen målrettes dagpengemodtagere med størst behov og med større fokus på et reelt uddannelsesløft.

På finansloven for 2021 er der afsat en bevilling på i alt 65,8 mio. kr. til puljen til uddannelsesløft.

Formålet med puljen er at give ledige med størst behov mulighed for uddannelsesløft fra ufaglært til faglært niveau. Puljen muliggør, at målgruppen kan tage efteruddannelse som uddannelsesstilbud i løbet af dagpengeperioden. Målgruppen afgrænses til dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere, der er ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse, og for begge målgrupper er fyldt 30 år, jf. Lov om aktiv beskæftigelsesindsats §96.

Ambitionen om at ville opkvalificere dagpengemodtagere med størst behov, kan genfindes i ambitionerne i kommunens beskæftigelsesplan (jf. KB 7. december 2020, punkt 336). Her fremgår målet om at skabe et match mellem ledige og virksomheder med arbejdskraftsbehov, gennem opkvalificering af ufaglærte forsikrede ledige.

Ligeledes kan ambitionen ses i sammenhæng med Frederiksberg Kommunes plan om Vækst og Jobskabelse 2021 (jf. AUU 9. november 2020 punkt 73), hvor ledige kan opkvalificeres for at imødekomme virksomhedernes behov for kompetent arbejdskraft.

Et af jobcenterets vigtigste redskaber er at tilbyde en beskæftigelsesindsats, der tager udgangspunkt i viden om virksomhedernes arbejdskraftbehov og vækstmuligheder, da borgerens hurtigste vej til et arbejde går derhen, hvor efterspørgslen efter arbejdskraft findes. Det er dog afgørende, at den hjælp, man som ledig eller sygemeldt borger modtager i jobcenteret, har borgeren i centrum. Beskæftigelsesindsatsen tager derfor udgangspunkt i den enkelte borgers situation og behov, hvor jobcenteret kommer borgeren i møde med en grundlæggende tilgang til, at borgerens egne ressourcer og ønsker udgør den vigtigste drivkraft på vejen mod job.

Årets bevilling af puljen til uddannelsesløft er fordelt til alle landets kommuner. Det sker ud fra kommunernes andel af dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, begge over 30 år, som ikke har en erhvervsuddannelse eller anden erhvervsrettet uddannelse, der med hensyn til niveau og varighed kan sidestilles med eller overstiger en erhvervsuddannelse. Ud fra denne fordeling har Frederiksberg Kommune haft mulighed for at søge om 973.000 kr. til indsatsen, der skal finansiere køb af uddannelsesstilbud til de ledige i løbet af dagpengeperioden.

På grund af en meget kort ansøgningsfrist til puljen, har det ikke været muligt at forelægge en sag forinden ansøgning af puljen. Derfor er puljen søgt med forbehold for senere politisk godkendelse.

Økonomi

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har tilsendt tilsagnsskrivelse på 937.000 kr. i perioden januar 2021 til december 2021, se bilag 1. Beløbet falder på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets ressortområde (overførselsudgifter). Der henvises til vedlagte bevillingsskema (bilag 2).

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget den 12. april, magistraten den 3. maj og kommunalbestyrelsen den 17. maj 2021.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 29:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget

1. godkender, at de statslige midler udmøntes som foreslået, og
2. indstiller, at der på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings tilsagnsskrivelse gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 937.000 kr. i 2021 på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets ressortområde.

Beslutning fra Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 29:

Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget

1. godkendte, at de statslige midler udmøntes som foreslået, og
2. indstiller, at der på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings tilsagnsskrivelse gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 937.000 kr. i 2021 på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets ressortområde.

Bilag

Bilag 1 Tilsagn

Bilag 2. Bevillingsskema - Pulje til uddannelsesløft

Punkt 178: Ansøgning om at oprette privat daginstitution

28.03.04-G01-2-20

Resume

Forvaltningen har modtaget en henvendelse fra lederen af den private pasningsordning Min Lille Verden, som er godkendt i Frederiksberg Kommune. Lederen ønsker at omdanne pasningsordningen til en privat daginstitution på H. C. Ørstedes Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C. med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn. Udvalget skal med denne sag tage stilling til ansøgningen.

Beslutning

Magistraten og børneudvalget indstiller,

1. at Børnehuset Min Lille Verden, H. C. Ørstedes Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C, bliver godkendt som privat daginstitution med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn 1. juni 2021
2. at merudgiften i 2021 på 0,303 mio. kr. indgår i 2. forventede regnskab for 2021 og for så vidt angår overslagsårene indarbejdes udgiften på 0,519 mio. kr. pr. år i 1. finansielle orientering om budget 2022 som en del af demografireguleringen.

Indstilling

Børneudvalget indstiller,

1. at Børnehuset Min Lille Verden, H. C. Ørstedes Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C, bliver godkendt som privat daginstitution med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn 1. juni 2021
2. at merudgiften i 2021 på 0,303 mio. kr. indgår i 2. forventede regnskab for 2021 og for så vidt angår overslagsårene indarbejdes udgiften på 0,519 mio. kr. pr. år i 1. finansielle orientering om budget 2022 som en del af demografireguleringen

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en henvendelse fra lederen af den private pasningsordning Min Lille Verden, som er godkendt i Frederiksberg Kommune. Lederen ønsker at omdanne pasningsordningen til en privat daginstitution på H. C. Ørstedes Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C. med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn. En privat daginstitution vil alene få tilskud fra Frederiksberg Kommune for det antal børn, der er bosat i kommunen.

Lederen af pasningsordningen driver også en privat vuggestue på Lykkesholms Allé 8A, 1902 Frederiksberg C, som er godkendt til 14 vuggestuebørn. En leder kan, ifølge dagtilbudsloven, godt være leder af flere privatinstitutioner, hvilket også er bekræftet af ministeriet.

Af dagtilbudslovens paragraf 19, stk. 4, fremgår det, at private leverandører kan drive daginstitutioner som privatinstitutioner. Det er kommunalbestyrelsen, der skal godkende privatinstitutioner på baggrund af de godkendelseskriterier for oprettelse af privatinstitutioner, der gælder i Frederiksberg Kommune. De gældende godkendelseskriterier, som er vedlagt denne sag, blev den 11. juni 2012 vedtaget af kommunalbestyrelsen, med en rettelse af kriteriet for åbningstid og antal lukkedage i overensstemmelse med loven, besluttet den 14. marts 2016. Ifølge dagtilbudslovens paragraf 20 skal kommunalbestyrelsen godkende private daginstitutioner, hvis de lever op til kommunens godkendelseskriterier.

Ansøgerne skal selv sikre, at de opfylder kommunens godkendelseskriterier, herunder sikre at lederen har en pædagoguddannelse, sørge for at finde egnede lokaler til institutionen, og at privatinstitutionen drives efter bestemmelser, der er i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer i Frederiksberg Kommune. Derudover skal ansøgeren som privat leverandør stille en driftsgaranti. Beløbet skal stilles som garanti for, at Frederiksberg Kommune kan leve op til forsyningsforpligtigelsen i tilfælde af institutionens ophør.

Forvaltningen har modtaget dokumentation for, at den kommende leder af daginstitutionen har en pædagoguddannelse. Endvidere har forvaltningen modtaget en ibrugtagningstilladelse for de lokaler på H. C. Ørstedes Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C., hvor den private daginstitution vil have til huse.

Ifølge kommunens godkendelseskriterier kan en privat daginstitution vælge at stille en driftsgaranti, der udgør 1½ måneds driftstilskud fra Frederiksberg Kommune, hvis den ønsker tilskuddet forudbetalt, eller at stille en driftsgaranti på ½ måned, hvis den ønsker driftstilskuddet bagudbetalt. Ansøger ønsker at modtage tilskuddet fra Frederiksberg Kommune bagud, og med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn, har den private daginstitution stillet en driftsgaranti på 127.126 kr.

Ansøger har også - i overensstemmelse med godkendelseskriterierne - sendt en vedtægt for den private daginstitution. Vedtægten indeholder de krav og bestemmelser, der fremgår af godkendelseskriterierne og dagtilbudsloven.

Frederiksberg Kommunes godkendelseskriterier for leverandører af private dagtilbud er vedlagt som bilag til sagen.

Økonomi

Det årlige tilskud til privatinstitutioner i Frederiksberg Kommune er i 2021 på 123.526 kr. pr. vuggestuebarn og 65.363 kr. pr. børnehavebarn inklusiv moms. Tilskuddet er sammensat af tilskud til drift, bygninger og administration. Jævnfør dagtilbudsloven bliver tilskuddet beregnet på baggrund af de gennemsnitlige bruttodriftsudgifter for de kommunale og selvejende daginstitutioner, fratrukket udgifter vedrørende støttepædagog og forældrebetaling.

Hvis institutionens 12 vuggestuepladser og 24 børnehavebørn bliver fuldt belagt med børn bosat i Frederiksberg Kommune, skal der udbetales et årligt tilskud på 2,9 mio. kr. eksklusiv moms. Fratrukket udgiften til de 5 vuggestuebørn samt 3 børnehavebørn, der allerede i dag går i den private tilskudsordning, samt udgiften til en plads i kommunal eller selvejende daginstitution for de resterende pladser, betyder dette en merudgift på 0,519 mio. kr. pr. år, der primært skyldes, at kommunen skal betale et bygningstilskud til privatinstitutionen. Merudgiften udgør 0,303 mio. kr. i 2021 (7/12 effekt). Merudgifterne er en udefrakommende udgift, som kommunen skal betale både i 2021 og frem. Merudgifterne vil, i det omfang det er muligt, blive afholdt inden for Børneudvalgets ramme i 2021, og vil indgå i forventede regnskaber. I 2022 og frem håndteres udgifterne som en del af demografireguleringen i forbindelse med 1. finansielle orientering vedrørende budget 2022. Forudsat at institutionen bliver fuldt belagt med børn med bopæl på Frederiksberg, vil den samlede kapacitet stige med 7 vuggestuepladser og 21 børnehavepladser.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Børneudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 36:

Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at Børnehuset Min Lille Verden, H. C. Ørsteds Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C, bliver godkendt som privat daginstitution med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn 1. juni 2021
2. at merudgiften i 2021 på 0,303 mio. kr. indgår i 2. forventede regnskab for 2021 og for så vidt angår overslagsårene indarbejdes udgiften på 0,519 mio. kr. pr. år i 1. finansielle orientering om budget 2022 som en del af demografireguleringen

Beslutning fra Børneudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 36:

Børneudvalget indstiller,

1. at Børnehuset Min Lille Verden, H. C. Ørsteds Vej 7B, 1. sal, 1879 Frederiksberg C, bliver godkendt som privat daginstitution med en normering på 12 vuggestuebørn og 24 børnehavebørn 1. juni 2021
2. at merudgiften i 2021 på 0,303 mio. kr. indgår i 2. forventede regnskab for 2021 og for så vidt angår overslagsårene indarbejdes udgiften på 0,519 mio. kr. pr. år i 1. finansielle orientering om budget 2022 som en del af demografireguleringen

Bilag

Godkendelseskriterier

Punkt 179: Nedlæggelse af fonden Ville Christensens Legat og uddeling til Frederiksberg Kommune

27.03.00-Ø34-1-21

Resume

Administrator af fonden Ville Christensens Legat har henvendt sig til Frederiksberg Kommune med tilbud om, at kommunen kan modtage en andel af den resterende formue i fonden under betingelse af, at Frederiksberg Kommune vil kunne anvende midlerne efter de oprindelige formål i fonden. Administrator har oplyst, at det vil kunne dreje sig om et beløb i størrelsesorden 70.000 kr.

Når kommunen modtager penge fra fonde, skal der betales 17,5 % af det modtagne beløb til momsudligningsordningen.

Da administrator i forbindelse med sin henvendelse har udbedt sig et svar inden 10 dage fra henvendelsen, har direktøren for Børn og Ungeområdet afgivet en betinget godkendelse af, at Frederiksberg Kommune ønsker at modtage og anvende beløbet indenfor fondens formål. Direktøren har i sit svar til fondens administrator betinget sig, at modtagelsen af midlerne efterfølgende godkendes politisk. Der søges i denne sag om godkendelse af dette.

Beslutning

Magistraten og børneudvalget indstiller, at

1. Direktørens betingede tilsagn til fondens administrator vedrørende modtagelse og anvendelse af midler fra Ville Christensens fond godkendes.
2. Udkast til hensigtserklæring godkendes og at dokumentet efterfølgende kan indgå i det videre forløb.
3. Børneudvalget bevilges driftsindtægt på 70.000 kr.
4. Børneudvalget bevilges driftsudgift på 57.750 kr.
5. Der gives udgiftsbevilling på 12.250 kr. til momsudligningsordningen, svarende til 17,5 % af det modtagne beløb.

Indstilling

Børneudvalget indstiller, at

1. Direktørens betingede tilsagn til fondens administrator vedrørende modtagelse og anvendelse af midler fra Ville Christensens fond godkendes.
2. Udkast til hensigtserklæring godkendes og at dokumentet efterfølgende kan indgå i det videre forløb.
3. Børneudvalget bevilges driftsindtægt på 70.000 kr.
4. Børneudvalget bevilges driftsudgift på 57.750 kr.
5. Der gives udgiftsbevilling på 12.250 kr. til momsudligningsordningen, svarende til 17,5 % af det modtagne beløb.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes Familieafdeling er blevet kontaktet af administrator af fonden Ville Christensens Legat. Da formuen i legatet er mindre, og der i længere tid ikke har været ansøgninger til midlerne, ønsker bestyrelsen af fonden at udlodde de resterende midler i fonden, så de kan komme målgruppen til gode og efterfølgende nedlægge legatet. Udover Frederiksberg Kommune har Københavns Kommune fået en tilsvarende henvendelse. Forvaltning har på baggrund af henvendelsen været i dialog med administrator, som har oplyst at Frederiksberg Kommune kan forvente at modtage omkring 70.000 kr., hvis man takker ja til tilbuddet. Når bidraget på 17,5 % til momsudligningsordningen er fradraget giver det omkring 57.750 kr. til aktiviteten.

Kravet til anvendelsen af fondens midler er beskrevet i Fondens §2 stk. 1, hvor det fremgår at midlerne kan anvendes til: "ægtefødte, velbegavede, fattige, værdigt trængende børn fra København eller Frederiksberg i en alder af indtil 14 år til sommer-ophold på landet efter nøje undersøgelse af børnenes forhold." Af det vedlagte udkast til hensigtserklæring om anvendelsen af midlerne fremgår, at Familieafdelingen vurderer, at midlerne kan bruges til delvis dækning af udgifter i forbindelse med bevilling af forløb hos "Lær for Livet". "Lær for Livet" er et landsdækkende læringsprogram for anbragte børn og børn i sårbare situationer. Aktiviteterne i programmet er nærmere beskrevet i den vedlagte hensigtserklæring.

Børn i alderen 9-13 år vil kunne få mulighed for at deltage i aktiviteterne med finansiering af fondsmidlerne. Hvor mange børn, der konkret vil kunne deltage på denne baggrund, afhænger af det præcise beløb, som kommunen modtager. Det er barnets sagsbehandler, der vurderer det enkelte barns egnethed til forløbet og efterfølgende bevilger det.

Direktøren for Børne- og Ungeområdet har afgivet et betinget tilsagn om modtagelse og anvendelse af midlerne, da fondens administrator har udbedt sig svar indenfor 10 dage efter sin henvendelse. Direktøren har i sit tilsagn om modtagelse af midlerne betinget sig, at der efterfølgende gives politisk godkendelse. Der søges derfor med denne sag politisk godkendelse til, at Frederiksberg Kommune ønsker at modtage midlerne og samtidig forpligter sig til at anvende dem indenfor fondens formål. Direktørens betingede tilsagn, som er sendt til administrator, er vedhæftet som bilag.

Det fremgår ligeledes af forvaltningens dialog med administrator, at Civilstyrelsen har godkendt, at en andel af midlerne i fonden kan gives Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, under forudsætning af, at kommunerne afgiver en hensigtserklæring om at anvende midlerne indenfor fondens formål. Københavns Kommune har afleveret en hensigtserklæring om at være modtager og videreformidler af midlerne. Der vedlægges bilag med udkast til hensigtserklæring til godkendelse med en tilsvarende formulering fra Frederiksberg Kommune.

Økonomi

Såfremt det besluttes at takke ja til tilbuddet fra fonden Ville Christensens Legat, har administrator oplyst at Frederiksberg Kommune vil kunne få omkring 70.000 kr. fra fonden. Når kommunen modtager bidrag fra fonde skal kommunen betale en andel tilbage til momsudligningsordningen, denne tilbagebetaling udgør 17,5 % af det modtagne beløb, der vil derfor netto blive ca. 57.750 kr. til anvendelse indenfor formålet.

Hvis der takkes ja til tilbuddet skal der på Familieafdelingens ramme oprettes en driftsindtægtsbevilling og en driftsudgiftsbevilling, samt en bevilling til afholdelse af udgiften vedrørende tilbagebetaling til momsrefusionsordningen. Andelen vedrørende momsrefusionsordningen afholdes indenfor rammen af det modtagne beløb, således det bliver udgiftsneutralt for Frederiksberg Kommune at tage imod tilbuddet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Børneudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 42:

Børne og Ungeområdet indstiller, at

1. Direktørens betingede tilsagn til fondens administrator vedrørende modtagelse og anvendelse af midler fra Ville Christensens fond godkendes.
2. Udkast til hensigtserklæring godkendes og at dokumentet efterfølgende kan indgå i det videre forløb.
3. Børneudvalget bevilges driftsindtægt på 70.000 kr.
4. Børneudvalget bevilges driftsudgift på 57.750 kr.
5. Der gives udgiftsbevilling på 12.250 kr. til momsudligningsordningen, svarende til 17,5 % af det modtagne beløb.

Beslutning fra Børneudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 42:

Børneudvalget indstiller, at

1. Direktørens betingede tilsagn til fondens administrator vedrørende modtagelse og anvendelse af midler fra Ville Christensens fond godkendes.
2. Udkast til hensigtserklæring godkendes og at dokumentet efterfølgende kan indgå i det videre forløb.
3. Børneudvalget bevilges driftsindtægt på 70.000 kr.
4. Børneudvalget bevilges driftsudgift på 57.750 kr.
5. Der gives udgiftsbevilling på 12.250 kr. til momsudligningsordningen, svarende til 17,5 % af det modtagne beløb.

Bilag

Brev til Mogens Klausen, administrator for Ville Christensens Legat

Udkast til brev til Civilstyrelsen - hensigtserklæring

Bevillingsskema - BU 12 04 Fondsmidler 1.000 kr.

Punkt 180: Henvendelse fra skolebestyrelsen ved Skolen ved Bülowsvej om mulig klassesammenlægning

17.00.00-G01-41-21

Resume

Skolebestyrelsen ved Skolen ved Bülowsvej anmoder i henvendelse af 22. marts 2021 om, at skolen kan fortsætte med uændret klassestruktur for nuværende 1. årgang, når de i skoleåret 2021/22 bliver 2. årgang. Skolen har i indeværende skoleår fire klasser på 1. årgang og har i ressourceudmeldingen til skoleåret 2021/22 fået udmeldt ressourcer til tre klasser på den kommende 2. årgang. Der redegøres i sagen for baggrunden for ressourceudmeldingen, herunder også den nugældende model for den tekniske klassesammenlægning.

Beslutning

Magistraten og undervisningsudvalget indstiller,

1. at der gives Undervisningsudvalget bevilling til Skolen ved Bülowsvej til oprettelse af fire klasser på kommende 2. årgang i skoleåret 2021/22.

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen, Balder Mørk Andersen og Mette Bram) og et flertal i undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasaël Rehman, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) bemærkede, at der ikke bør sammenlægges klasser på skolen på Bülowsvej. Årsagen til den påtænkte sammenlægning var et forventet frafald af elever, mens der ved en række af de øvrige klassesammenlægninger er tale om, at antallet af elever faktisk er faldet. Så situationen er ikke den samme på alle skolerne.

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen, Balder Mørk Andersen og Mette Bram) og et flertal i undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasaël Rehman, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) indstiller,

2. at bevillingen finansieres af de ekstra statslige midler til normeringer dagtilbud.

Et mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt, Thyge Enevoldsen og Lone Loklindt) og et mindretal i undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Daniel Panduro og David Munis Zepernick) stemte imod og indstiller,

3. at bevillingen finansieres af kommunens usikkerhedspulje.

Et mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt, Thyge Enevoldsen og Lone Loklindt) og et mindretal i undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Daniel Panduro og David Munis Zepernick) foreslog, at udvalget får forelagt en sag vedr. principper for klassesammenlægninger.

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen) og et flertal i undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasaël Rehman, Helle Sjelle og Jan E. Jørgensen) stemte imod.

Et mindretal i magistraten (Balder Mørk Andersen og Mette Bram) og i undervisningsudvalget (Balder Mørk Andersen) undlod at stemme.

Indstilling

Undervisningsudvalget indstiller,

1. at der gives Undervisningsudvalget bevilling til Skolen ved Bülowsvej til oprettelse af fire klasser på kommende 2. årgang i skoleåret 2021/22.

Et flertal i Undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasaël Rehman, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) bemærkede, at der ikke bør sammenlægges klasser på skolen på Bülowsvej. Årsagen til den påtænkte sammenlægning var et forventet frafald af elever, mens der ved en række af de øvrige klassesammenlægninger er tale om, at antallet af elever faktisk er faldet. Så situationen er ikke den samme på alle skolerne.

Et flertal i Undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasael Rehman, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) indstiller,

2. at bevillingen finansieres af de ekstra statslige midler til normeringer dagtilbud.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Daniel Panduro og David Munis Zepernick) stemte imod og indstiller,

3. at bevillingen finansies af kommunens usikkerhedspulje.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Daniel Panduro og David Munis Zepernick) foreslog, at udvalget får forelagt en sag vedr. principper for klassesammenlægninger.

Et flertal i Undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasael Rehman, Helle Sjelle og Jan E. Jørgensen) stemte imod.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Balder Mørk Andersen) undlod at stemme.

Sagsfremstilling

Skolebestyrelsen ved Skolen ved Bülowvej anmoder i henvendelse af 22. marts 2021 om, at skolen kan fortsætte med uændret klassestruktur for nuværende 1. årgang, når de i skoleåret 2021/22 bliver 2. årgang. Skolen har i indeværende skoleår fire klasser på 1. årgang og har i ressourceudmeldingen til skoleåret 2021/22 fået udmeldt ressourcer til tre klasser på den kommende 2. årgang. Det er dog skolens ledelse, der i samråd med skolebestyrelsen endeligt beslutter, om der skal gennemføres klassesammenlægninger på klassetrinnet, eller om der kan prioriteres ressourcer inden for skolens samlede ramme til at opretholde fire klasser på kommende 2. årgang. Forvaltningen har fra skolens leder fået oplyst, at skolen endnu ikke har truffet endelig beslutning om, hvorvidt der skal ske klassesammenlægninger.

Gældende regler

Som en del af budgetaftalen for 2016, indgået mellem Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Venstre, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, blev følgende vedtaget i forhold til klassesammenlægning og ressourcefordeling til skolerne: *"Partierne er enige om, at klassesammenlægningen beregnes i god tid forud for det kommende skoleår, så skolerne har gode forudsætninger for at planlægge det kommende skoleårs undervisningsforløb og aktiviteter. Det kendte elevtal i marts måned lægges til grund for beregning af klassesammenlægningen, idet der dog indregnes et erfaringsbaseret fald i elevtallet frem til den 5. september, hvor endeligt elevtal for skoleåret fastlægges. Erfaringer for fald i elevtallet i de seneste to skoleår lægges til grund. I den hensigt at sikre skolerne et ressourcemæssigt råderum, tilføres en fleksibel pulje på 0,3 mio. kr. pr. folkeskole."*

Beslutningen trådte i kraft pr. 1. august 2016, og i Bilag til Styrelsesvedtægt for Frederiksberg Skolevæsen fremgår følgende vedrørende Almenundervisningen:

"Kommunalbestyrelsens undervisningstimetildeling til den enkelte skole foretages for et skoleår ad gangen på grundlag af en beregning af et teknisk elevtal og en teknisk klassesammenlægning. Det tekniske elevtal beregnes på baggrund af det kendte elevtal omkring 1. marts fratrukket et forventet frafald af elever baseret på gennemsnittet af frafaldet fra planlægningstal til 5/9 tal for de foregående to skoleår. Den tekniske klassesammenlægning er en beregning af antal klasser på op til 26 elever på baggrund af det tekniske elevtal. Tildelingen baseres på det vedtagne budget og overslagsårene."

Budgetbeslutningen omhandlede en reduktion pr. år. svarende til syv klasser, et effektiviseringsmål på i alt 1,5 mio.kr. og en pulje til fordeling mellem skolerne på i alt 3 mio.kr. De 3 mio.kr. er beregnet ud fra en forudsætning om, at den tekniske klassesammenlægning på baggrund af det tekniske elevtal samlet set udløser syv klasser færre end den tidligere model, hvor den tekniske klassesammenlægning alene blev beregnet på baggrund af skolernes kendte elevtal omkring 1. marts. Puljen på de 3 mio.kr. bliver derfor forholdsmæssigt reduceret, hvis måltallet på de syv klasser ikke opnås. Den nuværende model har de seneste fire skoleår alene udløst 2-3 klasser færre end den tidligere model, og der har derfor ikke været midler fra puljen på de 3 mio.kr. til fordeling mellem skolerne. Den tekniske klassesammenlægning til skoleåret 2021/22 udløser på baggrund af den nuværende klassetildelingsmodel to klasser mindre end den tidligere model. Udover Skolen ved Bülowvej er det Skolen på Duevej, der får udløst en klasse mindre på 7. klassetrin. Der er derfor ikke midler fra puljen på de 3 mio. kr. til fordeling mellem skolerne til skoleåret 2021/22.

Det skal i øvrigt bemærkes, at der til hvert skoleår, udover den reduktion i antal klasser, der følger af de gældende regler jf. ovenstående, forekommer reduktion på et antal klasser på baggrund af et faktisk frafald af elever på en årgang. Til skoleåret 2021/22 er der således tre skoler, der får udløst i alt seks færre klasser på baggrund af et faktisk frafald af elever på en årgang. Det drejer sig om 2., 4., 7. og 8. klassetrin på Lindevangskolen, 8. klassetrin på Ny Hollænderskolen og 3. klassetrin på Skolen på Nylandsvej.

Den nuværende klassetildelingsmodel er udgangspunktet for undervisningstimetildelingen til den enkelte skole for et skoleår ad gangen, og er dermed rammen for ressourcefordelingen til den enkelte skole. Det er den enkelte skoleledelse,

der i samråd med skolebestyrelsen træffer endelig beslutning om, der skal ske klassesammenlægninger eller om der inden for skolens samlede ramme skal prioriteres ressourcer til en opretholdelse af klasser.

Undervisningsudvalget har tidligere behandlet lignende sager, som er endt forskelligt ud. Det drejer sig om følgende sager:

- Sag nr. 63 fra udvalgets møde den 3. april 2017, hvor Skolen på Duevej og Skolen på Nylandsvej blev kompenseret fra puljen til fordeling, der dette år udgjorde 2,14 mio.kr., således at de ikke pga. den tekniske klassedannelse skulle slå klasser sammen.
- Sag nr. 69 fra udvalgets møde den 8. maj 2017, hvor Skolen ved Bülowvej ekstraordinært fik tilført midler til finansiering af en ekstra klasse på det kommende 8. klassetrin. Finansiering skete dels ved nul-stilling af puljen til fordeling og dels ved reduktion i centrale puljer til IT og kompetenceudvikling i skolevæsenet.
- Sag nr. 80 fra udvalgets møde den 8. april 2019, om henvendelse fra skolebestyrelsen ved Skolen ved Bülowvej om tildeling af midler til finansiering af en ekstra klasse på det kommende 9. klassetrin. Undervisningsudvalget besluttede at følge gældende regler for ressourcer til klassedannelse, og Skolen ved Bülowvej blev ikke tilført yderligere midler.

Forventet frafaldsprocent til skoleåret 2021/22

Skolerne fik den 19. januar 2021 udmeldt den forventede frafaldsprocent, der ville ligge til grund for beregningen af det tekniske elevtal til skoleåret 2021/22. For 1. - 6. klassetrin var den beregnet til 1,14%. Forvaltningen bliver efterfølgende opmærksom på, at der var en fejl i beregningsforudsætningerne for den udmeldte frafaldsprocent, da den var beregnet ud fra frafaldet mellem det tekniske elevtal og 5/9 tallet for de to foregående skoleår, hvor frafaldsprocenten retteligt skal beregnes ud fra frafaldet mellem planlægningstallet (det faktiske elevtal omkring 1. marts) og 5/9 tallet. Den forventede frafaldsprocent blev herefter korrigeret til 1,67% for 1.-6. klassetrin.

Elevtallet på Skolen ved Bülowvej

På Skolen ved Bülowvej var det kendte elevtal 1. marts 2021 på skolens nuværende 1. klassetrin 79 elever. Fratrukket den forventede frafaldsprocent på 1,67% svarer det til et teknisk elevtal til kommende 2. klassetrin til skoleåret 2021/22 på 78 elever, hvilket svarer til tre klasser á 26 elever.

Skolen ved Bülowvej har derfor i ressourceudmeldingen til skoleåret 2021/22 fået udmeldt ressourcer til tre klasser på 2. klassetrin. Det er, som tidligere beskrevet, dog skolens ledelse, der i samråd med skolebestyrelsen endeligt beslutter, om der skal gennemføres klassesammenlægninger på klassetrinnet, eller om der kan prioriteres ressourcer inden for skolens samlede ramme til at opretholde fire klasser på kommende 2. årgang. Forvaltningen har fra skolens leder fået oplyst, at der endnu ikke er truffet endelig beslutning om der skal ske klassesammenlægninger. Såfremt skolen beslutter at opretholde fire klasser, vil det på baggrund af det aktuelle elevtal på årgangen svare til en gennemsnitlig klassekvotient på 19,75 elever.

Henvendelse fra skolebestyrelsen ved Skolen ved Bülowvej er vedlagt som bilag.

Økonomi

Nej.

Hvis der gives tilladelse til opretholdelse af fire klasser på kommende 2. årgang vil dette udløse en merudgift på 734 t.kr. pr. år, hvilket vil kræve en merbevilling. Heraf 306 t.kr. i 2021 og 428 t.kr. i 2022 for skoleåret 21/22.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 55:

Børne- og Ungeområdet indstiller,

At gældende regler for ressourcer til klassedannelse følges

Beslutning fra Undervisningsudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 55:

Undervisningsudvalget indstiller,

1. at der gives Undervisningsudvalget bevilling til Skolen ved Bülowsvej til oprettelse af fire klasser på kommende 2. årgang i skoleåret 2021/22.

Et flertal i Undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasael Rehman, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) bemærkede, at der ikke bør sammenlægges klasser på skolen på Bülowsvej. Årsagen til den påtænkte sammenlægning var et forventet frafald af elever, mens der ved en række af de øvrige klassesammenlægninger er tale om, at antallet af elever faktisk er faldet. Så situationen er ikke den samme på alle skolerne.

Et flertal i Undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasael Rehman, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) indstiller,

2. at bevillingen finansieres af de ekstra statslige midler til normeringer dagtilbud.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Daniel Panduro og David Munis Zepernick) stemte imod og indstiller,

3. at bevillingen finansies af kommunens usikkerhedspulje.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Daniel Panduro og David Munis Zepernick) foreslog, at udvalget får forelagt en sag vedr. principper for klassesammenlægninger.

Et flertal i Undervisningsudvalget (Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Fasael Rehman, Helle Sjelle og Jan E. Jørgensen) stemte imod.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Balder Mørk Andersen) undlod at stemme.

Bilag

Fare for klassesammenlægning på Bülowsvejs 1 årgang

Punkt 181: Status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg

04.00.00-G01-2-21

Resume

Det er i Budgetaftalen 2021-2022 prioriteret at etablere en eller flere løberuter på Frederiksberg. På baggrund heraf arbejder forvaltningen med forslag til opgradering og synliggørelse af forskellige løberuter ud fra de muligheder, der allerede findes. Denne sag gør status på arbejdet, idet der samtidig anmodes om en anlægsbevilling til kvalificering, ekstern rådgivning og projektering af løberuteprojektet.

Beslutning

Magistraten og kultur- og fritidsudvalget indstiller,

1. at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning, og
2. at der anlægsbevilles 300 t.kr. til udgifter i forbindelse med kvalificering, ekstern rådgivning, projektering af løberuteprojektet finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021.

By- og Miljøudvalget tog status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg til efterretning.

Indstilling

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning, og
2. at der anlægsbevilles 300 t.kr. til udgifter i forbindelse med kvalificering, ekstern rådgivning, projektering af løberuteprojektet finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021.

By- og Miljøudvalget tog status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg til efterretning.

Sagsfremstilling

Ved Budgetaftalen for 2021 og 2022 besluttede partierne at afsætte 2,3 mio. kr. til etablering af en eller flere løberuter på Frederiksberg, som kan anspore til løb i hele byen. På baggrund heraf arbejder forvaltningen med forslag til opgradering og synliggørelse af forskellige løberuter ud fra de muligheder, der allerede findes. Ruterne kan eksempelvis understøttes af bl.a. vandposter og slå vejen forbi de små åbne motionspladser og øvrige idrætsfaciliteter på Frederiksberg.

Videreudvikling af løberuter på Frederiksberg

I tråd med Frederiksbergstrategien, kommunens Idræts- og Bevægelsespolitik 2019-2022 og Sundhedspolitik 2019-2022 samt visionsaftalen "Bevæg dig for livet" er motions- og bevægelsesfremmende byrum - heriblandt løberuter - en vigtig del af byudviklingen og i skabelsen af rammer for et aktivt hverdagsliv med masser af livskvalitet. Det er sundt at være aktiv og dyrke motion alene og sammen med andre, og løb er en nem og fleksibel motionsform.

Man kan løbe udendørs de fleste steder på Frederiksberg (parker, stier, haver og fortove). Men det er politisk ønsket, at borgernes muligheder for at bruge byens mange rum og forbindelser til løbetræning skal blive endnu bedre. Det gælder for alle motionister uanset niveau og aldersgruppe samt både for de mere selvorganiserede motionister (løb på egen hånd) og de mere organiserede løbere (løb i idrætsforening og andre løbefællesskaber).

I den første del af projektets kvalificering har der været fokus på interne og eksterne interessenters involvering med henblik på lokal inddragelse, kendskab til behov samt faglig sparring omkring, hvad der virker, således der sikres en hyppig fremtidig anvendelse af ruterne. Denne kvalificering fortsætter frem i mod en færdig projektering i forsommeren 2021.

Fokuspunkter i planlægningen af løberuterne

Forvaltningen har i løbet af marts været i dialog med flere foreningsrepræsentanter, Frederiksberg Idræts Union (FIU) og DGI Storkøbenhavn i forhold til kvalificering af koncept, indhold og aktivitetsfremmende foranstaltninger i forbindelse med udvikling af løberuter på Frederiksberg.

Grundlæggende flugter mange af brugernes perspektiver med de overvejelser, som forvaltningen beskrev forud for budgetforhandlingen.

På baggrund heraf er det forvaltningens indstilling, at man i den videre planlægning og nærmere bestemmelse af løberuterne har fokus på:

- At ruterne skal dække det meste af Frederiksberg, men hellere færre ruter med et godt jævnt underlag end et højt antal ruter,
- Sammenhæng med øvrige projekter vedr. byrumsudvikling, motion og bevægelse,
- Mulighed for møde-/startsted for individuelle løbere og løbegrupper ved institutioner som KU.BE og udvalgte idrætsfaciliteter rundt om i byen,
- At ruteforløb strækker sig forbi aktivitetspladser/-stationer,
- Digitalisering. Muligheder for at understøtte løbernes oplevelse med digital ruteangivelse, monitoring af løbere m.v.,
- God belysning på ruterne,
- Understøttende faciliteter såsom vandposter og toiletmuligheder - og
- Særlige markeringer af løberuteprojektet, f.eks. ifm. løbe- eller andre events på Frederiksberg.

Derudover giver løberne udtryk for ønsker om let genkendelige fysiske markeringer på ruterne - både ift. at finde vej, men også ift. distance - samt hvad de forskellige ruteforløb egner sig til. Er der eksempelvis strækninger, som er velegnet for større løbegrupper eller til tempoløb. Endelig fremhæver flere løbere en oplevelse af konflikt mellem dem og øvrige brugere af stier, fortove e.l. Der opfordres i den sammenhæng til, at forvaltningen planlægger med fysiske tiltag, som kommer flere brugergrupper til gode, samt tilrettelægger en markedsføring med fokus på hensyn til hinanden og en positiv fortælling om fælles mulighederne og oplevelser for løbere, gående og cyklister på Frederiksberg.

Til den videre kvalificering, ekstern rådgivning, projektering samt eventuelle markedsføring frem mod sommeren 2021 er det forvaltningens indstilling, at der anlægsbevilges 300 t.kr. af det afsatte rådighedsbeløb.

Tidsplan og videre proces

Som anført ovenfor vil der frem til forsommeren 2021 ske en yderligere kvalificering af konceptet og indholdet for løberuterne. Herunder afdækning af ruterne placering samt økonomien (anlæg såvel som drift). Dette med henblik på en færdig projektering og udbud af anlægsopgaven. På baggrund heraf er det forvaltningens indstilling, at anlægsfasen sker fra sensommeren og i løbet af efteråret 2021.

Tids- og procesplanen i oversigtsform:

- Marts-maj 2021: Kvalificering af projektet med afdækning muligheder, potentialer og økonomi mhp. projekteringen
- Juni 2021: Politisk behandling og godkendelse af løberuteprojektet
- Juni-juli 2021: Udbud af anlægsprojektet
- August-oktober: 2021 Anlægsfase

Det er forvaltningens indstilling, at der i sammenhæng med planlægningen, og sidenhen etableringen af forskellige fysiske og digitale tiltag for løberuterne, skal være et fortsat og løbende fokus på brugerinddragelse for at kvalificere og skabe bevidsthed omkring de kommende forbedrede løberuter. Dette eksempelvis ved, at der etableres samarbejder med forskellige løbegrupper eller -aktører, som kan bruge de nye ruter til træningsforløb - for alle aldre og motionister uanset niveau. Men det kan også ske i forbindelse med eller som optakt til forskellige events. Dette kunne eksempelvis være i tilknytning til Frederiksberg Dagene i juni, som optakt til henholdsvis Royal Run og Copenhagen Half Marathon i september eller ifm. Skolernes motionsdag i midten af oktober.

Økonomi

Der er i Budget 2021 afsat et rådighedsbeløb på 2,3 mio. kr. til etablering af en eller flere løberuter på Frederiksberg. Såfremt indstillingen tiltrædes, anlægsbevilges 300 t. kr. til den videre kvalificering, eksterne rådgivning, projektering

samt eventuelle markedsføring finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2021.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Kultur- og fritidsudvalget, by- og miljøudvalget (orientering), magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 126:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Kultur- og Fritidsudvalget,

1. at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning, og
2. at der anlægsbevilges 300 t.kr. til udgifter i forbindelse med kvalificering, ekstern rådgivning, projektering af løberuteprojektet finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget, at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 36:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Kultur- og Fritidsudvalget,

1. at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning, og
2. at der anlægsbevilges 300 t.kr. til udgifter i forbindelse med kvalificering, ekstern rådgivning, projektering af løberuteprojektet finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget, at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 126:

By- og Miljøudvalget tog status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg til efterretning.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 36:

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at status på planlægningen af løberuter på Frederiksberg tages til efterretning, og
2. at der anlægsbevilges 300 t.kr. til udgifter i forbindelse med kvalificering, ekstern rådgivning, projektering af løberuteprojektet finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021.

Bilag

Bevillingsskema løberute

Punkt 182: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og forhenværende kommunalbestyrelsesmedlem Thomas Baark om udvidet adgang til udeservering

05.14.00-G01-19-21

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Thomas Baark har stillet forslag om forlængelse af den udvidet adgang til udeservering i 2021. By- og Miljøudvalget vedtog den 1. februar 2021, at der gives mulighed for udvidet udeserveringstilladelse frem til den 1. september 2021 med mulighed for forlængelse. Sagen forelægges til udvalgets beslutning.

Beslutning

Sagen blev sendt retur til By- og Miljøudvalget efter drøftelse.

Indstilling

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman) indstiller, at forslaget forkastes, idet By- og Miljøudvalget allerede har besluttet, at der gives mulighed for udvidet udeserveringstilladelse frem til den 1. september 2021 med mulighed for forlængelse.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen, Gunvor Wibroe og Balder Mørk og Ruben Kidde) stemte imod indstillingen.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 8. marts 2021 sagen, idet forvaltningen blev bedt om at redegøre nærmere for de præcise forskelle mellem det, der blev besluttet i udvalget 1. februar og beslutningsforslaget.

Beslutningsforslaget lægger op til, at udeserveringstilladelser gentages i 2021, herunder at sæsonen udvides til at gælde fra påske til om med efterårsferien, alternativt året ud, for at tilgodese udvidet udeservering i forbindelse med julehandlen 2021.

Den 1. februar 2021 vedtog By- og Miljøudvalget, at forlænge ordningen omkring udvidet udeserveringstilladelse for restauranter, caféer og beværtninger frem til 1. september 2021. Beslutningen giver samtidig mulighed for at forlænge ordningen yderligere således, at det vil kunne løbe året ud.

Forvaltningen vil forlænge de udstedte tilladelser til at gælde frem til den 31. december 2021, hvis coronasituationen fortsat gør, at der er strikse afstandskrav.

Restaurations- og caféejere, der endnu ikke har en udeserveringstilladelse, har også mulighed for at benytte sig af den udvidede udeserveringstilladelse. Således er ordningen ikke kun forbeholdt dem, der allerede har en udeserveringstilladelse.

Tidligere sagsfremstilling:

Kommunalbestyrelsen oversendte den 25. januar 2021 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Thomas Baark om udvidet adgang til udeservering.

"Det Radikale Venstre ved David Munis Zepernick, Lone Loklindt og Thomas Baark foreslår, at de i 2020 indførte midlertidige regler vedrørende ekstratilladelser til udeservering i sommersæsonen for både nye og eksisterende indehavere af udeserveringstilladelser gentages i 2021. Det foreslås ligeledes, at sæsonen udvides til at gælde fra f.eks. påske til efterårsferien, og evt. med mulighed for også at tilgodese udvidet udeservering i forbindelse med julehandlen 2021.

Motivation:

2021 tegner til at blive endnu en udfordrende sæson for byens café- og restaurationsliv. På grund af coronarestriktioner og krav om lukning i hele eller dele af 1. kvartal må vi forvente et markant fald i omsætningen med øget risiko for afskedigelser og lukninger. Selv om det bliver muligt at genåbne, så må antallet af borde og stole indendørs forventes reduceret som konsekvens af afstandskravene, hvilket ligeledes vil sætte sig negativt i omsætningen, hvis der ikke åbnes for kompenserende adgang til udeservering.

Derudover vil øget udeservering i en længere periode understøtte ambitionen om liv i byen og dermed Frederiksbergs attraktivitet som turistdestination også for indenlandske turister."

Baggrund:

Forslag som fremsat på Kommunalbestyrelsesmødet 22.juni 2020

Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om Nordens Paris - konvertér endnu flere P-pladser til udeservering i sommersæsonen

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til by- og miljøudvalget.

Det Radikale Venstre foreslår at udvide det eksisterende midlertidige tilbud til de frederiksbergske cafeer, restauranter, beværtninger og lign. om at kunne fast-track ansøge om at konvertere P-pladser til mere udeservering, således at også frederiksbergske cafeer, restauranter og beværtninger, som ikke allerede i dag har en udeserverings-tilladelse, omfattes.

Det foreslås ligeledes, at disse midlertidige, nye tilladelser gives for så lang en periode som muligt, og evt. helt frem til efterårsferien, således at cafeer, restauranter og lign. får mulighed for en rimelig forrentning af investeringen i etablering af udeservering.

Motivation

Meget tyder på, at det i år er den indenlandske turisme, som skal skabe omsætning i byens restauranter og cafeer, som jo både er ramt af afstandsrestriktioner og indrejseforbud. Derfor er det ekstra vigtigt, at vi giver det nødlidende restaurationsliv optimale forudsætninger for at tiltrække kunder og dermed konsolidere forretningen efter mere end to måneder uden omsætning. I sommerferien er mange Frederiksberg-borgere og -biler alligevel ikke hjemme, og det mindskede pres på parkeringspladserne kunne passende udnyttes til en langt mere generøs uddeling af midlertidige udeserveringspladser, også til restauranter og caféer og lign., som ikke i dag er i besiddelse af en sådan. Hvis vejguderne så er med os i år, så kan vi komme ganske tæt på at blive Nordens Paris."

Bemærkninger til forslaget

By- og Miljøudvalget godkendte den 1. februar 2021 at give mulighed for udvidet udeserveringstilladelse for restauranter, caféer og lignende frem til den 1. september 2021 med mulighed for forlængelse. Denne forlængelse vil således kunne strække sig over julen 2021, som dette beslutningsforslag lægger op til.

Økonomi

Forslaget har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 8. marts 2021, pkt. 81:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget forkastes, idet By- og Miljøudvalget allerede har besluttet, at der gives mulighed for udvidet udeserveringstilladelse frem til den 1. september 2021 med mulighed for forlængelse.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 8. marts 2021, pkt. 81:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 115:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget forkastes, idet By- og Miljøudvalget allerede har besluttet, at der gives mulighed for udvidet udeserveringstilladelse frem til den 1. september 2021 med mulighed for forlængelse.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 115:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman) indstiller.

at forslaget forkastes, idet By- og Miljøudvalget allerede har besluttet, at der gives mulighed for udvidet udserveringstilladelse frem til den 1. september 2021 med mulighed for forlængelse.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen, Gunvor Wibroe og Balder Mørk og Ruben Kidde) stemte imod indstillingen.

Punkt 183: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om flere hastighedsdæmpende tiltag

05.13.00-G01-1-20

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 27. januar 2020 forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om vedtagelse af mål for flere hastighedsdæmpende foranstaltninger. Med udgangspunkt i forvaltningens vurdering af forslaget om at udarbejde et sæt retningslinjer, skal udvalget tage stilling til forslaget.

Beslutning

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen og Mette Bram) og et flertal i by- og miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasael Rehman) indstiller,

1. at forslaget ikke tiltrædes,
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilteafmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

Et mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt og Balder Mørk Andersen) og et mindretal i by- og miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) indstiller at forslaget tiltrædes.

Indstilling

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasael Rehman) indstiller,

1. at forslaget ikke tiltrædes,
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilteafmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) indstiller at forslaget tiltrædes.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 21. september 2020 sagen efter drøftelse.

Supplerende bemærkninger til forslaget

Erfaringer fra undersøgelser omkring sammenhængen mellem hastighed og trafikuheld viser, at hastigheden både kan være årsagen til, at ulykker sker og også har betydning for skadens omfang, når ulykken sker. At nedsætte hastigheden vil derfor, alt andet lige, have en positiv effekt på både antallet af ulykker og skadernes omfang. Derfor giver det mening at nedsætte hastigheden de steder, hvor problemerne med hastigheder er størst. Undersøgelser viser, at det primært er i det åbne land, hvor hastighederne er størst, at de fleste hastighedsrelaterede ulykker sker og hvor skadernes omfang er størst.

På Frederiksberg viser de seneste års ulykkesregistreringer, at hastigheden ikke vurderes at have betydning for antallet af ulykker. De seneste års målinger af trafikken på Frederiksberg viser også, at gennemsnitshastigheden ligger omkring 33 km/t, altså betydeligt under de gældende hastighedsgrænser.

På Frederiksberg er mange veje i forvejen omfattet af en eller anden form for hastighedsnedsættelse, enten ved en reel hastighedsnedsættelse til 40 km/t eller i områder, hvor der er lavet hastighedsdæmpende tiltag og vejene her skiltet med en anbefalet hastighed på 30 km/t eller 40 km/t.

Prioriteringer af de kommende års indsatser, for at skabe større fokus på kørsel med høj hastighed, minimere eller helt fjerne vanvidsbilisme, og skabe større tryghed i byen, bør ske med afsæt i en overordnet plan for kommunen. By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler derfor, at der udarbejdes en egentlig hastighedsplan for kommunen. Hastighedsplanen skal indeholde en systematisk kortlægning af de trafikale forhold, trafik- og hastighedsmålinger (og heri et særligt fokus på de steder, hvor der køres for stærkt) samt trafikulykker og utryghed. De første er en faktuel gennemgang og opstilling af data.

Utryghed, som ikke er en målbar størrelse, afdækkes via en borgerdialog og heri specifikt en inddragelse af skoler og børneinstitutioner, samt relevante interesseorganisationer, som Ældreråd, Handicapråd og Dansk Cyklistforbund.

I hastighedsplanen opstilles en række anbefalinger til indsatser, der kan danne grundlag for en kommende drøftelse.

Forvaltningen vurderer, at udarbejdelse af en hastighedsplan for kommunen vil have en udgift på 0,15 mio. kr. Der er mulighed for at finansiere hastighedsplanen ved at disponere midler fra henholdsvis driftskontiene skilte-afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

På baggrund af den supplerende sagsfremstilling, indstiller By-, Kultur- og Miljøområdet:

1. at forslaget ikke tiltrædes
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilte-afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner

Tidligere sagsfremstilling:

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 2. marts 2020 sagen efter drøftelse. Udvalget ønskede en ny tælling på Bernhard Bang Allé. Tælling blev udført da trafikken var normaliseret efter nedlukningen pga. Corona.

På baggrund af drøftelserne i udvalget, er der gennemført nye trafiktællinger på 2 lokaliteter på Bernhard Bangs Allé, samme steder som tidligere tællinger er gennemført. Resultatet af tællingerne fra både 2018 og 2020 er vedlagt som bilag til sagen.

Tællingen fra 2020 viser, at der på målestedet mellem Moltkesvej og C.F. Richs Vej er registreret et fald i gennemsnitshastigheden på ca. 3 km/t, fra 39,6 km/t i 2018 til 36,5 km/t i 2020. Den registrerede døgntrafik er ligesledes faldet fra 5.600 køretøjer i 2018 til knap 4.900 i 2020. For målestedet mellem N. Dalhoffs Vej og Dalgas Boulevard er gennemsnitshastigheden til gengæld steget fra 35,8 km/t i 2018 til 40,7 km/t i 2020. Døgntrafikken er ligeledes faldet, fra godt 5.600 køretøjer i døgnet i 2018, til 4.800 i 2020. Ændringerne i hastighederne er ikke kritisk.

Bernhard Bangs Allé er i kommuneplanen udpeget som en mindre trafikvej. Om vejenes funktion står der i kommuneplanen blandt andet følgende.

- De overordnede trafikveje er det vejnet i kommunen, hvor trafikken gennem kommunen og trafikken til, fra og mellem de frederikbergske kvarterer afvikles. De overordnede trafikveje skal ligeledes afvikle den tunge trafik.
- De mindre trafikveje supplerer de overordnede trafikveje. På disse veje afvikles trafik til, fra og mellem de frederikbergske kvarterer.
- Lokalveje udgør i princippet det øvrige vejnet i kommunen og afvikler trafikken fra trafikvejene til selve turmålet/boligen.
- De lokale veje skal ved hastighedsdæmpende foranstaltninger og vejlukninger fredeliggøres for gennemkørende og hurtigkørende trafik. Fredeliggørelsen skal ske efter en plan for hvert lokalområde, som indeholder en vurdering af de samlede trafikale konsekvenser for hele lokalområdet.
- På de overordnede trafikveje-handelsgader skal fodgængere, cyklister og den kollektive trafik (busserne) prioriteres.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at der ikke er behov for yderligere hastighedsdæmpende tiltag på Bernhard Bangs Allé idet de nyeste trafiktællinger viser, at hastighedsbillede ikke er væsentligt ændret fra 2018 til 2020. Derudover viser de seneste uheldsoplysninger, at der ikke er sket hastighedsrelaterede uheld.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 27. januar 2020 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om flere hastighedsdæmpende tiltag.

"Forslag om at vedtage mål om flere hastighedsdæmpende foranstaltninger, eksempelvis vejbumper.

Begrundelse:

Frederiksberg er plaget af en række bilister, der kører stærkt og dermed gør flere veje utrygge. Socialdemokratiet har været i dialog med en række borgere, der ønsker vejbumper for at dæmpe hastigheden, og det er en rigtig god ide.

Eksempelvis er Bernhard Bangs Allé en trafikeret vej, der både rummer mange familieboliger, Flintholm Svømmehal og er lokalitet for rigtig mange sportsklubber for børn og voksne. Men også Hostrupsvej er en vej, hvor der ofte køres stærkt. En række andre eksempler kan nævnes.

Det er vigtigt, at beboere og forældre kan være trygge ved, at deres børn færdes til fods eller på cykel ved deres hjem, skole og fritidsaktivitet. Desværre oplever mange ofte, at der køres for alt for stærkt og i værste fald hensynsløst på vores veje og alléer. Der er brug for fartdæmpede tiltag for at gøre en række veje på Frederiksberg mere sikre for både børn og voksne. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at der etableres hastighedsdæmpende tiltag herunder vej bump, lyskryds og bedre skiltning disse steder."

Bemærkninger til forslaget

Frederiksberg Kommune vægter borgernes og trafikanternes sikkerhed og tryghed højt. I lighed med de fleste andre kommuner i landet, har kommunen en målsætning om, at antallet af tilskadekomne i trafikken skal være halveret, fra 2010 til 2020. For at kunne nå det mål, er der årligt afsat ca. 3 mio. kr. på budgettet (har tidligere været 4 mio. kr.) primært til fremme af trafikikkerheden, men også til at skabe en by, hvor alle kan føle sig trygge. De sidste par år er uheld med cyklisterne steget og der er derfor behov for, at der her gøres særlige tiltag for at knække kurven. Forvaltningen får i disse år mange henvendelser fra borgere, der ønsker tiltag, der skal dæmpe trafikken ved skoler, institutioner og lokalt på deres boligveje. Ikke alle ønsker kan imødekommes med det samme, men det sikres, at alle ønsker står på prioriteringslisten. Det vigtigste er at sikre, at færre, og helst ingen, kommer til skade i trafikken, så det er de steder, hvor der er størst risiko for ulykker og hvor målinger viser, at der køres med for høj hastighed, hvor der først sætter ind. Selvom målinger kan vise generel lav hastighed, kan det også konstateres, at der er flere og flere trafikanter, både bilister og cyklister, der udviser en uhensigtsmæssig adfærd, der kan bringe både dem selv og andre i fare. Der er derfor også en tæt dialog med politiet om at sætte ind over for denne adfærd, blandt andet via flere hastighedskontroller.

Fastsættelse af egentlige mål for, hvor mange veje eller hvor stor en andel af kommunens veje, der bør forsynes med hastighedsdæmpende foranstaltninger, vil efter forvaltningens vurdering ikke nødvendigvis løse udfordringerne, set i et større perspektiv. I og med, at hastighedsdæmpende foranstaltninger, udover at dæmpe hastighederne, også kan betyde overflytning af trafik, risikerer man blot at flytte problemerne fra den ene vej til den anden. Brugen af hastighedsdæmpende foranstaltninger bør derfor tage afsæt i følgende elementer: trafiktællinger (herunder hastighedsmålinger), uheldsdata, vurdering af vejen trafikikkerheds- og tryghedsmæssigt og de enkelte vejes sammenhæng med den øvrige infrastruktur. Forvaltningens anbefaling er derfor, at der i stedet bør udarbejdes retningslinjer for anvendelsen af hastighedsdæmpende foranstaltninger, med afsæt i ovenstående.

Bernhard Bangs Allé

Forvaltningens seneste hastighedsmålinger på Bernhard Bangs Allé viser, at gennemsnitshastigheden er relativ lav. Gennemsnitshastigheden er målt to steder på Bernhard Bangs Allé ved henholdsvis Moltkesvej og N. Dalhoffsvvej til henholdsvis 39,6 km/t og 35,8 km/t. Tilsvarende ligger 85 %-fraktilen på 47,4 km/t og 44,5 km/t. Bernhard Bangs Allé er en af kommunens mindre trafikveje og har ca. 6.000 biler i årsdøgntrafik og buslinje 37 kører på strækningen. I dag har vejen en hastighedsgrænse for byzone på 50 km/t. Der er ikke registreret hastighedsrelaterede uheld på strækningen. På baggrund af blandt henvendelser fra Magneten, er det forvaltningens vurdering, at der er behov for en bedre og mere sikker krydsningsmulighed, hvorfor der etableret en løsning, hvor krydsningspunktet ved Flintholm Svømmehal er opgraderes med mere lys, fodgængerfelt og gule blink. Dette projekt er udført.

Hostrupsvej

Forvaltningens seneste hastighedsmålinger på Hostrupsvej viser, at gennemsnitshastigheden er lav. Gennemsnitshastigheden er målt til 32,2 km/t. 85 %-fraktilen ligger på 38,5 km/t. Hostrupsvej er en af kommunens mindre trafikveje og har ca. 4.300 biler i årsdøgntrafik og buslinje 37 kører på strækningen. I dag har vejen en hastighedsgrænse på 50 km/t, dog er en del af strækningen skiltet med 40 km/t. Forvaltningen har ikke registreret hastighedsrelaterede uheld på Hostrupsvej, og de målte hastigheder er ikke bekymrende høje i forhold til tilsvarende veje. Derfor vurderer forvaltningen, at det på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at trafiksanere strækningen eller etablere bump.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Brug af hastighedsdæmpende tiltag vil som udgangspunkt medvirke til en sænkning af hastighedsniveauet og dermed virke tryghedsskabende. Brug af hastigheds- og andre trafikdæmpende tiltag kan dog have den negative konsekvens, at en del af trafikken flyttes over på andre veje. Planlægger man at etablere trafikdæmpende tiltag på en vej, bør man derfor nøje se på de mulige konsekvenser for øvrige veje, og vurdere behovet for eventuelle tilsvarende tiltag her, så problemet ikke bare flyttes fra den ene vej til den anden. Frederiksberg Kommune har i dag ikke et egentlig sæt retningslinjer for, hvornår hastighedsdæmpende tiltag tages i anvendelse. Det er ofte sket på grundlag af konkrete henvendelser, hvor der ses på henvendelsens karakter (utryghed), registrerede uheld og på hastighedsniveauet det pågældende sted. Hvis der ikke allerede er gennemført en trafiktælling på stedet, gennemføres sådan en.

Forvaltningen anbefaler, at der i stedet for egentlige mål udarbejdes et sæt retningslinjer med udgangspunkt i trafiktællinger, uheldsdata, vurdering af vejen trafiksikkerheds- og tryghedsmæssigt og vejenes sammenhæng med den øvrige infrastruktur. Disse retningslinjer kan således bruges som udgangspunkt for anvendelsen af hastighedsdæmpende tiltag.

Økonomi

Midlerne til udarbejdelse af hastighedsplanen på 150.000 kr. finansieres af driftskontiene skilte- afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 2. marts 2020, pkt. 68:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag om at vedtage mål om flere hastighedsdæmpende foranstaltninger tiltrædes ved, at der udarbejdes retningslinjer for, hvornår hastighedsdæmpende tiltag bør anvendes.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 2. marts 2020, pkt. 68:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 21. september 2020, pkt. 272:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag om at vedtage mål om flere hastighedsdæmpende foranstaltninger tiltrædes ved, at der udarbejdes retningslinjer for, hvornår hastighedsdæmpende tiltag bør anvendes.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 21. september 2020, pkt. 272:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 119:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt forslag om at vedtage mål om flere hastighedsdæmpende foranstaltninger tiltrædes

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 119:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasael Rehman) indstiller,

1. at forslaget ikke tiltrædes,
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilteafmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) indstiller at forslaget tiltrædes.

Bilag

BBA nøgletal 2018

BBA nøgletal 2020

Punkt 184: Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick og forhenværende kommunalbestyrelsesmedlem Thomas Baark om hastighedsbegrænsning på Frederiksberg

05.13.00-G01-7-20

Resume

Radikale Venstre foreslår at gøre Frederiksberg til en 40 km zone og øge trafikikkerheden. Med den nuværende lovgivning, kan kommunen ikke egenhændigt træffe beslutning herom, idet det kræver politimyndighedens godkendelse. Forvaltningen foreslår, at der udarbejdes en hastighedsplan for hele kommunen.

Beslutning

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen og Mette Bram) og et flertal i by- og miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasaël Rehman) indstiller,

1. at forslaget om at gøre hele Frederiksberg til 40 km zone og øg trafikikkerheden ikke tiltrædes, idet kommunen ikke egenhændigt kan træffe beslutning herom,
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilte- afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

Et mindretal i magistraten (Thyge Enevoldsen og Lone Loklindt) og et mindretal i by- og miljøudvalget (Thyge Enevoldsen og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Et andet mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt og Balder Mørk Andersen) og et andet mindretal i by- og miljøudvalget (Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

Indstilling

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasaël Rehman) indstiller,

1. at forslaget om at gøre hele Frederiksberg til 40 km zone og øg trafikikkerheden ikke tiltrædes, idet kommunen ikke egenhændigt kan træffe beslutning herom,
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilte- afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Et andet mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 16. november 2020 følgende forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlemmerne David Munis Zepernick og Thomas Baark om hastighedsbegrænsning på Frederiksberg.

"Gør hele Frederiksberg til 40 km zone og øg trafikikkerheden

Radikale Venstre ønsker at højne trafikikkerheden. Vi foreslår derfor, at Frederiksberg Kommune anmoder Københavns Politi om at indføre hastighedsbegrænsning på 40 km/timen i hele kommunen undtagen statsveje som Bispeengbuen. Formålet er at sænke antallet af ulykker blandt fodgængere og cyklister. Københavns Kommune har netop fået medhold fra Trafikministeriet til at indføre 40 km/t-zoner, selvom politiet først sagde nej.

Undersøgelser viser, at hastighedsbegrænsning giver roligere kørsel og dermed også mindre støj og mindre luftforurening, især hvis der indføres grønne bølger. Det ændrer formentlig ikke stort på fremkommeligheden, idet mange steder på Frederiksberg i forvejen er præget af køkørsel i travle perioder, men det vil konkrete trafikundersøgelser eller pilotforsøg kunne afdække.

Begrundelse:

I den seneste rapport "Trafikuheld på Frederiksberg 2019" fremgår det tydeligt, at de svage trafikanter, fodgængere og cyklister, udgør henholdsvis 12 og 64 procent af de tilskadekomne i trafikken. (sag 303 BMU 2.11.2020) Af sagsfremstillingen fremgår det, "Af de officielle uheldsdata er hastighed dog ikke årsag til de trafikuheld, der sker på Frederiksberg. Hastighedsdæmpende tiltag kan derfor ikke forventes at bidrage til at nedbringe uheldstallet væsentligt, men kan naturligvis være tryghedsskabende."

Det står dog i skærende kontrast til erfaringer fra 40 km hastighedszoner i København og Gladsaxe, hvor mængden af personskadeuheld er faldet mellem 33 og 77 procent. (Politiken 05.11.2020: <https://politiken.dk/del/MJ-BQFAAVsjQ>)

Trafikministeriets Rapport om mulighederne for lokalt at nedsætte hastighedsgrænserne i tættere bebygget område, marts 2017: <https://trafikministeriet.dk/media/2875/arbejdsgrupperapport-om-aendring-af-hastigheds-cirkulaeret.pdf>

Rapporten viser blandt andet, at hastighedsnedsættelsen i Malmø har medført at en lavere gennemsnitshastighed, (fra 52 til 47 km/t), og at man i Holland har positive erfaringer i forhold til antallet af ulykker efter hastighedsnedsættelsen."

Bemærkninger til forslaget

Som situationen lovmæssigt er i dag, kan Frederiksberg ikke selv beslutte at gøre hele kommunen til en 40 km zone. Det er politimyndigheden, der skal godkende de ønsker kommunen har omkring indførelsen af lokale hastighedsgrænser, jævnfør færdselslovens § 42, stk. 5 og § 92a, stk. 2.

En gennemgang af de seneste 5 års trafiktællinger (2016-2020) viser, at medianværdien for gennemsnitshastigheder for samtlige tællinger ligger på 33 km/t. Højeste gennemsnitshastighed ligger på 49,1 km/t. Kortbilag er vedhæftet sagen.

Forholdene i projektet i Mørkhøj i 1996 er ikke sammenlignelige med forholdene på Frederiksberg. Baggrunden for projektet var blandt andet en sortpletudpegning gennemført i 1991. De registrerede uheld var fordelt på 58%, hvor 2 biler var involveret, 22% mellem cykel/knallert og fodgænger og 36% mellem bil og cykel/knallert eller fodgænger. Mange af uheldene var hastighedsrelaterede, og det var ønsket om at reducere antallet af denne type uheld, der udgjorde målsætningerne for projektet. Projektmålene var, at der i perioden 1995-1997 skulle være 30% færre tilskadekomne, 20% lavere gennemsnitshastighed og 5% flere cyklister. Eftermålinger har vist, at gennemsnitshastighederne faldt mellem 14% og 32% på vejene i projektområdet. Der er også registreret et fald i antallet af tilskadekomne, omend det var behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Målet om flere cyklister synes derimod ikke at være opnået.

Projektet i Mørkhøj har vist, at indførelsen af en lokal hastighedsgrænse sammen med hastighedsdæmpende tiltag, har en positiv effekt på både hastigheder og uheldsantal. Men udgangspunktet i Mørkhøj var også, at der var flere hastighedsrelaterede uheld, hvorfor det var forventeligt, at der kunne opnås en reduktion i både gennemsnitshastigheder og antallet af tilskadekomne med de gennemførte tiltag. Udgangspunktet i Mørkhøj og på Frederiksberg er dermed ikke det samme.

På Frederiksberg er mange veje i forvejen omfattet af en eller anden form for hastighedsnedsættelse, enten ved en reel hastighedsnedsættelse til 40 km/t eller i områder, hvor der er lavet hastighedsdæmpende tiltag og vejene her skiltet med en anbefalet hastighed på 30 km/t eller 40 km/t, jævnfør vedhæftede bilag. Yderligere indførelse af lokale hastighedsnedsættelser kan, med afsæt i det uheldsbillede vi kender, derfor ikke nødvendigvis forventes at ændre væsentligt i antallet af tilskadekomne, da hastighed ikke har vist sig at være en væsentlig faktor i de registrerede uheld. Derudover er det generelle hastighedsbillede, at der køres med relativ lav hastighed på de fleste veje. På større veje og i særlige tidsrum opleves det, at der er enkelt der kører med alt for høj fart. Et stigende problem, som kommunen har en løbende dialog med politiet om. Indførelsen af lokale hastighedsnedsættelser vil ikke nødvendigvis ændre på det, med mindre der samtidig etableres flere hastighedsdæmpende tiltag, da adfærden blandt vanvidsbilister tydeligt viser, at gældende hastighedsgrænser ikke respekteres.

Prioriteringer af de kommende års indsatser, for at skabe større fokus på kørsel med høj hastighed, minimere eller helt fjerne vanvidsbilisme, og skabe større tryghed i byen, bør ske med afsæt i en overordnet plan for kommunen. By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler derfor, at der er udarbejdet en egentlig hastighedsplan for kommunen. Hastighedsplanen skal indeholde en systematisk kortlægning af de trafikale forhold, trafik- og hastighedsmålinger (og heri et særligt fokus på de steder, hvor der køres alt for stærkt) samt trafikulykker og utryghed. De første er en faktuel gennemgang og opstilling af data. Utryghed, som ikke er en målbar størrelse, afdækkes via en borgerdialog og heri specifikt en inddragelse af skoler og børneinstitutioner, samt relevante interesseorganisationer, som Ældreråd, Handicapråd og Dansk Cyklistforbund.

I hastighedsplanen opstilles en række anbefalinger til indsatser, der kan danne grundlag for en kommende drøftelse.

Økonomi

Forvaltningen vurderer, at udarbejdelse af en hastighedsplan for kommunen vil have en udgift på 0,15 mio. kr. Der er mulighed for at finansiere den ved at disponere midler fra henholdsvis driftskontiene skilte- afmærkningskontoen og

kontoen for hastighedskampagner.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 121:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslaget om at gøre hele Frederiksberg til 40 km zone og øg trafikikkerheden ikke tiltrædes, idet kommunen ikke egenhændigt kan træffe beslutning herom
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilte- afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 121:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasael Rehman) indstiller,

1. at forslaget om at gøre hele Frederiksberg til 40 km zone og øg trafikikkerheden ikke tiltrædes, idet kommunen ikke egenhændigt kan træffe beslutning herom,
2. at der udarbejdes en hastighedsplan for kommunen til en udgift på 150.000 kr., som finansieres af driftskontiene skilte- afmærkningskontoen og kontoen for hastighedskampagner.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Et andet mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

Bilag

Gnshast_2020_kort

Hastighedsregulering_Frederiksberg

Punkt 185: Loppetorv på Frederiksberg 2021-2023

05.14.05-G01-110-20

Resume

I Budget 2021-22 er det besluttet, at der skal etableres parkeringskælder på pladsen bag rådhuset. Arbejdet går allerede i gang primo 2021. Det bliver således ikke muligt at afholde loppetorv på pladsen i perioden 2021–2023. Forvaltningen har afsøgt flere mulige placeringer for afholdelse af loppetorvet. Forvaltningen har fundet et antal arealer, der vil kunne anvendes til loppetorv i den periode, hvor der ikke kan afholdes loppetorv på pladsen bag rådhuset. Udvalget skal tage stilling til, hvilket sted, der arbejdes videre med.

Beslutning

Magistraten og by- og miljøudvalget indstiller,

1. at der afholdes loppetorv i august til oktober 2021 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade, idet forvaltningen udarbejder et nærmere forslag, hvor skråparkeringen langs Allegade så vidt muligt kan opretholdes, og at der samtidig skabes ca. 86 stadepladser til loppetorv,
2. at der afholdes loppetorv i 2022–2023 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
3. at den forventede mindreindtægt i 2021 på 0,8 mio. kr. konkretiseres og indarbejdes i 1. Forventede Regnskab for 2021.

Indstilling

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der afholdes loppetorv i august til oktober 2021 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade, idet forvaltningen udarbejder et nærmere forslag, hvor skråparkeringen langs Allegade så vidt muligt kan opretholdes, og at der samtidig skabes ca. 86 stadepladser til loppetorv,
2. at der afholdes loppetorv i 2022–2023 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
3. at den forventede mindreindtægt i 2021 på 0,8 mio. kr. konkretiseres og indarbejdes i 1. Forventede Regnskab for 2021.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 1. marts 2021 sagen, idet forvaltningen blev bedt om at illustrere, hvorledes et loppetorv kan se ud henholdsvis langs Allégade og rådhuspladsen samt langs Frederiksberg Centeret og Kilen ved CBS. Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet oplæg til, hvorledes indretning af pladserne kan ske, idet der henvises til vedlagte bilag.

Frederiksberg Centeret/Kilen ved CBS

Det er ikke muligt at etablere stadepladser langs facaden af Frederiksberg Centeret, idet arealet anvendes til udeservering. Kommunalbestyrelsen godkendte den 16. marts 2020 en aftale, der giver Frederiksberg Centret brugs- og råderet over en del af pladsen. Frederiksberg Centeret har overfor forvaltningen oplyst, at de agter at udnytte arealerne til markedsaktiviteter.

På Solbjerg Plads er der på grund af opstilling af NaboMøbler og cykelstativerne på pladsen heller ikke plads til stader. Der vil, hvis der opnås tilladelse fra CBS, ved Kilen være mulighed for at etablere 65 stader. Der vil ikke være mulighed for opstilling af toiletvogn, men der er både ved metroen ved Fasanvej og Frederiksberg offentlige toiletter. Det vil være vanskeligere at opstille en kaffevogn og madvogn, som der plejer at være i forbindelse med loppetorvet bag rådhuset. Herudover vil der ikke kunne opstilles containere til affaldshåndtering i umiddelbar nærhed.

Frederiksberg Rådhus og Allégade

Ved Frederiksberg Rådhus og Allégade vil det være muligt at etablere 101 stadepladser i forhold til de 86 loppestader, der er bag rådhuset i dag.

Der er her taget højde for at skabe plads på selve rådhuspladsen således, at der også er plads til, at til bryllupper kan finde sted på rådhuset.

Der er på Georg Carstensens Plads mulighed for at opstille mad- og kaffevogn, ligesom der i umiddelbar nærhed også vil være mulighed for opstilling af en container til affaldscontainer. Herudover er der et offentlige toilet på rådhuspladsen.

Tidligere sagsfremstilling

Arbejdet med etablering af parkeringskælder på pladsen bag rådhuset går allerede i gang primo 2021. Det bliver således ikke muligt at afholde det traditionsrige loppetorv på pladsen i perioden 2021 – 2023. En afledt konsekvens heraf er manglende indtægter fra loppetorvet men også et loppetorv, som mange nok vil savne.

Forvaltningen har derfor afdækket flere mulige placeringer for afholdelse af loppetorvet, indtil den nyetablerede plads bag rådhuset igen kan benyttes til loppetorv.

Der kan i den forbindelse peges på

Rådhuspladsen samt området omkring Georg Carstensen's Plads, herunder parkeringspladser fra Frederiksberg Bredegade til Frederik VI Allé samt en lukning for udkørsel ved Frederiksberg Bredegade/Allégade. Ved denne løsning vil loppetorvet være beliggende i umiddelbar nærhed af det oprindelige, og det vil samtidig skabe liv omkring rådhuspladsen og det fine Allégade anlæg. Ved denne løsning er det forventningen, at der kan skabes et tilsvarende antal loppestader. Hertil kommer, at området er nemt at mærke op i forhold til studepladser. Ulempen ved et loppetorv dette sted er, at en stor del af parkeringspladserne langs lokalvejen på Allégade ikke kan benyttes lørdage i loppesæsonen til gene for beboerne, samt at der kan være arrangementer på rådhuspladsen, der gør at enkelte loppedage må aflyses.

Arealet foran Frederiksbergcenteret fra Falkoner Allé langs Solbjerg Plads og Kilen ved CBS. Dette areal kan også bringes i anvendelse. Det kræver naturligvis, at der kan opnås aftale med CBS om, at benytte arealet ved Kilen til loppetorv, og en dialog med Frederiksberg Centret om anvendelse af pladsen langs centret. Her vil der forventeligt også kunne etableres et tilsvarende antal stader. Løsningen vil skabe liv omkring dette areal. Der vil imidlertid være et større arbejde forbundet med markering af staderne i forhold til arealet omkring rådhuspladsen.

På *Nordens Plads* vil det også være en mulighed at etablere et loppetorv, som størrelsesmæssigt svarer til det nuværende bag rådhuset. Nordens Plads er beliggende på privat areal, og det kræver derfor en aftale med ejeren af arealet, hvis der skal afholdes loppetorv her, herunder om markering af båse til stader. Arealet ligger ikke særligt centralt, og det er sværere at komme dertil med offentlige transportmidler end en mere central placering i byen. Hertil kommer, at stedet formentlig ikke vil være så attraktivt hverken for studeholderne eller besøgene.

Parkeringsarealerne på KU Science ved Thorvaldsensvej og Den Grønne Sti svarer nogenlunde i størrelse med parkeringsarealet, der anvendes til loppetorv bag rådhuset. Dette areal kunne fungere som et alternativ til det nuværende loppetorv, og formentlig med et tilsvarende antal pladser. I fald skal der indgås dialog med KU om brug heraf til loppetorv, herunder til markering af båse til stader. Stedet vil formentlig være mindre attraktivt både for studeholdere og besøgende, idet arealet virker mindre offentligt tilgængeligt end f.eks. arealet ved rådhuset.

Forvaltningen har endvidere afsøgt andre løsningsforslag. Der er imidlertid ikke andre steder end ovennævnte, hvor der kan etableres et tilsvarende antal pladser som det nuværende loppetorv, hvilket er nødvendigt, hvis det skal kunne løbe rundt økonomisk. Forvaltningen har set på følgende alternativer:

- Aksel Møllers Have
- Frederiksberg Allé langs kirkegårdsmuren og eventuelt en del af promenadefortovet
- Frederiksberg Runddel
- Under Bispeengbuen
- Langelands Plads
- Kjeld Petersens Plads

Aksel Møllers Have er ikke en mulighed, idet der ikke er plads på selve pladsen ud mod Godthåbsvej på grund af flugthensyn til Metroen og udeservering på pladsen samt langs siden af Aksel Møllers Have (lige husnumre) til at skabe et tilstrækkeligt antal studepladser. Græsarealet kunne indtænkes heri. Imidlertid vil græsplænen blive ødelagt af et loppetorv fra april til oktober, ligesom det ikke vil være attraktivt at have en stude på græsset, hvis det er vådt. Det kan derfor ikke anbefales, at holde loppetorvet dette sted. Det bemærkes i øvrigt, at græsplænen netop er renoveret.

Hvad angår Frederiksberg Allé langs kirkegårdsmuren og eventuelt en del af promenadefortovet, skal der fra 2021 både ske klimasikring og omlægning af de to parkeringsarealer, som er en del af Frederiksberg Runddel. I 2021 forventes det, at der skal udskiftes brønde på Frederiksberg Allé, og i den forbindelse skal der etableres skybrudsmagasiner i de eksisterende dækningsgrave under promenadefortovet. Endvidere er der i 2022 planlagt anlæggelse af skybrudsvej på Frederiksberg Allé mellem Pile Allé og Kingosgade.

Frederiksberg Runddel vurderes ikke at kunne benyttes til loppetorvet, idet de store anlægsarbejder i umiddelbar nærhed, vil have afsmittende effekt på runddelen. Hertil kommer, at der i forvejen afholdes en del arrangementer hen over sommeren, hvor der til 2021 allerede er modtaget ansøgning om blandt andet Cirkus Arli (2 weekender) og PostNord Danmark Rundt.

Under Bispeengbuen er ikke en mulighed, idet arealet er forpagtet for en femårig periode til Urban 13, som har en del forskellige aktiviteter på pladsen. Herudover afholdes der flere større arrangementer på arealet for eksempel Veras Market om søndagen, samt Carpark Festival og Bas under Buen. Forvaltningen har tidligere forsøgt at afholde loppetorv om søndagen under Bispeengbuen, men der var ikke brugerinteresse herfor, hvorfor det blev lukket ned igen.

Langelands Plads ligger i et område med bebyggelse helt tæt på, hvorfor forvaltningen vurderer, at støjen fra loppetorget fra tidlig morgen hver lørdag vil være til unødigt gene for de omkringboende. Herudover er der en speciel belægning på pladsen, som gør, at der ikke kan foretages en eventuel midlertidig afmærkning til stadepladser herpå.

Forvaltningen har endvidere kigget på afholdelse af loppetorget på Kjeld Petersens Plads på hjørnet af Finsensvej og Dirch Passers Allé som en mulighed. Pladsen vurderes imidlertid for lille hertil, idet der maksimalt kan etableres 20-25 stader.

Der er 4 mulige steder for et loppetortv til erstatning af det eksisterende loppetortv, og hvor der kan skabes et tilsvarende antal stader, hvilket gør, at det økonomisk kan løbe rundt. Arealerne skal forinden afholdelse af loppetortvet opmåles, afmærkes og eventuelt terrorsikres. Hertil kommer, at det administrative bookingsystem skal opdateres.

På grund af coronasituationen forventer forvaltningen, at et loppetortv tidligst i 2021 kan startes op i august 2021, hvis det overhoved bliver en mulighed i 2021. Loppetortvet slutter medio oktober, hvorfor der kun vil være 11 lørdage hertil. Indtægterne i indeværende år vil derfor være begrænsede.

Herudover vil der – ud over de almindelige omkostninger til loppetortvet – være behov for yderligere midler hertil, idet det vil være behov for en optegning og nummerering af båse til stadepladser – samt eventuelle leje- og fejudgifter til de private arealer. Det vurderes, at der skal afsættes 75.000 til projektering og nummerering af båse. Hvis markedet afholdes helt eller delvist på private arealer forventes det, at der skal afsættes yderligere ca. 300.000 kr. til leje, oprydning og fejning af disse arealer.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Umiddelbart er der flere arealer, der kan anvendes til loppetortv, som erstatning for det nuværende i en periode.

Brug af private arealer vil formentlig øge omkostningerne ved loppetortvet, idet der kan blive stillet krav om leje, ligesom det må forventes, at der stilles krav om oprydning og fejning efter hvert marked.

Parkeringsarealerne ved Nordens Plads og ved KU Science, der begge er private arealer, ligger endvidere begge mindre centralt end f.eks. et loppetortv ved rådhuspladsen og området omkring Georg Carstensens Plads, og vil derfor formentlig ikke være så attraktiv for såvel stadeholdere som besøgende.

Arealet foran Frederiksberg Centret fra Falkoner Allé langs Solbjerg Plads og Kilen ved CBS vil være gode at sætte i spil i forhold til bylivet i området. Imidlertid vil der være øgede udgifter i forhold til oprydning og renholdelse af Kilen, der vil være arrangementer på Solbjerg Plads (som pt. ikke er kalendersat), som må vige for loppetortvet, og arealerne vil være vanskeligere at afmærke set i forhold til arealet ved rådhuspladsen mv.

Det er forvaltningens vurdering, at det mest oplagte sted for et loppetortv samlet set er rådhuspladsen og området omkring Georg Carstensens Plads, dels fordi dette ligger tæt på det tidligere loppetortv, dels fordi det er nemt at komme til, det er forholdsvis nemt at afmærke, og der vil ikke være ekstra omkostninger forbundet med renholdelse og oprydning efter loppetortvet.

Økonomi

Hvis det besluttes at afholde loppetortv på rådhuspladsen mv. er det forventningen, at et loppetortv i 2021 tidligst kan etableres fra august 2021 på grund af coronasituationen, vil det betyde en netto merudgift på 0,8 mio. kr. jf. tabel 1. nedenfor.

Tabel 1. Netto merudgift ved afholdelse af loppetortv i august til medio oktober 2021

2021 p/l

Udgift til projektering, mærkning af båse mv.	-75.000
Udgifter til afholdelse, herunder stadevagt og affaldshåndtering mm.	-205.000
Indtægt fra udlejning af stadepladser	468.000
Nettoindtægt ved afholdelse i august til medio oktober 2021 i alt	188.000

Udgifter til afholdelse, herunder stadevagt og affaldshåndtering mm.	-391.000
Indtægt fra udlejning af stadepladser	1.350.000
Nettoindtægt ved afholdelse af hel sæson i alt	959.000
Netto merudgift i alt	-771.000

Beløbet vil blive konkretiseret og indarbejdet i 2. Forventede Regnskab 2021.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 1. marts 2021, pkt. 63:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der afholdes loppetorv i august til oktober 2021 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
2. at der afholdes loppetorv i 2022– 2023 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
3. at den forventede mindreindtægt i 2021 på 0,8 mio. kr. konkretiseres og indarbejdes i 1. Forventede Regnskab for 2021.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 1. marts 2021, pkt. 63:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 124:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der afholdes loppetorv i august til oktober 2021 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
2. at der afholdes loppetorv i 2022– 2023 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
3. at den forventede mindreindtægt i 2021 på 0,8 mio. kr. konkretiseres og indarbejdes i 1. Forventede Regnskab for 2021.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 124:

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der afholdes loppetorv i august til oktober 2021 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade, idet forvaltningen udarbejder et nærmere forslag, hvor skråparkeringspladser langs Allégade så vidt muligt kan opretholdes, og at der samtidig skabes ca. 86 stadepladser til loppetorv,
2. at der afholdes loppetorv i 2022–2023 på rådhuspladsen samt anlæg og parkeringspladser ved Allégade,
3. at den forventede mindreindtægt i 2021 på 0,8 mio. kr. konkretiseres og indarbejdes i 1. Forventede Regnskab for 2021.

Bilag

Bilag. Illustration af opstilling af loppetorv

Punkt 186: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om at loppetorvet ved Frederiksberg Rådhus også skal holde åbent om søndagen

05.14.00-G01-146-20

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe har stillet forslag om, at loppetorvet ved Frederiksberg Rådhus også skal holde åbent om søndagen. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til forslaget, idet forvaltningen anbefaler, at der sker en afdækning af interessen herfor, når det om et par år igen bliver muligt at afholde loppetorv bag rådhuset.

Beslutning

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen og Balder Mørk Andersen) og et flertal i by- og miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman og Balder Mørk Andersen) indstiller, at beslutning om en udvidelse af loppetorvet bag rådhuset til også at holde åbent om søndagen afventer etablering af parkeringskælder og byrum, idet det forinden foreslås at afdække interessen herfor.

Et mindretal i magistraten (Michael Vindfeldt, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt og Mette Bram) og et mindretal i by- og miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) ønsker, at der iværksættes en forsøgsordning i 2021, med åbning på udvalgte søndage, idet interessen herfor afdækkes inden sæsonstart.

Indstilling

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman og Balder Mørk Andersen) indstiller, at beslutning om en udvidelse af loppetorvet bag rådhuset til også at holde åbent om søndagen afventer etablering af parkeringskælder og byrum, idet det forinden foreslås at afdække interessen herfor.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) ønsker, at der iværksættes en forsøgsordning i 2021, med åbning på udvalgte søndage, idet interessen herfor afdækkes inden sæsonstart.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 11. januar 2021 sagen efter drøftelse.

Det bemærkes, at der på udvalgsmøde den 12. april 2021 også behandles en sag om et eventuelt alternativt sted for afholdelse af loppemarked i den periode, hvor der ikke kan afholdes loppemarked på pladsen bag rådhuset. I den sag foreslås det, at der kan afholdes loppemarked et af følgende steder:

- Rådhuspladsen samt området omkring Georg Carstensens Plads,
- Kilen ved CBS.

Det vil formentlig ikke være hensigtsmæssigt at holde søndagsåben, hvis arealerne omkring Rådhuspladsen samt området omkring Georg Carstensens Plads besluttet anvendt til loppetorvet, mens pladsen bag rådhuset omdannes. Dette skyldes, at et loppetorv dette sted vil optage en del bilparkeringspladser samtidig med, at der ikke er parkeringsmulighed på pladsen bag rådhuset, hvorved beboernes parkeringsmuligheder forringes. Herudover er der beboelse umiddelbart ved siden af. Det vurderes ikke rimeligt, at beboerne skal forstyrres både lørdag og søndag af stædeholdere og besøgende. De øvrige steder vil der formentligt godt kunne holdes åbent om søndagen, i fald et af disse steder væges til afholdelse af loppemarkedet.

Det foreslås dog, at interessen for søndagsåbent afdækkes blandt stædeholderne inden der træffes beslutning herom.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 22. juni 2020 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om at loppetorv ved Frederiksberg Rådhus også skal holde åbent om søndagen.

"Forslag om at loppetorvet ved Frederiksberg Rådhus udvides til også at have åbent om søndagen.

Begrundelse

Loppetorvet ved Frederiksberg Rådhus er en meget afholdt attraktion i hjertet af Frederiksberg, som tiltrækker besøgende fra hele hovedstadsområdet. Loppetorvet har åbent hver lørdag i perioden april til oktober, og er altid fuldt booket, længe inden det åbner i starten af april. Loppetorvet er ydermere en populær destination for mange turister og giver masser af liv til lokalområdet omkring Frederiksberg Rådhus og Frederiksberg Have. Regeringen har for nylig fremlagt en ambitiøs plan for mere genanvendelse og genbrug, som ligger i forlængelse af FN's 17 verdensmål, hvor mål 12 netop er at tilskynde virksomheder og forbrugere til genanvendelse og genbrug. Frederiksberg Kommune har allerede fokus på bæredygtighed, men der er ingen tvivl om, at vores fælles klode har brug for, at vi genbruger meget mere, end vi gør i dag. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at man uden at indskrænke åbningstid og periode for det nuværende lørdagsloppetorv udvider det, så loppetorvet også har åbent om søndagen."

Bemærkninger til forslaget

Forvaltningen havde oprindeligt planlagt at gennemføre en afdækning af interessen for søndagsåbent på loppetorvet i løbet af efteråret 2020 blandt stadeholdere, erhvervsdrivende og naboer til parkeringspladsen bag rådhuset, hvor loppetorvet normalt afholdes. Men på grund af Corona har loppetorvet ikke været afholdt i efteråret 2020. Der blev derudover i forbindelse med Budget 2021-22 afsat midler til etablering af en parkeringskælder og et løft af byrummet bag rådhuset uden biler. Dette arbejde, som vil tage et par år, går allerede i gang i februar 2021, hvorfor der ikke vil være mulighed for loppetorv bag rådhuset i de kommende år frem, indtil pladsen er færdig. En spørgeskemaundersøgelse af interessen for søndagsåbent blandt stadeholdere samt naboer og erhvervsdrivende i lokalområdet på nuværende tidspunkt vil derfor sende et u hensigtsmæssigt og forvirrende signal om, at der vil blive afholdt loppetorv på pladsen, selv om det ikke er muligt de kommende år.

Forvaltningen foreslår derfor, at undersøgelsen om interessen for søndagsåbent udsættes, til loppetorvet bag rådhuset kan genoptages og dermed også muligheden for at holde loppetorvet åbent både lørdag og søndag. Det kunne for eksempel være i løbet af vinteren 2022-2023, umiddelbart inden etableringen af parkeringskælder og pladsen bag rådhuset er planlagt til at stå færdigt.

Forvaltningen har desuden undersøgt mulighederne for, at loppetorvet kan afholdes på en alternativ placering i de år, byggeriet af parkeringskælder står på. Der forelægges en særskilt sag herom for udvalget.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering:

Det er forvaltningens vurdering, at forslaget om søndagsåbent på loppetorvet, ikke har aktuel relevans, men at stillingtagen bør afvente, at parkeringskælder er etableret. En afdækning af interessen for søndagsåbent kan med fordel udsættes til denne tid, hvilket ligeledes vil være med til at skærpe opmærksomheden om genåbningen af loppetorvet på dets oprindelige placering.

Økonomi

Der skal i fald, det besluttes af holde søndagsåbning afsættes midt hertil, idet der vil være udgifter til stadevagter og affaldshåndtering på 391.000 kr., mens der ved en fuld booking også vil være indtægter på 1.350.000, hvis der etableres et tilsvarende antal pladser som bag rådhuset.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 11. januar 2021, pkt. 2:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at beslutning om en udvidelse af loppetorvet bag rådhuset til også at holde åbent om søndagen afventer etablering af parkeringskælder og byrum, idet det forinden foreslås at afdække interessen herfor.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 11. januar 2021, pkt. 2:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 1. marts 2021, pkt. 64:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at beslutning om en udvidelse af loppetorvet bag rådhuset til også at holde åbent om søndagen afventer etablering af parkeringskælder og byrum, idet det forinden foreslås at afdække interessen herfor.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 1. marts 2021, pkt. 64:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 125:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at beslutning om en udvidelse af loppetorvet bag rådhuset til også at holde åbent om søndagen afventer etablering af parkeringskælder og byrum, idet det forinden foreslås at afdække interessen herfor.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 125:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman og Balder Mørk Andersen) indstiller,

at beslutning om en udvidelse af loppetorvet bag rådhuset til også at holde åbent om søndagen afventer etablering af parkeringskælder og byrum, idet det forinden foreslås at afdække interessen herfor.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) ønsker, at der iværksættes en forsøgsordning i 2021, med åbning på udvalgte søndage, idet interessen herfor afdækkes inden sæsonstart.

Punkt 187: Indsamling af haveaffald

07.00.01-A00-9-20

Resume

Kommunalbestyrelsen skal på baggrund af nye nationale krav til indsamling, sortering og genanvendelse af borgernes affald, tage stilling til, hvordan haveaffald skal indsamles fremadrettet.

Beslutning

Magistraten og by- og miljøudvalget indstiller

1. at den eksisterende ordning for indsamling af haveaffald i etageboliger fortsætter uændret,
2. at haveaffald fra villaer fra 1. juli 2021 indsamles ved en kombination af tømning af faste beholdere hver 6. uge, suppleret med separat indsamling samme dag af løse bundter, sække og bunker af haveaffald.

Indstilling

By- og Miljøudvalget indstiller

1. at den eksisterende ordning for indsamling af haveaffald i etageboliger fortsætter uændret,
2. at haveaffald fra villaer fra 1. juli 2021 indsamles ved en kombination af tømning af faste beholdere hver 6. uge, suppleret med separat indsamling samme dag af løse bundter, sække og bunker af haveaffald.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 22. marts 2021 sagen, idet udvalget ønskede at få belyst på hvilke tidspunkter den skraldebil, der kører haveaffald præcist kører, og om der i dagtimerne (f.eks. inden 17) kan indlægges en ekstra tur rundt til villaer, således at der kan undgås investering i ekstra bil, jf. scenarie 2.

Skraldebilen, der bl.a. servicerer villaer med hensyn til haveaffald, kører i dag fra kl. 8.10 til kl. 13.00. Det forventes, at den pr. 1. juli 2021 kører kl. 8.10 til 14.00 uden at være hjemme til frokostpause. Skulle bilen hjem til frokost vil den skulle køre til kl. 15.00. Efter endt tur er der afmelding, klargøring og badetid, så dagens turnus afsluttes tæt på kl. 16.00. Alle biler, ruter og fraktioner er under de nye affaldsordninger planlagt i et tæt forløb. For den bil der - blandt andet - kører haveaffald fra villaer, er det planlagte forløb fra 1. juli 2021 over en 6 ugers turnus følgende:

Uge 1 – villaer

- Mandag - Metal/papir - 2 kammer - 250 beholdere
- Tirsdag - Pap og plast – 2 kammer - 500 beholdere
- Onsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Torsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Fredag - Pap og plast - 500 beholdere

Uge 2 - villaer

- Mandag - Metal/papir - 2 kammer - 250 beholdere
- Tirsdag - Pap og plast – 2 kammer - 500 beholdere
- Onsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Torsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Fredag - Pap og plast - 500 beholdere

Uge 3 - villaer

- Mandag - Metal/papir - 2 kammer - 250 beholdere
- Tirsdag - Haveaffald - 250 beholdere - Rute 1 til 4

Uge 4 – villaer

- Mandag - Metal/papir - 2 kammer - 250 beholdere
- Tirsdag - Pap og plast – 2 kammer - 500 beholdere
- Onsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Torsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Fredag - Pap og plast - 500 beholdere

Uge 5 - villaer

- Mandag - Metal/papir - 2 kammer - 250 beholdere
- Tirsdag - Pap og plast – 2 kammer - 500 beholdere
- Onsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Torsdag - Pap og plast - 500 beholdere
- Fredag - Pap og plast - 500 beholdere

Uge 6 - villaer

- Mandag - Metal/papir - 2 kammer - 250 beholdere
- Tirsdag - Haveaffald - 250 beholdere - Rute 5 til 8

- Onsdag - Haveaffald 250 beholdere - Rute 1 til 4
- Torsdag - Haveaffald 250 beholdere - Rute 1 til 4
- Fredag - Haveaffald 250 beholdere - Rute 1 til 4
- Onsdag - Haveaffald 250 beholdere - Rute 5 til 8
- Torsdag - Haveaffald 250 beholdere - Rute 5 til 8
- Fredag - Haveaffald 250 beholdere - Rute 5 til 8

Det er muligt at lægge ekstra ture med haveaffald ind ved at lave toholdsskift på haveaffaldsruten således, at første hold kører fra 8-14 og næste hold fra 14-20. Reelt bør der dog indregnes en buffer på en halv eller en hel time, så systemet ikke er sårbart overfor f.eks. trafik og evt kø på modtageanlægget.

Dette konflikter dog med de gældende regler for, hvornår der må samles genanvendeligt affald ind fra villaerne på Frederiksberg (fra kl. 8-18). Dertil kommer gener for borgerne i eftermiddagstrafikken og støj i villakvartererne i aftentimerne.

Derudover vil affaldet ikke kunne afleveres til modtageanlægget indenfor den normale åbningstid. Det kan eventuelt løses mod merbetaling, men er p.t. ikke en mulighed. Da affaldet ikke må "overnatte" i bilen jf. miljøgodkendelsen vil det ikke være muligt at vente med at læsse affaldet af til om morgenen. Endelig kan det give udfordringer ift. fastholdelse af skraldemænd/rekruttering af nye skraldemænd, hvis arbejdstiderne ændres.

Det er således principielt muligt at reducere omkostninger ved at undlade at indkøbe en ekstra bil til at opretholde haveaffaldsordningen på samme måde som i dag. Af tidsmæssige hensyn vil det dog kræve yderligere to mand, og der vil evt. være merudgifter til afsætning på modtageanlæg. Samtidig forudsætter det at kommunes rammer / regelsæt for afhentning ændres.

Ud over arbejdstiden tilsiger arbejdsmiljøforhold også, at der i givet fald skal yderligere 2 mand til at varetage indsamlingen. Der er med fagforeningen aftalt et normtal for, hvor mange enheder (skaldespande eller poser/sække) en medarbejder kan håndtere pr. uge inden for arbejdstiden. Normtallet er 850 tømninger pr. mand pr. uge.

Forvaltningen kan på baggrund af ovenstående foreslå, at haveaffald fra 1. juli 2021 indsamles efter det beskrevne scenarie 1, og at det løbende – og evt. efter en større evaluering – vurderes, om der på ordningerne for de andre fraktioner evt. kan overføres kapacitet til haveaffaldsordningen, så det eventuelt ikke er nødvendigt at indkøbe en ekstra bil. Det vil dog formentligt tage noget tid før der viser sig et billede af, hvad der er muligt.

Det skal med hensyn scenarie 1 bemærkes, at afhentning af grene og andet afklip med kran/grab via bestilling, kan bestilles uafhængig af rutetømningen.

Denne løsning er god service for borgerne, så de ikke skal klippe ned i poser eller bundte i mange små bundter. Herudover kan man få afhentet op til 10m³ ud over beholderne. Økonomisk er der ingen ekstraudgifter, da materialet / bilen i dag har en overskudskapacitet. Samtidig vil det give et stort løft af arbejdsmiljøet for skraldemændene, der kan være med til at holde medarbejderne længere i arbejde og nedbringe sygefraværet.

Tidligere sagsfremstilling:

By- og Miljøudvalget behandlede på mødet den 1. marts 2021 forslag til implementering af nye nationale krav til indsamling og håndtering af affald fra villaer og etageejendomme. Forslaget blev tiltrådt med den tilføjelse, at den eksisterende haveaffaldsordningen skal bevares. Reglerne gør det ikke umiddelbart muligt at fortsætte haveaffaldsordningen for villaer som hidtil. Derfor forelægges der med denne sag et forslag til en haveordning, der i videst muligt omfang tilgodeser behov hos villaer.

Haveaffald er ikke én af de 10 fraktioner, som der jf. de nye regler skal indsamles i kommunerne. Haveaffald er således en frivillig ordning, dog sådan, at kommunerne senest i 2023 skal sikre, at væsentlige dele af haveaffaldet indsamles.

Haveaffald indsamles i dag sammen med madaffald og som restaffald. Den nye affaldsbekendtgørelse medfører imidlertid, at borgernes madaffald og haveaffald skal indsamles separat med henblik på efterfølgende afsætning til genanvendelse. Affaldsbekendtgørelsen stiller samtidig et generelt krav om, at affald fremadrettet skal indsamles i faste beholdere (frem for fx en sæk) af hensyn til skraldemændenes arbejdsmiljø. Dette gælder ikke eksplicit for haveaffald, da det ikke er en af de 10 obligatoriske ordninger. I det samlede oplæg om de nye ordninger udarbejdet af forvaltningen har det dog været naturligt at tage afsæt i princippet om faste beholdere for alle ordninger, herunder haveaffald.

Indsamlingen af etageboligernes haveaffald kan fortsætte uændret, da haveaffaldet her indsamles separat og køres til RGS Nordic, hvor det komposteres og efterfølgende udnyttes som jordforbedring i parker og haver. Den eksisterende ordning med mulighed for bestilling af en stor container til haveaffald ved fx arbejdsweekender og lignende mod betaling kan ligeledes fortsætte uændret.

En videreførelse af ordningen for villaer som hidtil, hvor madaffald indsamles sammenblandet med haveaffald og afsættes til genanvendelse hos Solum er ikke mulig i forhold til den nye affaldsbekendtgørelse. Ligeledes er ordningen, hvor grene mv. bundtes eller kommes i papirsække og indsamles sammen med restaffaldet og afsættes til energiudnyttelse på Amager

Ressourcecenter, er ikke i tråd med ambitionen om at nedbringe mængden af affald, der forbrændes. Det vil heller ikke være lovligt efter 2023 at sende haveaffald til forbrænding jf. den nye affaldsbekendtgørelse.

Kommunalbestyrelsen skal på den baggrund tage stilling til, hvordan indsamling af haveaffald fra villaerne skal ske fremadrettet.

Scenarier

Der er i det efterfølgende skitseret to mulige scenarier for, hvordan en fremtidig ordning for villaernes haveaffald kan se ud.

Scenarie 1 – Økonomi, service og arbejdsmiljø i fokus

Beholder(e) samt mulighed for bestilling af afhentning af større mængder haveaffald med grabbil (minimum 1 m³ og maksimum 10 m³)

Haveaffald indsamles i særskilt beholder med mulighed for tilvalg af ekstra beholdere. Har den enkelte husstand lejlighedsvist mere affald end der kan være i beholderen (fx i forbindelse med klipning af hæk), kan det samles til én bunke og lægges ud til skel, hvorfra det afhentes med grabbil. Haveaffaldet fra beholderne indsamles i komprimatorbil hver 6. uge, mens det vil være muligt at bestille afhentning med grabbilen hver uge.

Løsningen lever op til krav om separat indsamling med efterfølgende afsætning til genanvendelse samt intentionen fra centralt hold om at tilgodese skraldemændenes arbejdsmiljø. Samtidig vurderes ordningen at øge servicen hos borgerne, som dermed slipper for besværet med at bundte haveaffaldet/inddele det og komme det i sække. Ordningen kan implementeres uden meromkostninger i forhold tidligere fremsendte forslag, da Frederiksberg Renovation i dag har ledig kapacitet på grabbilen og yderligere mandskab og hjælpemidler ikke er nødvendige.

Scenarie 2 – Størst mulig lighed med eksisterende ordning

Beholder(e) samt mulighed for ekstra sække/bundter

Ordningen videreføres som hidtil, dog med den ændring at haveaffald indsamles i en særskilt beholder. Det er muligt at få en eller flere ekstra beholdere, hvis den enkelte husstand ønsker det. Har den enkelte husstand lejlighedsvist mere affald end der kan være i beholderen (fx i forbindelse med klipning af hæk), kan det findeles og kommes i sække eller bundtes og stilles ved siden af beholderen. Haveaffaldet indsamles med komprimatorbil i fast rute hver 6. uge.

Løsningen lever op til krav om separat indsamling med efterfølgende afsætning til genanvendelse, men kun i ringe grad intentionen fra centralt hold om at tilgodese skraldemændenes arbejdsmiljø, da der fortsat vil være løse sække og bundter der skal håndteres. Samtidigt vil ordningen medføre en årlig merudgift i forhold til tidligere fremsendte forslag på omkring 1,8 millioner kr. årligt. Det skyldes hovedsageligt, at eksisterende skraldebiler og mandskab er fuldt engageret til øvrige ruter og fraktioner. Udgifterne vedrører indkøb af skraldebil (årlig leasing 700.000 kr.), ekstra mandskab (i alt 1 mio. kr. årligt) samt udvikling af hjælpeudstyr (100.000 kr. årligt).

Uanset valg af ordning vil den blive tæt fulgt undervejs i implementerings- og driftsforløbet, med henblik på at opfange og justere for eventuelle uhensigtsmæssigheder.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Begge scenarier vurderes at bidrage positivt til kommunens målsætninger om reduktion af affald til forbrænding til fordel for øget genanvendelse og ligger godt i tråd med høringsudkastet til den kommende ressource- og affaldsplan, som blev behandlet af Kommunalbestyrelsen den 7. december 2020. Scenarie 1 vurderes i højere grad end scenarie 2 at afspejle intentionen i affaldsbekendtgørelsen om at tilgodese skraldemændenes arbejdsmiljø samt mål om øget effektivisering af affaldsindsamlingen. Scenarie 1 vurderes på den baggrund at være den bedste løsning.

Økonomi

Gebyrstigningen som følge af de nationale krav er en del af de gebyrstigninger, der blev beskrevet i høringsudkastet til den kommende ressource- og affaldsplan, som blev behandlet af Kommunalbestyrelsen den 7. december 2020. I sagen fremgik det, at ressource- og affaldsplanen, herunder implementeringen af de nationale krav, forventes at medføre gebyrstigninger på i alt ca. 600 kr. pr. husstand om året i løbet af planperioden.

Hvis scenarie 2 vælges vil det medføre øgede udgifter på affaldsområdet på ca. 1,8 mio.kr. pr. år. For at finansiere udgifterne vil affaldsgebyrerne blive reguleret op med ca. 34 kr. pr. husstand fra 2023. I 2022 skønnes stigningen at være på 68 kr. pr. husstand, da der skal finansieres udgifter for dels 2021 og 2022. Hvis stigningen udelukkende pålægges villaer, vil der være tale om en stigning på ca. 900 kr./år.

Gebyrstigningerne vil blive fremlagt i sag vedrørende affaldsgebyrer som forelægges i 2. halvår af 2021.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 22. marts 2021, pkt. 93:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at den eksisterende ordning for indsamling af haveaffald i etageboliger fortsætter uændret
2. at forslag til ny ordning for haveaffald fra villaer som beskrevet i scenarie 1 godkendes med henblik på implementering pr. 1. juli 2021, eller
3. at forslag til ordning for haveaffald fra villaer som beskrevet i scenarie 2 godkendes med henblik på implementering pr. 1. juli 2021, og at der på det gebyrfinansierede affaldsområde, hvor merudgifter og merindtægter reguleres via mellemværendet med kommunen, meddeles følgende tillægsbevillinger:
  - a. Udgiftsbevilling på 1,8 mio.kr. fra 2021
  - b. Indtægtsbevilling på 3,6 mio.kr. i 2022 og 1,8 mio.kr. fra 2023

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 22. marts 2021, pkt. 93:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 131:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at den eksisterende ordning for indsamling af haveaffald i etageboliger fortsætter uændret
2. at forslag til ny ordning for haveaffald fra villaer som beskrevet i scenarie 1 godkendes med henblik på implementering pr. 1. juli 2021, eller
3. at forslag til ordning for haveaffald fra villaer som beskrevet i scenarie 2 godkendes med henblik på implementering pr. 1. juli 2021, og at der på det gebyrfinansierede affaldsområde, hvor merudgifter og merindtægter reguleres via mellemværendet med kommunen, meddeles følgende tillægsbevillinger:
  - a. Udgiftsbevilling på 1,8 mio.kr. fra 2021
  - b. Indtægtsbevilling på 3,6 mio.kr. i 2022 og 1,8 mio.kr. fra 2023

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 131:

By- og Miljøudvalget indstiller

1. at den eksisterende ordning for indsamling af haveaffald i etageboliger fortsætter uændret,
2. at haveaffald fra villaer fra 1. juli 2021 indsamles ved en kombination af tømning af faste beholdere hver 6. uge, suppleret med separat indsamling samme dag af løse bundter, sække og bunker af haveaffald.

Bilag

Dagsordenspunkt Implementering af nationale krav til affaldsindshåndtering behandlet på mødet 1.docx

Punkt 188: Strategi for Ren Luft 2030

09.10.12-G01-1-18

Resume

By- og Miljøudvalget besluttede den 2. november 2020 at sende Forslag til Strategi for Ren Luft 2030 i høring samtidig med, at Folketinget/Regering blev kontaktet mhp. at få ændret de statslige rammer for bekæmpelse af luftforurening. Der er indkommet 15 høringssvar samt svar fra Miljøministeren. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om strategien med de foreslåede ændringer skal godkendes.

Beslutning

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Merete Winther Hildebrandt, Laura Lindahl, Michael Vindfeldt og Jan E. Jørgensen) og et flertal i by- og miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasaël Rehman) indstiller,

at Strategi for Ren Luft 2030 godkendes med de foreslåede ændringsforslag, idet den evalueres efter to år, særligt med henblik på muligheder for regulering af brændeovne, idet spørgsmålet om kommunens anvendelse af brændeovnsbekendtgørelsen, herunder fornyet henvendelse til miljøministeren, snarest vurderes på ny i en sag, der forelægges for by- og miljøudvalget.

Et mindretal i magistraten (Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Balder Mørk Andersen og Mette Bram) og et mindretal i by- og miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) tog forbehold.

Indstilling

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasaël Rehman) indstiller,

at Strategi for Ren Luft 2030 godkendes med de foreslåede ændringsforslag, idet den evalueres efter to år, særligt med henblik på muligheder for regulering af brændeovne.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) tog forbehold.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 22. marts 2021 sagen efter drøftelse.

By-, Kultur- og Miljøområdet skal til de på mødet faldne bemærkninger anføre følgende;

Muligheden for indførelse af nulemissionszone

Folketinget behandler pt. to forslag om muligheden for, at kommunerne kan indføre nulemissionszoner. Et forslag fra Radikale, Enhedslisten og SF fra foråret 2020 om at give kommunerne muligheder for at indføre nulemissionszoner samt skærpede miljøzoner for persondieselmotorer, samt et forslag fra Enhedslisten fra marts 2021 om, at regeringen senest november 2021, skal have udarbejdet et konkret forslag herom. Begrebet nulemissionszone er ikke præcist defineret, men ud fra forslagene synes det at dreje det sig om, at kommunen skal kunne udpege bydele eller afgrænsede områder, hvor alene køretøjer på el eller brint har adgang. Det drøftes pt. med Københavns Kommune, som også nævnt i miljøministerens svar til Frederiksberg Kommune, om muligheden for en forsøgsordning om nulemissionszoner i Københavns Kommune. De konkrete områderne i København er ikke fastlagt eller kendt, men områder som middelalderbyen og et område ved Sankt Hans Torv på Nørrebro har i den forbindelse været nævnt.

Muligheden for forbud mod brændeovnsfyring samt vurdering af udnyttelse af eksisterende lovgivning i forhold til regulering

Reglerne for brændeovnsfyring er reguleret i miljøbeskyttelseslovens § 42, brændeovnsbekendtgørelsen, og hvis man som Frederiksberg Kommune har udarbejdet en brændeovnsforskrift, i denne. De nævnte regler supplerer hinanden. I en brændeovnsforskrift kan en kommune fastsætte nærmere bestemmelser om brændeovnsfyringen – f.eks. krav til ovn, brug af korrekt brændsel, optænding samt afkast. Forskriften skal være i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens overordnede principper og brændeovnsbekendtgørelsen bestemmelser og være miljømæssigt begrundet. Derudover skal den overholde de almindelige forvaltningsmæssige principper herunder kravet om proportionalitet. Det fremgår dog klart af Miljøstyrelsen vejledninger, at en forskrift ikke kan bruges til at opstille et generelt forbud mod brændeovnsfyring. Ingen kommuner har i dag et generelt eller delvist forbud mod brændeovnsfyring. Ministeren har i sit svar til kommunen opfordret Frederiksberg Kommune til, at man undersøger muligheden for, om man i afgrænsede områder, kan bruge forskriften yderligere. et er forvaltningens vurdering, at Frederiksberg allerede i dag har en vidtgående regulering af brændeovnsområdet, idet Frederiksberg er en af få kommuner, der har en brændeovnsforskrift efter den nye brændeovnsbekendtgørelse. Det er forvaltningens vurdering, at lovens muligheder derfor i høj grad synes udtømte. Det vil

dog kræve en nærmere juridisk og teknik vurdering at afgøre, hvorvidt den eksisterende forskrifts bestemmelser kan udvides yderligere. En undersøgelse heraf foreslås, jf. forslaget til ændringer i strategien, medtaget som en strategisk indsats, for at sikre at kommunen udnytte lovgivningen maksimalt.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er By-, Kultur-, og Miljørådets vurdering, at indførelsen af nulemissionszoner kunne være interessant for Frederiksberg på den lange bane, og i fremtiden "spille sammen med" Frederiksberg som Danmarks Elbilby nr. 1. By-, Kultur-, og Miljørådet vurderer dog, at udbredelsen af fossilfri køretøjer endnu er så beskedent samt at der ikke synes at være oplagte afgrænsede områder på Frederiksberg, hvor en sådan zone med fordel kan indføres. En stillingstagen til spørgsmålet om nulemissionszone kan derfor, efter forvaltningens vurdering, med fordel afvente en konkret lovgivning på området. Ovennævnte kan tilføjes i strategien.

Det er efter By-, Kultur-, og Miljørådets vurdering ikke muligt med den eksisterende lovgivning at nedlægge et generelt forbud mod brændeovnsfyring. Det vil dog kræve en nærmere juridisk og teknik vurdering at afgøre, hvorvidt den eksisterende forskrifts bestemmelser kan udvides yderligere. En undersøgelse heraf foreslås, jf. forslaget til ændringer i strategien, medtaget som en strategisk indsats, for at sikre at kommunen udnytte lovgivningen maksimalt.

Det fører til følgende ekstra forslag til ændring i strategien, jf. strategien Tema Grøn mobilitet, side 17, under indsatser tilføjes ny punkt; "Nulemissionszoner. Kommunen finder muligheden for indførelsen af nulemissionszoner interessant i et langsigtet perspektiv. Kommunens stillingstagen til området afventer dog en konkret statslig lovgivning på området."

Tidligere sagsfremstilling:

By- og Miljøudvalget vedtog på mødet den 2. november 2020, at sende forslag til Strategi for Ren Luft 2030 – med de foretagne ændringer i høring. Udvalget besluttede desuden, at Regering/Folketing skulle kontaktes i forbindelse med høringen. Forslag til Strategi for Ren Luft 2030 har været i høring frem til 5. februar 2020. Forslaget har været annonceret i Frederiksberg Bladet, er udsendt direkte til interessenter samt været tilgængelig på kommunens høringsportal "Bliv Hørt". Der er modtaget i alt 15 høringssvar. Derudover er der modtaget svar fra miljøministeren på det afsendte brev.

Høringsbemærkninger

De indkomne høringssvar berører strategiens emner bredt, men de fleste høringssvar handler om de to temaer – Grøn Mobilitet og Styr på Brændeovnene. Derudover er der en del høringssvar om det "grønne", jf. Temaet "Rensning af luften i byrummene", som også omfatter indsatser med brug af træer og grønne vægge som strategiske indsatser til luftrensning. Høringssvarene er nedenfor opsamlet i forhold til strategiens emner.

Vision/mål

Københavns Kommune anfører, at man via G40 samarbejdet har forpligtet sig til – som også er et fastsat som mål i Strategi for Ren Luft 2030 – at overholde WHO's retningslinjer for partikler i 2030. København henviser desuden til den af Københavns Kommune nedsatte ekspertgruppe og dets råd og anbefalinger til indsatser.

Kortlægning

FDM anfører, at beregningerne viser, at kun 20 mio. kr. af de i alt beregnede 1,5 mia. kr. til årlige samfundsmæssige omkostninger kan henføres til den lokale trafik. Indførelsen af f.eks. miljøzoner har således kun en beskedent effekt på miljøet på Frederiksberg, da kortlægningen viser at forureningen i høj grad er "udefrakommende".

Virkemidler

En borger finder, at f.eks. virkemidlerne cykling og kollektiv trafik scorer for lavt i effekt på emission (udslip) og luftkvalitet, jf. strategiens skema side 13. Københavns Kommune finder, at virkemiddelkataloget udarbejdet af DCE/Universitet er et godt udgangspunkt for prioritering af indsatserne.

Tema – Grøn mobilitet

Københavns Kommune støtter op om strategiens indsatser indenfor den kollektive trafik, delebiler og fremme af elektrificeringen og har særligt noteret sig Frederiksberg Kommunes ønske om elbusser allerede fra 2025. Københavns Kommune nævner, at fossilfri bygge- og anlægsmaskiner ikke synes at være medtaget i strategien, og tilbyder deltagelse i en arbejdsgruppe herom. FDM anfører, at Rådet for Grøn omstilling's bemærkning om, at Euronorm 5b er at foretrække frem for 5a ikke er korrekt, da euronorm 5a reelt allerede betød indførelsen af partikelfilter. FDM anfører, at parkeringspladser til elbiler mere skal ses som ladepladser end parkeringspladser, og nævner, at FDM arbejder for at kommunerne skal kunne stille krav om obligatorisk ladning ved parkering. En borger og Frederiksberg Ældreråd anfører, at der bør være mere fokus på at fremme den kollektive trafik og cykling. En borger opfordrer kommunen til at fremme den grønne omstilling f.eks. via elbusser, elladepadser mv. Danmarks Naturfredningsforening anfører, at udviklingen med øget byfortætning u hensigtsmæssigt medfører mertrafik.

Tema – Styr på brændeovnene

Flere borgere, Danmarks Naturfredningsforening og Frederiksberg Ældreråd ønsker et endeligt forbud mod brændeovnsfyring. En borger foreslår, at fyring i brændeovne specifikt forbydes om natten.

ANPO (forening af brændeovnsproducenter) har noteret sig, at et forbud ikke indgår i kommunens strategi og nævner muligheden for at begrænse forureningen via en kommunal brændeovns politik omfattende; Brændeovnsforskrift, kampagner, faste klageprocedure mv. To borgere mener ikke, at det lave antal årlige klager (2-4 stk.) er udtryk for generel tilfredshed med forholdene, men at det mere er et udtryk for angsten for social mobning eller at det simpelthen ikke nytter at klage. Københavns Kommune støtter op om strategiens forslag om en national handlingsplan mod brændeovnsforurening med mål om 80 % reduktion i 2025, og anfører sine seneste forslag; Skrottningsordning på 5000 kr.

med krav om efterfølgende permanent sløjfning af brændeovnen for ejendommen samt krav om obligatorisk sløjfning ved ejerskift, og dermed udfasning af brændeovne i 2030.

Tema – Rensning af luften i byrummene

En række borgere peger på muligheden for at udnytte det grønne yderligere. Der er forslag om begrønning af rådhuset, såvel indenfor (i Grønnegården) som udvendigt. En borger nævner projektet ”Bosco Verticale”, et vertikalt grønt højhusprojekt i Italien, som inspirationskilde ved f.eks. udvikling af Hospitalsgrunden.

Der er ønsket om yderligere inddragelse af borgerne ved projekter og udvikling af det ”grønne”.

Tema – Samarbejde og overvågning

Københavns Kommune anfører, at man gerne vil samarbejde på luftforureningsområdet og nævner, at man arbejder med yderligere luftovervågning.

Tema – Eksponering og hvad kan jeg selv gøre

Frederiksberg Ældreråd nævner muligheden for inddrage borgerne med en konkurrence med forslag til idéer til, hvad man kan gøre selv.

Øvrigt

En borger og Frederiksberg Ældreråd anfører, at der bør gøres mere ved forureningen fra Cruisere - krydstogtskibe.

Svar fra miljøministeren

Miljøministeren anfører i sit svar, at hun er enig i, at der er behov for et bredt samarbejde på området og nævner at skærpelsen af miljøzonerne med dieselpersonbiler indgår i regeringsgrundlaget. Der nævnes en række af de initiativer, som nyligt er igangsat af regeringen; Skrotningsspulje for ældre dieselmotorer (fra før 2006) og indsatser mod ældre brændeovne ved ejerskifte, ligesom muligheden for en forsøgsordning med nulemissionszoner i Københavns Kommune undersøges. Ministeren peger på, at kommunen kan undersøge muligheden for at udnytte brændeovnsforskrifterne yderligere og indføre fyringsbegrænsninger i afgrænsede områder i kommunen. Ministeren ser potentiale i partikelfiltre, men anfører behovet for testning og vurdering af langtidseffekt. Ministeren anfører, at kommunens forslag tages med i det videre arbejde.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvarene

Vision og mål, kortlægning, virkemidler

Den af Københavns Kommune nedsatte ekspertgruppes råd og anbefalinger har indgået ved udvalgets drøftelse og udarbejdelse af strategien. Kortlægningen viser, som FDM anfører, at størstedelen af forureningen er udefrakommende. Der er dog stadig stor usikkerhed om f.eks. betydningen af de ultrafine partikler, som især kommer fra lokale kilder (primært dieselmotorer). En miljøzone kan derfor have større effekt end tallene umiddelbart viser. Effekten af de forskellige tiltag er, jf. skema i strategien side 13, anslået af DCE, Århus Universitet, og er nærmere beskrevet i Virkemiddelkataloget. Generelt vurderes de mere teknologiorienterede indsatser som f.eks. fremme af elbiler og partikelfiltre på brændeovne som mere effektfulde end f.eks. fremme af den kollektive trafik og yderligere parkeringsrestriktioner, f.eks. via afgifter.

Tema - Grøn Mobilitet

Entrepreneurmateriel (bygge- og anlægsmaskiner, jf. Københavns Kommunes bemærkning) er specifikt nævnt i strategien samt i brevet til miljøministeren under afsnittet om mere miljøzone, hvilket forvaltningen foreslår tydeliggjort. By-, Kultur-, og Miljøområdet vil deltage i den af Københavns Kommune nedsatte arbejdsgruppe om bygge- og anlægsmaskiner. Kravet om enten euronorm 5a eller 5b, jf. FDM bemærkning, har været drøftet flere gange af udvalget. I praksis er der, som tidligere nævnt, næppe den store forskel i effekten, men der kan være signalværdi i at kræve 5b, da dette formelt stiller krav også til ultrafine partikler, hvilket derfor foreslås bibeholdt. FDM's bemærkning om ønske om en lovændring, så der kan stilles obligatorisk krav om opladning ved benyttelse af parkeringspladser for elbiler, foreslås medtaget i strategien.

Strategiens mål og indsatser om at styrke den kollektive trafik med flere nye metrolinjer, øget brug af delebiler samt elbusser allerede fra 2025 samt en ambitiøs cykelpolitik viser, at kommunen har fokus på dette område. Forslag til Kommuneplan 2021 sætter øget fokus på en bæredygtig byudvikling af Frederiksberg. Boligpolitikken lægger vægt på, at nye boliger og det at tiltrække nye borgere ikke er et mål i sig selv. Nye boliger kommer kun på tale, hvis de medvirker til at løfte byens øvrige kvaliteter og understøtter byens bæredygtighed og mangfoldighed. Nævnte vil være med til at begrænse byfortætning og mertrafik. Spørgsmålet om evt. nulemissionszoner, jf. evt. forsøg i Københavns Kommune og miljøministerens bemærkning har tidligere været drøftet af udvalget i forbindelse med udarbejdelse af strategien.

Tema - Styr på brændeovnene

Strategien mål om 80 % reduktion af partikelforureningen i 2025 vil reelt betyde et forbud mod forurenende brændeovnsfyring, da det for at kunne leve op til kravet vil betyde, at ældre brændeovne enten skal skrottes og/eller monteres med effektivt partikelfilter, og er dermed bedre afbalanceret end et direkte forbud. Forbud mod fyring alene om natten vurderes ikke sagligt og hensigtsmæssigt, da en brændeovn ved korrekt fyring ikke forurener mere om natten end om dagen. Antallet af klager over gener fra brændeovne har gennem årene generelt været lavt - 2-4 stk. Alle klager behandles i forhold til brændeovnsforskriftens bestemmelser og efter faste retningslinjer, ligesom det er nemt, også digitalt via hjemmesiden, at klage til kommunen. Det er derfor efter By-, Kultur-, og Miljørådets opfattelse den mangeårige regulering af området, der har givet anledning til det begrænsende antal klager. Reelt har Frederiksberg Kommune allerede en brændeovnspolitik, jf. bemærkning ANPO, da der allerede forefindes forskrift, procedure for klager samt gennemføres regelmæssige kampagner i samarbejde med den lokale skorstensfejermester. Hvis udviklingen af partikelfiltre, jf. miljøministerens svar, pga. testning mv. tager længere tid, kan det overvejes af flytte målet om 80 %

reduktion af partikelforurening i 2025 længere frem, f.eks. til 2030. By-, Kultur-, og Miljøområdet finder, at det som nævnt af miljøministeren, kunne være relevant at undersøge, om det er muligt via brændeovnsforskriften at gennemføre yderligere regulering - f.eks. tæt ved institutioner.

Tema - Rensning af luften i byrummene

Generelt er brugen af grønne løsninger til luftrensning ikke så veldokumenterede og effektfulde metoder, men det kan efter By-, Kultur-, og Miljørådets vurdering give god mening at anvende disse i synergi med de mange andre positive sider, der er ved at fremme det grønne - f.eks. i forhold til biodiversitet, varmeeffekt, bynatur og rekreative forhold. Forslag til Kommuneplan 2021 indeholder en række elementer f.eks. brugen af biofaktor i lokalplaner, som skal være med til at styrke det grønne område på Frederiksberg, ligesom en grøn udvikling af hospitalsgrunden indgår i kommuneplanen. Tilsvarende indgår grønne vægge/flader også som et strategisk element i forslag til Strategi for bynatur og biodiversitet. De nævnte planer og strategier foreslås nævnt i strategien.

Tema - Samarbejde og overvågning

Samarbejde og øget luftovervågning indgår allerede som en del af strategien, jf. temaet.

Tema – Eksponering og hvad kan jeg selv gøre

By-, Kultur-, og Miljøområdet vurderer, at dialogen med borgerne om, hvad man selv kan gøre for at reducere luftforureningen er vigtig. Normalt overvejes det også ved gennemførelsen af de enkelte kampagner, om evt. konkurrencer hensigtsmæssigt kan indgå. Vigtigheden af dialog foreslås styrket med nyt strategisk punkt om involvering af borgerne.

Øvrigt

Forureningen fra den internationale skibstrafik bidrager til baggrundsforureningen på Frederiksberg og reguleres via internationale aftaler, som nævnt i strategien. Undersøgelser viser, at krydstogtskibe på f.eks. Langelinje derudover bidrager til øget luftforurening i nærområdet - Østerbro, men ikke helt til Frederiksberg.

Ændringsforslag

Forvaltningen anbefaler følgende forslag til ændringer i strategien:

1. Det tilføjes, jf. FDM bemærkninger, på side 15 nederst (temaet Grøn Mobilitet), at der allerede i dag gælder tidsmæssige restriktioner på Frederiksberg ved brug af parkeringspladser til elbiler samt på side 16, at kommunen ønsker, at det via ny lovgivning gøres muligt, at kommunen kan stille krav om obligatorisk opladning ved benyttelse af gratis parkeringspladser for elbiler.
2. Det præciseres side 17, jf. bemærkning Københavns Kommune om bygge- og anlægsmaskiner, i overskriften under temaet Grønt Mobilitet ”Mere miljøzone – Dieselpersonbiler og entreprenørmateriel(tilføjes) skal med i zonen”.
3. Under temaet om brændeovne tilføjes på side 19 en ny indsats, som følge af ministerens bemærkninger: ”Frederiksberg Kommune vil undersøge mulighederne for at bruge brændeovnsforskriften mere restriktivt i afgrænsede områder af byen.”
4. Det tilføjes under Temaet Rensning af luften i byrummene under indsatser, afsnittet side 21, Pkt.; Bytræer og grønne vægge: ”Indsatserne vil blive nærmere beskrevet i kommende Kommuneplan 2021 samt kommende Strategi for bynatur og biodiversitet i relation til både de grønne områder og brugen af grønne løsninger på bygninger.”
5. Under Temaet ”Eksponering – og Hvad kan jeg selv gøre” anføres på side 25 en yderligere indsats: ”Frederiksberg Kommune vil i dialog med borgerne løbende udvikle nye muligheder for, at borgerne kan medvirke til at begrænse luftforureningen.”
6. Tekniske bemærkninger fra MOVIA med præciseringer til bussernes Euronormer fører til mindre rettelselser i Temaet Grøn Mobilitet – i afsnittet ”Status og muligheder”. Derudover foreslås den nylige regeringsaftale om elbiler (775.000 i 2030) nævnt her.

Det videre forløb: Udviklingen på luftforureningsområdet bliver hvert år opgjort i kommunen grønne regnskab for Byen specifikt for partikler og NO_x. Strategiens mål og indsatser kan i den sammenhæng drøftes og evt. revideres af udvalget.

By-, Kultur-, og Miljørådets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at den foreliggende Strategi for Ren Luft 2030 sætter ambitiøse mål og indsatser for reduktion af luftforureningen. Strategien understøtter Frederiksbergstrategiens mål og visioner som anført i temaerne ”Klimabyen nu og for fremtiden” og ”Byen for alle”, herunder målet om, at alle skal have mulighed for et sundt liv. By-, Kultur-, og Miljøområdet anbefaler, at strategien godkendes med de foreslåede ændringer.

Økonomi

Strategien indebærer ikke nye udgifter.

Forslaget om miljøzone også for dieselpersonbiler er afhængig af ny statslig lovgivning. Udgifterne til en evt. zone med persondieselbiler anslås til ca. 2 mio. kr. til skiltning, information samt eftermontering af partikelfilter på kommunale køretøjer.

Kommunalbestyrelsen har i juni 2020 disponeret 1,8 mio. kr. til udvidelse af miljøzonen med varebiler til kommunikation, skiltning, montering af partikelfilter på kommunale køretøjer. Projektet kører frem til 2025. Der er i budget 2021 og overslagsårene afsat 0,2 mio. kr. til brug af photokatalyserende belægninger (NO_x fjernelse). Det er i forbindelse med budgetaftalen for 2021 og 2022 aftalt at øge klimafonden til 10 mio. kr. årligt således, at der i perioden 2021-2025 vil

være afsat i alt 60 mio. kr. Midlerne skal blandt andet anvendes til fremrykning af målet for ladestandergaranti fra 2025 til 2021, så borgere maksimalt har 250 meter til nærmeste offentlige ladestander. Derudover skal midlerne også understøtte målet om en hurtigere grøn omstilling af den kollektive trafik (busserne), hvor målet om eldrevne busser fremrykkes fra 2030 til 2025. Øvrige kommunale aktiviteter i strategien er forslag som allerede indgår i kommunens eksisterende planer eller i kommende planer der pt. er undervejs, som f.eks. Frederiksbergstrategien, Forslag til Kommuneplan 2021, Elbilbystrategien og Forslag til strategi for bynatur og biodiversitet, eller har mindre karakter og omfang og kan afholdes indenfor de eksisterende rammer.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 22. marts 2021, pkt. 104:

By-, Kultur-, og Miljøområdet indstiller, at Strategi for Ren Luft 2030 godkendes med de foreslåede ændringer

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 22. marts 2021, pkt. 104:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 134:

By-, Kultur-, og Miljøområdet indstiller, at Strategi for Ren Luft 2030 godkendes med de foreslåede ændringer

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 134:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Fasael Rehman) indstiller, at Strategi for Ren Luft 2030 godkendes med de foreslåede ændringsforslag, idet den evalueres efter to år, særligt med henblik på muligheder for regulering af brændeovne.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) tog forbehold.

Bilag

BMU 2. nov 2020

Forslag strategi

Høringsnotat

MM brev til FK

FK brev MM

Hørings svar

Punkt 189: Lukket

88.00.04-G01-2-20

Punkt 190: Lukket

02.00.00-Ø54-1-20